

วารสารข้าราชการ

ในสี่สัปดาห์มีคนและทรนร้อนของสภาวะการ
ครองชีพ ท่ามกลางความสับสนของกระแส
เงินตราหลายสกุล ผู้คนและผู้คนดิ้นรนต่อสู้
กับสภาวะเหล่านี้ อย่างห้าวหาญและ ฉกาจ
ฉกรรจ์ ตามท่วงทำนองของบทเพลงแห่งการ
มีชีวิตอยู่รอดและอย่าง ผาสุก

ระหว่างดนตรีในบทเพลงบทเดิมนั้นยังไม่สิ้น
ถึงวานเสียง เราย่อมมีสิทธิ์ที่จะฝันรอยแสง
ที่จะทอดทอมาเป็นความสว่างแก่เส้นทางสายนี้

สกว.ทง

ปก: ดาร์ คีน รน
ออกแบบโดย อุดล อุดลยศักดิ์

วารสารข้าราชการ

ฉบับสภาพการครองชีพข้าราชการ

ปีที่ ๑๘

ฉบับที่ ๓

มีนาคม

๒๕๑๖

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเผยแพร่วิชาการด้านการบริหารงานบุคคล
๒. เพื่อเผยแพร่แนวคิดในการปฏิบัติราชการ
๓. เพื่อเป็นสื่อกลางระหว่างข้าราชการ เพื่อเสริมสร้างทัศนคติที่ดีสำหรับข้าราชการ

ท่านสมาชิกที่มีปัญหาเกี่ยวกับ กฎหมาย ระเบียบ และวินัยข้าราชการพลเรือน ข้าราชการคลัง หรือปัญหาข้อข้องใจอื่นใด โปรดส่งคำถามไปที่ "บรรณาธิการวารสาร" นี้

จำหน่ายปลีก เล่มละ ๔ บาท

สมาชิก ปีละ ๔๐ บาท รวมค่าส่ง

ขอรับที่ผู้จัดการวารสารข้าราชการ

สำนักงาน ก.พ. ถนนพิษณุโลก

โทร. ๘๑๔๔๕๔ หรือ ๘๑๓๓๓๓ คือ ๓๔

ที่ปรึกษา

พันเอก จินดา

ณ สงขลา

นายประวีณ

ณ นคร

นายโสวัจ

สุจริตกุล

บรรณาธิการ

ดร. อาทิตย์

อุไรรัตน์

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

นายเสริมสุข

โกวิทวานิช

นายจระพงษ์

สวาธะวิโรจน์

กองบรรณาธิการ

นายศักรินทร์

สุวรรณโรจน์

นายวิเชียร

เกตุสิงห์

นายสุธี

สุทธิสมบุรณ์

นายอศลยศักดิ์

ศิระจินดา

นายอิทธิชัย

จันทรินทร์

นายเกียรติสม

กลิ่นสุวรรณ

นายอศุล

จันทรสักดิ์

นายณรงค์

นุกการ

ผู้จัดการ

เรือเอก ศจจ

คันติเฉลิม

ผู้ช่วยผู้จัดการ

นายสมพงษ์

ศรีวัฒน

ม.ร.ว. ชัยธวัช

ศรีธวัช

นายจระพงษ์

สวาธะวิโรจน์

พิมพ์ที่มณฑลการพิมพ์ บางลำภู กรุงเทพมหานคร
นางจำรัส อ่องจวิต ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา โทร. ๘๒๕๖๕๖

สารบัญ

จดหมาย		หน้า
บทบรรณาธิการ		๔
เงินเดือนข้าราชการ :		
ข้อเท็จจริงปัญหาและข้อเสนอแนะ		
	วรเทพ สวัสดิ์	
	นิวัฒน์ วัชรวราการ	๖
บทสัมภาษณ์		๑๖
การเกษียณส่งงาน		
	ชลอ วนะภูติ	๒๙
การทำงานให้สำเร็จ :		
เคล็ดลับของอธิบดีกรมไปรษณีย์โทรเลข		๓๓
ผู้พิพากษาเขียนข้าราชการพลเรือน		
	เสริมสุข โกวิทวานิช	๓๙
ปัญหาคลัง		๔๖
จันทวชชก		
	พิชัย ภูริหงส์	๕๑
มองคนละมุม		
	วิเชียร เกตุสิงห์	๕๙
ข้อสังเกตเกี่ยวกับระเบียบใหม่		
	เสริมสุข โกวิทวานิช	๖๖
คารทีชชาในประเทศอังกฤษ		
	นิสม รุ่งอมฤต	๗๔

จดหมาย

๒๕ ถนนคำลือ แพร่
๔ มี.ค. ๑๖

เรียนบรรณาธิการวารสารข้าราชการ

ผมขอชมเชยที่วารสาร ข้าราชการ การคลอ
มาได้เกือบตามสัญญา และขังบอกด้วยว่า
วันที่ ๑๕ มีนาคม จะได้อ่านอีกเล่ม ผม
กลัวใจจริง ๆ แต่ก็เห็นใจ ทำทันไม่ทันเขาก็ดี
เรื่อย คนไม่เคยทำหนังสือไม่รู้ว่ามันเป็นอย่าง
สมัยผมเรียนแพทย์ ทำหนังสือจนเกือบสอบ
ตก แม่ขณะนั้นกล่นหมกเสียงแทนพิมพ์ยังทำ
หายผมอยู่ ถ้าอยู่ใกล้ ๆ จะมาช่วยตรวจปรูฟ
ให้ หรือรักษาสุขภาพเวลาทอง บ.ก. บัวย
นี้ไกลไปหน่อยจนใจครับ มีหลายคนบ่นว่า
คำสั่งกรมกองแต่งตั้งข้าราชการต่าง ๆ หายไป
คิดถึงกัน ผมว่ามันน่าจะคละ ๆ กันไป หาก
ท่าน บ.ก. จะเอาแบบสังคมปริทัศน์ หรือ
วิทยาสารสมัยคุณสุลักษณ์ ผมว่าไปยาก
ความหนาของหนังสือควรพอได้แล้ว ค่าเงิน
บาทมันลดขึ้นเพิ่มเสี่ยงต่อการขาดทุนครับ
เห็นท่าน บ.ก. เชิญชวนให้ส่งบทความ
มาลง เลขตัดของเก่าส่งมา จะตัด-ต่อ-เดิม
ยังไงก็ตามสะดวก นะครับ

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง
โสรัจ แสนศิริพันธ์

มีความรู้สึกยินดีในหัวใจเมื่อได้รับจดหมาย
ของคุณ อย่างน้อยก็คงสื่อความหมายได้ว่า
เรายังไม่ลืมกัน

ประโยคที่คุณว่าเป็นคำชมเชย ฟังแล้วขัดใจ
เกือบตามสัญญา-ครับ มันเป็นอย่างนั้นจริงๆ
รูปประโยคนั้นจึงฟังไม่ได้ว่าเป็นคำชมเชยหรือ
ถ้อยคำหนี

ขอบคุณสำหรับความปรารถนาดีในเรื่องการ
รักษาพยาบาล

อย่าวิตกกังวลไปเลยครับ

ผู้คนในกองบรรณาธิการของเราสุขภาพดีทุกคน
เรื่องคำสั่งกรมกองแต่งตั้งข้าราชการ เราคิด
กันว่าเป็นเรื่องยาว ซึ่งเราจะเอามาลงให้หมด
ก็คงจะหนากว่าครึ่งเล่มของวารสารข้าราชการ
หากลงไม่หมดทุกกรมทุกกอง
ก็จะเกิดข้อครหาว่าเลือกที่รักมักที่ชัง
หรืออะไร ๆ ทำนองนั้น
เรื่องความหนาของหนังสือที่คุณว่าพอแล้ว
เป็นความเห็นส่วนตัวของคุณ
ซึ่งไม่ตรงกับความเห็นของกองบรรณาธิการ

เราจึงเพิ่มหน้ากระดาษอีกครั้งยก

พิมพ์กฎ ก.พ. ที่น่าสนใจ

ถ้าเห็นว่าเป็นประโยชน์ก็ดึงออกจากเล่มเก็บ
เข้าแฟ้มได้เลย

นี่เป็นการทำอะไรเล็กๆ น้อยๆ เพื่อประโยชน์
ของสมาชิก

โดยไม่ได้คิดจะประชดประชันเรื่องกระดาษ
แพงขึ้น

เพราะเงินสกุลดอลลาร์ลดค่าลงเลย

เรียกว่าเป็นเรื่องทางใจระหว่างเพื่อนสมาชิก
วารสารจะดีกว่า

เชื่อว่าวารสารเล่มนี้คงจะถูกใจคุณมากขึ้น

เพราะอะไร-อย่าให้เราบอกเลย

ขอบอกอีกครั้งว่าจดหมายของคุณถูกใจเรามาก
และเราจะตั้งใจยิ่งขึ้น หากมีความคิดเห็นและ
อะไรอีกก็ได้

จากเพื่อนสมาชิกวารสารตามคิดมาอีก

ก็เราไม่อยากจะให้วารสารข้าราชการหายไปกับ
ความเงิบ

ท่ามกลางความเงิบ เราไม่แน่ใจว่าจะเกิด
อะไรขึ้น มิใช่หรือ

บทบรรณาธิการ

วิกฤติการณ์ทางการเงินของสหรัฐอเมริกา ได้สร้างความผันผวนแก่ตลาดการเงินทั่วโลก อีกครั้งหนึ่ง และได้ส่งผลกระทบมาสู่สภาพการครองชีพของชาวไทยเกินกว่าที่คาดคิดไว้มาก แม้ว่าอัตราแลกเปลี่ยนระหว่างเงินบาทกับดอลลาร์สหรัฐมิได้เปลี่ยนแปลงไป เพราะเราได้ลดค่าของเงินบาทตามไปด้วย หรือแม้ว่าโดยส่วนรวม เราจะได้รับประโยชน์จากการลดค่าของเงินดอลลาร์อยู่บ้าง เนื่องจากเรามุ่งลงทุนสำรองในธนาคารชาติเป็นเงินตราสกุลอื่นอยู่ด้วย เมื่อดอลลาร์ลดค่าลง เงินตราสกุลอื่นจึงมีค่าสูงขึ้น เราจึงได้กำไร ซึ่งนั้นอาจจะถือเป็นความสำเร็จชิ้นโบว์แดงในทัศนะของนักเศรษฐกิจ การเงินและการคลังทั้งหลาย แต่นับเป็นความสำเร็จที่ชาวบ้านและข้าราชการทั่วไปไม่อาจเข้าใจ หรือร่วมพุมใจด้วยได้ ทั้งนี้ เพราะราคาสินค้าทั้งหลายทั้งปวงอันจำเป็นต่อการดำรงชีวิตประจำวันได้ปรับตัวสูงขึ้นอย่างน่าใจหายในช่วงระยะเพียงเดือนเศษที่ผ่านมา ไม่ว่าจะเป็นสินค้า

ประเภทอุปโภค บริโภค หรือบริการ ตั้งแต่น้ำประปา ไปจนถึงน้ำตาล ผู้รู้ได้เคยให้ทัศนะไว้ว่า การเปลี่ยนแปลงทางการเงินดังกล่าว จะมีผลกระทบกระเทือน ก็เฉพาะเพียงสินค้าประเภทที่เราต้องซื้อต้องการจากต่างประเทศด้วยเงินตราสกุลอื่นนอกจากดอลลาร์เท่านั้น มาบัดนี้ใครบ้างจะให้บรรดาธิบดีได้ว่า ก็ในเมื่อข้าวสาร และปลาหู ซึ่งเรามิต้องใช้เงินเยน หรือคอยซ์มาร์คซื้อหาแต่อย่างใด เหตุใดเงินมันจึงได้เพิ่มจากถังละ ๓๕ บาท เป็น ๕๐ บาท และเข่งละ ๒.๕๐ บาท เป็น ๕ บาท แล้วจะให้ข้าราชการ และประชาชนทั่วไป ซึ่งในสมัยที่ข้าวสารยังราคาเพียงถังละ ๓๕ บาท และปลาหูเข่งละ ๒.๕๐ บาท หัวเดือนก็ยังไม่ต้องทำเดือนอยู่แล้วนั้นครองชีพ รักษาชื่อเสียงเกียรติยศของตน และส่วนรวมไว้ได้อย่างไร

ปัญหาที่เกิดขึ้นกับสภาพการครองชีพ และความเป็นอยู่โดยทั่วไป ซึ่งกำลังมีทิศทาง

ไปสู่ภาวะคับขันยิ่งขึ้นดังกล่าวแล้วนั้น นอกจากต้องอาศัยพลังกลุ่มเพื่อสร้างสรรค์และแก้ไขปัญหาก็ให้ผ่อนคลายเป็นไปในทางที่ดีขึ้นแล้ว ความจำเป็นอย่างยิ่งในขณะนั้นก็คือ วิจารณ์อย่างถูกต้องในการวิเคราะห์เหตุการณ์เบื้องต้นซึ่งงมิใช่เกิดจากอำนาจวิเศษ หรืออิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์แต่อย่างไร สิ่งที่ต้องการคือ ความคิดเห็น จากหลาย ๆ ด้าน ตลอดจนข้อมูลรายละเอียดที่จำเป็นต่าง ๆ เพื่อประกอบการวินิจฉัย ตัดสินปัญหาอย่างสมเหตุสมผล และดูเหมือนว่าจะจะเป็นช่วงจังหวะสำคัญที่ท้าทายความสามารถในการแก้ปัญหาและความสามารถที่จะนำประเทศชาติ ผ่านกระแสน้ำของความผันผวนทางเศรษฐกิจไปได้ตลอดรอดฝั่งเพียงไร

ผู้ที่ตัดสินใจเข้ารับราชการเป็นอาชีพ จะว่าไปแล้วเกือบทุกคนมิได้มุ่งหวังค่าตอบแทนเฉพาะเงินเดือนพอเลี้ยงตัวเองได้เท่านั้นไม่ ยังต้องการหลักประกันและความมั่นคง ในการดำรงชีวิตอีกหลายต่อหลายอย่าง ไม่ว่าจะเป็นบ้านเรือนที่พักอาศัย ข้าวของใช้ที่จำเป็น ตลอดจนค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในยามเจ็บไข้ได้

ป่วย ถ้าเงินเดือนที่ให้แก่ข้าราชการ แม้แต่จะใช้จ่ายเดือนต่อเดือนก็ไม่เพียงพอเสียแล้ว การเก็บออมเพื่อสร้างฐานะตนเองและครอบครัวไม่ต้องพูดถึงว่าจะทำได้เพียงไร คงมีข้อชวนสงสัยไม่น้อยว่า ก็เมื่อค่าตอบแทนที่ข้าราชการได้รับตกอยู่ในสภาพที่บีบรัดเช่นนั้น ทำไมจึงมีผู้สนใจสมัครเข้ารับราชการกันอย่างมากมายเล่า เหตุผลที่พออธิบายได้ก็มีหลายประการ อย่างเช่น เพราะไม่มีงานทำต้องรีบคว้าไว้ก่อน เงินเดือนจะเป็นอย่างไร เป็นธรรมหรือไม่ ค่อยพูดกันทีหลัง นอกจากนั้น ข้าราชการมีความมั่นคงกว่าธุรกิจเอกชน และอีกหลายคนเข้ารับราชการก็โดยตั้งความหวังไว้ว่าจะต้องมีโอกาสได้เลื่อนชั้นเลื่อนตำแหน่งสูงขึ้น เมื่อถึงระยะนั้นคงพอสร้างฐานะและความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น และเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปแล้วว่า ค่าตอบแทนที่เหมาะสมเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่ง ในอันที่จะกระตุ้นให้เกิดพลังในการปฏิบัติงานให้เป็นผลดี การจ่ายเงินเดือนเป็นค่าตอบแทน จึงควรได้รับการพิจารณาให้เหมาะสม และเกิดความยุติธรรมมากยิ่งขึ้น

เงินเดือนข้าราชการ : ข้อเท็จจริง ปัญหาและข้อเสนอแนะ

วราเทพ สวัสดิ์

นิวัฒน์ วีธีรวารการ

เงินเดือนนอกจากจะเป็นค่าตอบแทนสำหรับคู่ปฏิบัติงานแล้ว เงินเดือนยังเป็นสิ่งจูงใจและสร้างกำลังใจของคู่ปฏิบัติงานให้มั่นคงอกค้ำ และยิ่งไปกว่านั้นเงินเดือนยังเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งที่บุคคลภายนอกถือเป็นสิ่งสำคัญในการพิจารณาตัดสินใจเข้าทำงานอีกด้วย นั่นคือถ้าหน่วยงานหรือองค์การใดมีการจ่ายเงินเดือนซึ่งรวมทั้งประโยชน์เกื้อกูลต่าง ๆ ที่ดีแล้ว ก็เป็นที่เชื่อได้ว่าโอกาสที่หน่วยงานหรือองค์การนั้นจะได้คนที่มีความสามารถไว้ทำงานก็จะยิ่งมากขึ้น

ความสำคัญของเงินเดือน

ในระบบราชการพลเรือนของไทยปัจจุบันเงินเดือนรวมทั้งผลประโยชน์เกื้อกูลต่าง ๆ หาได้มีความสำคัญมากมายเช่นกล่าวไม่ ทั้งนี้โดยจะเห็นได้ว่าถ้านำอัตราเงินเดือนในตำแหน่งระดับเดียวกันของราชการพลเรือน ธุรกิจเอกชน หรือแม้แต่รัฐวิสาหกิจก็ตามมาเปรียบเทียบกัน จะปรากฏว่า อัตราเงินเดือนของราชการจะต่ำที่สุด การให้ความสำคัญน้อยแก่เงินเดือนนั้น น่าจะมีสาเหตุสำคัญหลายประการ อาทิเช่น รัฐบาลมีงบประมาณจำกัด จำนวนข้าราชการมีมากเกินไป หรืออาจเป็นไปได้ที่ราชการพลเรือนของไทยไม่จำเป็นต้องใช้เงินเดือนสูง ๆ เป็นเครื่องจูงใจให้คนเข้าทำงาน เพราะจำนวนผู้สมัครเข้าแข่งขันเพื่อเข้ารับราชการในแต่ละครั้งก็เบียดเบียนสมัครมีจำนวนมากกว่าจำนวนที่ต้องการเป็นอันมาก อย่างไรก็ตามความสำคัญมิใช่อยู่ที่เพียงการได้คนมาทำงานเท่านั้น แต่จะต้องคำนึงถึงความสามารถและการใช้ความสามารถนั้นทำงานให้เต็มศักยภาพ ซึ่งถ้าเงินเดือนหรือค่าตอบแทนไม่สูงพอที่จะจูงใจให้คนทำงานเต็มความสามารถแล้ว ก็ไม่อาจหวังได้ว่าจะได้รับผลงานที่ดีจากคู่ปฏิบัติงาน ปัญหาสำคัญของข้าราชการพลเรือนจึงอยู่ที่ว่า เงินเดือนหรือค่าตอบแทนที่รัฐจ่ายให้แก่ข้าราชการนั้นมีจำนวนสูงเพียงพอที่จะจูงใจให้ราชการทำงานอย่างเต็มความสามารถหรือไม่ กล่าวคือเงินเดือนที่ข้าราชการได้รับนั้นเพียงพอที่ข้าราชการสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้โดยไม่เดือดร้อนหรือไม่ เพราะถ้ารายได้จากราชการแต่เพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอแล้วข้าราชการก็จำเป็นต้องชวนหาหารายได้เพิ่ม ซึ่งก็จะมีผลเสียต่อราชการ เพราะการทำงานพิเศษก็จะทำให้ข้าราชการตรากตรำงานมากเกินไป ไม่สามารถอุทิศ

เวลาให้แก่ราชการได้เต็มที่หรือในบางครั้งก็อาจจะเกิดการใช้อำนาจหน้าที่เพื่อประโยชน์ส่วนตัว ฯลฯ ซึ่งไม่ว่าจะเป็นกรณีใดก็ตามก็จะเกิดผลเสียแก่ราชการทั้งสิ้น จากความสำคัญของเงินเดือนดังกล่าวข้างต้นจะได้มีการพิจารณาว่าเงินเดือนที่ข้าราชการได้รับนั้น มีจำนวนเพียงพอที่จะดำรงชีวิตอยู่ได้โดยไม่เดือดร้อนหรือไม่ โดยจะได้นำผลการวิจัยเกี่ยวกับสภาพรายได้รายจ่ายของข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๑๔ ของฝ่ายวิจัยกองวิชาการ สำนักงาน ก.พ. มาเสนอ ดังนี้

เงินเดือนข้าราชการไม่พอจริงหรือ ?

ผลการวิจัยดังกล่าวได้จากตัวอย่างข้าราชการจำนวน ๘๑๔ ราย ตั้งแต่จตุวาลถึงชั้นเอกทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค สภาพโดยทั่วไปของข้าราชการที่เป็นตัวอย่างดังกล่าวคือ

ประมาณร้อยละ ๖๔ แต่งงานแล้ว

อายุเฉลี่ยประมาณ ๓๕ ปี

การศึกษาอยู่ในเกณฑ์ดี มีประมาณร้อยละ ๒๗ ที่จบการศึกษาระดับอุดมศึกษา

การอยู่อาศัยเป็นปัญหาสำคัญประการหนึ่งของข้าราชการ จากผลการวิจัยปรากฏว่ามีข้าราชการจำนวนถึงร้อยละ ๔๐ ที่ต้องเช่าบ้านอยู่ ทั้งนี้โดยประมาณครึ่งหนึ่งไม่มีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านจากทางราชการ

การที่สำคัญอีกประการหนึ่งของข้าราชการคือ การในการเลี้ยงดูผู้อยู่ในความอุปการะ เมื่อเฉลี่ยจากจำนวนข้าราชการที่เป็นตัวอย่างทั้งหมดแล้ว ข้าราชการแต่ละคนมีผู้อยู่ในความอุปการะถึง ๔ คน ซึ่งทำให้รายจ่ายเฉลี่ยในส่วนนี้ของข้าราชการมีจำนวนค่อนข้างสูงถึงประมาณเดือนละ ๕๘๑ บาท ทั้งนี้โดยไม่รวมถึงค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าอาหาร ที่อยู่อาศัยและอื่นๆ ของผู้อยู่ในความอุปการะ ซึ่งรวมอยู่ในรายจ่ายแต่ละประเภทแล้ว

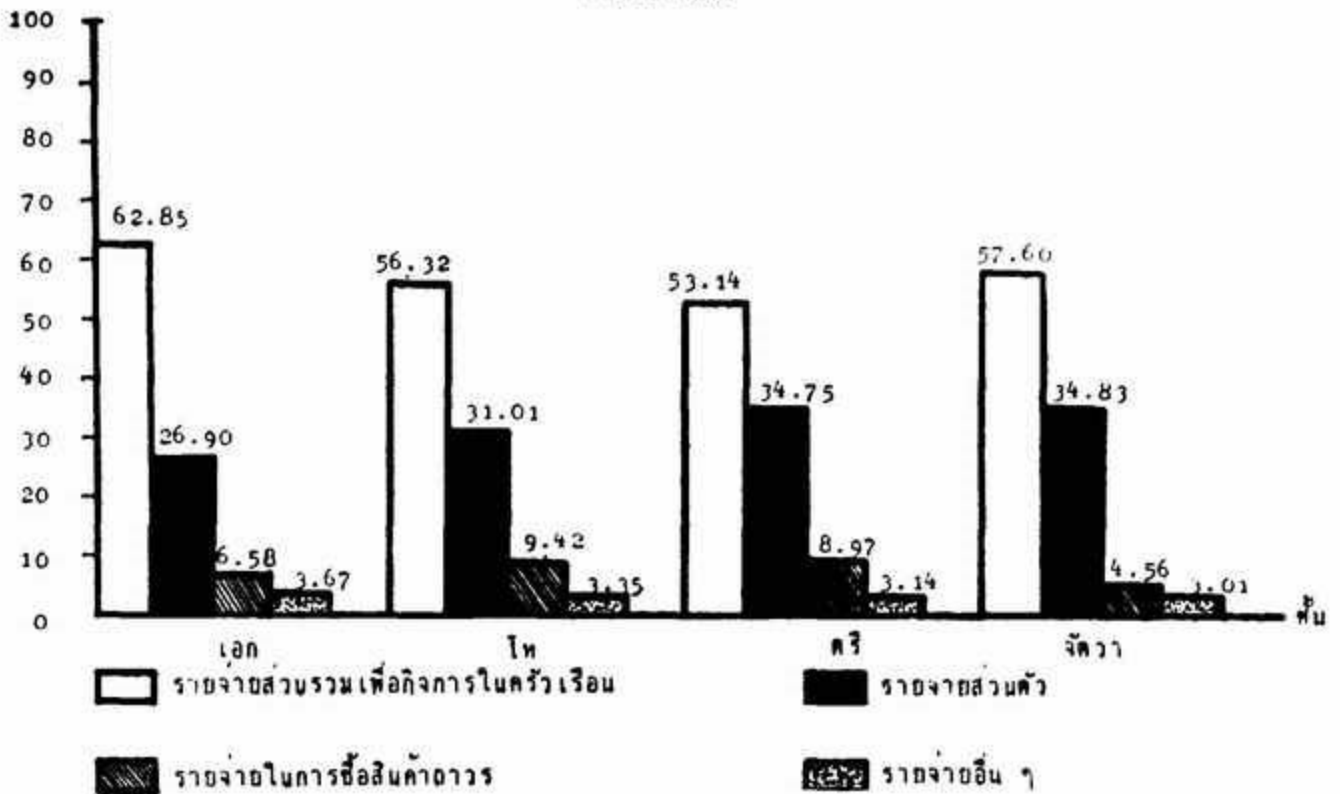
รายจ่ายสูง

รายจ่ายทั้งหมดในการวิจัยแบ่งออกเป็น ๔ ประเภทใหญ่ๆ คือประเภทแรกรายจ่ายในครัวเรือนซึ่งได้แก่ ค่าอาหาร ค่าเช่าบ้าน ค่าไฟฟ้าและน้ำประปา ค่าใช้จ่ายของผู้อยู่ในความอุปการะ ฯลฯ รายจ่ายประเภทที่สอง คือรายจ่ายส่วนตัวของข้าราชการผู้เป็นตัวอย่าง เช่นค่า

๘

อาหารนอกบ้าน ค่าเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่ม ค่าเดินทางไปกลับทำงาน ฯลฯ รายจ่ายประเภทที่สาม คือรายจ่ายเพื่อซื้อสินทรัพย์ถาวร เช่น ปลูกบ้าน ซ่อมรถยนต์ ตู้เย็น โทรทัศน์ ฯลฯ และรายจ่ายประเภทสุดท้าย คือรายจ่ายอื่น ๆ จากการสำรวจปรากฏว่า เมื่อรวมรายจ่ายทุกประเภทแล้วข้าราชการแต่ละคนมีรายจ่ายที่สูงมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อนำไปเปรียบเทียบกับรายได้ส่วนที่ได้รับจากราชการ โดยข้าราชการในแต่ละชั้น จะมีรายจ่ายเฉลี่ยต่อคนดังนี้คือ ข้าราชการชั้นเอกมีรายจ่ายประมาณเดือนละ ๓๕๕๘ บาท ข้าราชการชั้นโทมีรายจ่ายประมาณเดือนละ ๒๖๔๑ บาท ข้าราชการชั้นตรีมีรายจ่ายเดือนละ ๑๕๐๓ บาท และข้าราชการชั้นจัตวามีรายจ่ายประมาณเดือนละ ๑๓๒๕ บาท

ร้อยละ อัตราร้อยละค่าใช้จ่ายประเภทต่าง ๆ ของข้าราชการจำแนกตามชั้น

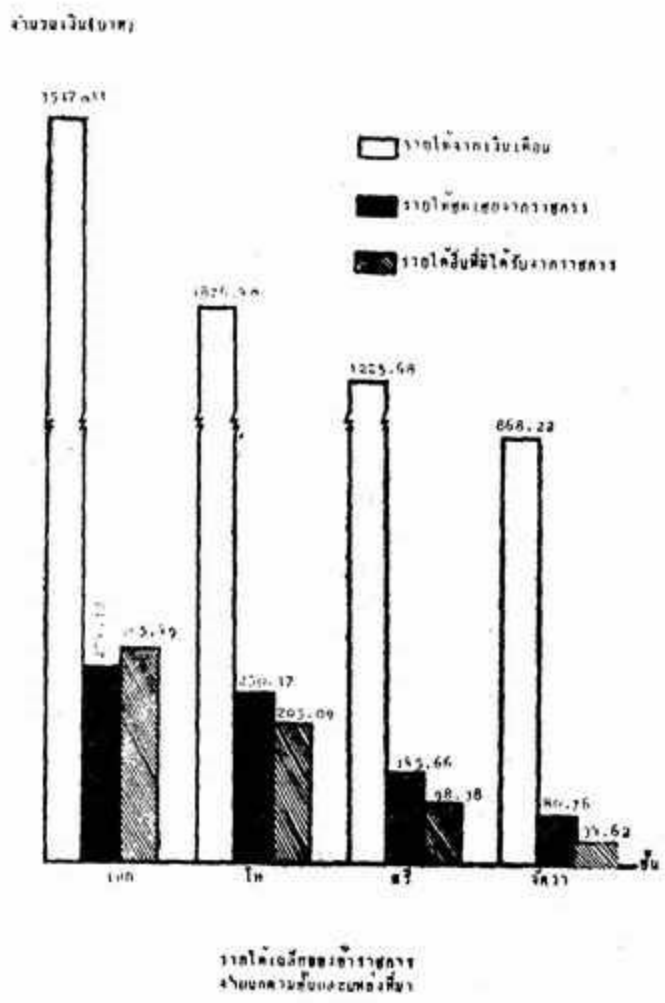

รายได้จากราชการค่า ?

สำหรับรายได้จากราชการที่ข้าราชการได้รับนั้นได้แก่ เงินเดือนซึ่งเป็นรายได้ส่วนใหญ่ และค่าตอบแทนตลอดจนผลประโยชน์เกื้อกูลต่าง ๆ ซึ่งมีจำนวนน้อย เช่น เบี้ย

รายจ่ายรวมส่วนนี้เป็นรายจ่ายส่วนที่เหลือจากการนำรายได้ของคู่สมรสเฉลี่ย ส่วนที่นำมาใช้ในครอบครัวที่ออก รายจ่ายส่วนนี้จึงเป็นส่วนที่คาดว่าจะเป็นส่วนที่ข้าราชการที่เป็นควอย่างจะต้องเป็นผู้จ่ายทั้งหมด

เลข ค่าอาหารทำกรนอกเวลา ค่าเล่าเรียนบุตร ค่าเช่าบ้าน ค่าพาหนะเดินทาง เป็นต้น รายได้เหล่านี้ เมื่อนำมาเฉลี่ยแล้วข้าราชการแต่ละคนจะได้รับดังนี้คือ ข้าราชการชั้นเอกได้รับประมาณเดือนละ ๓๗๕๒ บาท ข้าราชการชั้นโทได้รับประมาณเดือนละ ๒๑๒๗ บาท ข้าราชการชั้นตรีได้รับประมาณเดือนละ ๑๓๗๑ บาท และข้าราชการชั้นจัตวาได้รับประมาณเดือนละ ๕๔๕ บาท

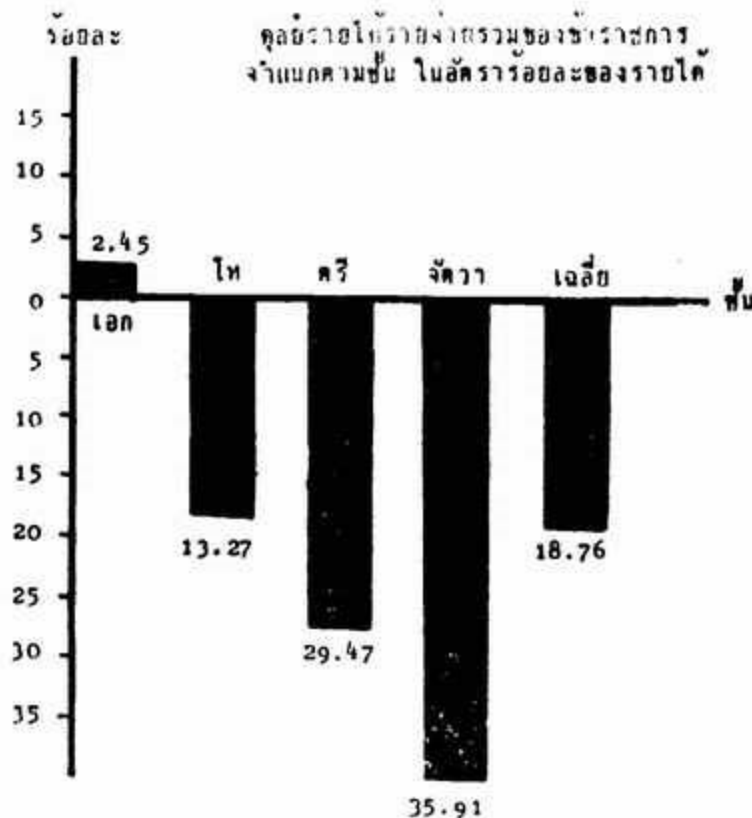
ข้าราชการต้องหารายได้พิเศษ

จากรายจ่ายและรายได้จากราชการที่ข้าราชการได้รับดังกล่าวแล้ว จะเห็นได้ว่าข้าราชการในแต่ละชั้นมีรายจ่ายสูงกว่ารายได้มาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในระดับชั้นจัตวา ชั้นตรี และชั้นโท การมีรายได้น้อยกว่ารายจ่ายหรือการขาดดุลย์ในแต่ละเดือนจำนวนมาก ๆ ทำให้ข้าราชการบางรายต้องช่วยตัวเอง โดยทำงานหารายได้พิเศษเพิ่มเติม เพื่อให้เพียงพอกับ

รายจ่าย ซึ่งจากผลการวิจัยปรากฏว่า เมื่อนำรายได้ส่วนนี้มาเฉลี่ยทั้งหมดแล้ว ข้าราชการแต่ละคนจะมีรายได้เพิ่มขึ้นต่อเดือนดังนี้คือ ข้าราชการชั้นเอกมีรายได้เพิ่มขึ้นประมาณเดือนละ ๓๐.๕ บาท ข้าราชการชั้นโทมีรายได้เพิ่มขึ้นประมาณเดือนละ ๒๐.๕ บาท ข้าราชการชั้นตรีมีรายได้เพิ่มขึ้นประมาณเดือนละ ๘.๘ บาท และข้าราชการชั้นจัตวามีรายได้เพิ่มขึ้นประมาณเดือนละ ๓.๔ บาท จากรายได้พิเศษเฉลี่ยดังกล่าวจะเห็นได้ว่ายังมีจำนวนไม่เพียงพอกับรายจ่ายอยู่นั่นเอง นอกจากนี้ในระดับข้าราชการชั้นเอกเพียงคนเดียวที่เมื่อรวมรายได้ทั้งหมดแล้ว จะมีจำนวนสูงกว่ารายจ่ายเล็กน้อย ส่วนข้าราชการอีก ๓ ชั้นก็ยังคงขาดดุลย์เป็นจำนวนมากเช่นเดิม

ดุลย์รายได้รายจ่ายของข้าราชการ

ถ้ารวมรายได้ของข้าราชการทั้งหมดทั้งรายได้ที่ได้รับจากราชการ และรายได้พิเศษที่ข้าราชการหาเพิ่มเติม นำมาเปรียบเทียบกับรายจ่ายส่วนที่ข้าราชการแต่ละคนจะต้องจ่ายแล้ว จะได้ผลดังนี้คือ ข้าราชการชั้นเอก จะเกินดุลย์ประมาณเดือนละ ๑๐๐ บาท หรือประมาณร้อยละ ๒.๔๕ ของรายได้ ข้าราชการชั้นโทจะขาดดุลย์ประมาณเดือนละ ๓๐.๕ บาท หรือประมาณร้อยละ ๑๓.๒๗ ของรายได้ ข้าราชการชั้นตรีจะขาดดุลย์ประมาณเดือนละ ๔๓.๓ บาท หรือประมาณร้อยละ ๒๘.๔๗ ของรายได้ และข้าราชการชั้นจัตวาจะขาดดุลย์ประมาณเดือนละ ๓๕.๓ บาท หรือประมาณร้อยละ ๓๕.๘๑ ของรายได้

ข้าราชการที่เสียรายได้มากกว่ารายจ่าย

การที่ข้าราชการหารายได้ได้น้อยกว่ารายจ่ายเอง ทำให้เกิดสภาพการเป็นหนี้สิน
ขึ้น โดยจากผลการวิจัยบอกให้รู้ว่าข้าราชการบางคนได้แก้ปัญหาการมีรายได้ไม่เพียงพอโดย
การขอจากบิดามารดาบ้าง บิดจากญาติพี่น้อง ขาทรพัยสิน หรือกู้จากธนาคารและเอกชนบ้าง
ซึ่งเมื่อนำมาเฉลี่ยแล้วก็มีจำนวนใกล้เคียงจำนวนเงินที่ข้าราชการแต่ละชั้นขาดดุลอยู่ อย่างไรก็ตาม
ก็ตามการแก้ปัญหาโดยวิธีการดังกล่าวนี้ ก็จะมีผลผูกพันต่อข้าราชการต่อไป กล่าวคือการกู้จาก
ธนาคารหรือเอกชนก็จะต้องเสียดอกเบี้ย รวมทั้งภาระที่จะต้องจ่ายเงินต้นคืนอีกด้วย การขอยืม
จากญาติพี่น้องก็จะเป็ยต้องใช้กันเช่นเดียวกัน การขอจากบิดามารดาที่ดี หรือการขาทรพัย
สินที่ดี ก็มีสิ่งที่จะกระทำให้ตลอดไป ถ้าไม่อาจขาทรพัยสินหรือขอจากบิดามารดาได้
และรายได้อาจยังไม่เพียงพออยู่เช่นเดิมแล้วก็จะอาจจะต้องกู้หนี้ยืมสินต่อไป และมีภาระที่จะ
ต้องใช้นั้นต่อไป ซึ่งน่าจะพิจารณาว่าข้าราชการซึ่งได้มีภาระเหล่านี้เกิดขึ้นแล้ว จะปลดภาระ
เหล่านี้ได้อย่างไรในเมื่อรายได้ที่ได้รับอยู่ในแต่ละเดือนก็ไม่เพียงพอสำหรับรายจ่ายประจำอยู่
แล้ว และจากสภาพดังกล่าวนี้ก็อาจคาดคะเนได้ว่าจำนวนหนี้สินก็จะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ถ้าข้าราชการ
ผู้ใดตกอยู่ในสภาพดังกล่าวแล้ว ก็ไม่อาจจะหวังได้เลยว่าผู้นั้นจะสามารถอุทิศตัวทำงานให้แก่
ราชการได้อย่างเต็มที่ จริงอยู่สภาพดังกล่าวทำให้เกิดขึ้นกับข้าราชการทุกคนไม่ แต่จากผล
การวิจัยก็แสดงให้เห็นว่าข้าราชการส่วนหนึ่งที่อยู่ในสภาพดังกล่าว ซึ่งสมควรจะได้รับการ
ช่วยเหลือ

จะแก้ไขปัญหาคืออย่างไร ?

จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่ารายได้ของข้าราชการที่ได้รับจากราชการนั้น ไม่
เพียงพอกับรายจ่ายจริง นอกจากนี้ยังมีข้าราชการอีกส่วนหนึ่งที่ประสบกับการเป็นหนี้สิน
สำหรับปัญหาเหล่านี้ ข้าราชการบางรายถึงกับต้องลาออกเพื่อรับบำเหน็จมาใช้หนี้ แล้วขอกลับ
เข้ารับราชการใหม่ถ้าสามารถทำได้ หรือมิฉะนั้นก็ประกอบอาชีพอย่างอื่นต่อไป สำหรับปัญหา
ประการแรกนั้นเป็นสิ่งที่รัฐบาลจะต้องพิจารณาแก้ไขปัญหอย่างจริงจังและแก้ไขให้ถูกต้อง การ

แก้ไขปัญหาวินเดือนไม่พอกับรายจ่ายของข้าราชการเท่าที่รัฐบาลได้เคยกระทำมาแล้วสองครั้ง โดยการปรับปรุงอัตราเงินเดือนใหม่นั้นหาได้สัมฤทธิ์ผลแต่อย่างใดไม่ เพราะการเพิ่มเงินเดือนให้แก่ข้าราชการในแต่ละครั้งหาได้เพิ่มอำนาจในการซื้อแต่อย่างใด โดยมีมีประกาศการเพิ่มเงินเดือนครั้งใดราคาสินค้าก็จะสูงขึ้นไปทุกครั้ง และบางครั้งเมื่อข้าราชการได้รับเงินเดือนใหม่แล้วกลับซื้อของได้น้อยกว่าเดิมเสียอีก การปรับปรุงอัตราเงินเดือนตามหลักการควรมีการวางแผนไว้ล่วงหน้าว่าเมื่อใดค่าครองชีพ สูงขึ้นสักเท่าใดแล้วจะมีการปรับปรุงเช่นในต่างประเทศที่เจริญแล้ว จะมีแผนไว้ล่วงหน้าว่าระยะที่จะมีการปรับปรุงกับครั้งหนึ่งและที่นานที่สุดก็จะไม่เกิน ๕ ปี ต่อครั้งหนึ่งการปรับปรุงบัญชีอัตราเงินเดือนใหม่ตามประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ ๓๕๘ มีแผนการที่จะดำเนินการให้เสร็จในเวลา ๕ ปี โดยจะเริ่มการปรับปรุงครั้งแรกในเดือนมิถุนายน ๒๕๑๖ แต่ปรากฏว่าในขณะที่ข้าราชการยังมีได้รับเงินเดือนตามบัญชีใหม่ ราคาสินค้าก็สูงขึ้นไปเป็นอันมาก ผลร้ายจึงตกอยู่กับข้าราชการอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ นอกจากนั้นยังกระทบกระเทือนถึงบุคคลในกลุ่มอาชีพอื่น ซึ่งมีได้มีส่วนได้จากการปรับปรุงอัตราเงินเดือนของข้าราชการแต่อย่างใด แต่ต้องได้รับส่วนเสียไปด้วย จะเห็นได้ว่าการปรับปรุงเงินเดือนข้าราชการในแต่ละครั้งหาได้ประสบความสำเร็จไม่ ทั้งนี้เนื่องจากราคาสินค้าที่สูงขึ้นตามไปด้วยเป็นสำคัญ

การแก้ไขปรับปรุงอัตราเงินเดือนของข้าราชการในแต่ละครั้ง มักจะประสบปัญหาสำคัญสองประการ คือประการแรกรัฐบาลไม่สามารถหาเงินมาเพิ่มให้แก่ข้าราชการได้อย่างเพียงพอ เพราะในการเพิ่มครั้งหนึ่งๆ ต้องใช้เงินเป็นจำนวนนับร้อยล้านบาทและในสถานะการณ์ที่เป็นอยู่รัฐบาลก็มีภาระมากอยู่แล้ว การไม่สามารถหาเงินมาเพิ่มให้แก่ข้าราชการได้ ก็ย่อมหมายถึงไม่มีการปรับปรุง ซึ่งก็เป็นข้ออ้างที่ดีที่สุดที่จะไม่ต้องมีการปรับปรุง ปัญหาที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือจะมีวิธีการอย่างใดที่จะเพิ่มรายได้ให้แก่ข้าราชการโดยไม่ให้ราคาสินค้าสูงตามขึ้นไปด้วย

จะหาเงินมาเพิ่มได้อย่างไร

การหาเงินจำนวนค่อนข้างสูงมาเพื่อเพิ่มให้แก่ข้าราชการนั้นจะเป็นปัญหาสำคัญมาทุกครั้งที่มีการดำรงที่จะปรับปรุงเงินเดือนข้าราชการ ถ้าพิจารณากันอย่างผิวเผินแล้วก็จะเป็นการยาก แต่ก็มีวิธีจะเป็นสิ่งที่กระทำได้เสียเลยทีเดียว รัฐบาลได้ชื่อว่ามีอำนาจอย่างไม่จำกัด การหาเงินมาเพื่อเพิ่มนั้นจะมีวิธีการยากนัก เพราะวิธีที่ง่ายที่สุดก็อาจจะทำได้โดยการกู้จะเป็นจากในประเทศหรืออาจต่างประเทศก็ย่อมทำได้ อย่างไรก็ตามก็ยังเป็นการไม่ถูกต้องนัก เพราะการกู้มานั้นคนไทยทุกคนก็ต้องมีส่วนรับผิดชอบในภาระหนี้สินที่เกิดขึ้นด้วย ควรจะกระทำวิธีอื่นที่ดีกว่าได้ โดยไม่ต้องเพิ่มเงินงบประมาณแต่อย่างใด ทั้งนี้โดยจะต้องมีการศึกษาในรายละเอียดและข้อเท็จจริงต่างๆ ให้ถูกต้องแน่นอนเสียก่อน โดยประเด็นสำคัญอยู่ที่ว่าข้าราชการที่มีอยู่เป็นจำนวนมากในปัจจุบันนี้ทำงานกันเต็มที่แล้วหรือไม่ กล่าวคือมีการใช้กำลังคนให้ได้ประโยชน์สูงสุดแล้วหรือ ควรจะได้ศึกษาว่าจากงานของราชการที่มีอยู่ทั้งหมดนี้ควรจะใช้กำลังคนสักเท่าใด อาจเป็นไปได้ว่าเนื่องจากรายได้ต่ำทำให้ข้าราชการทำงานไม่เต็มที่ทำงานซึ่งจำเป็นต้องใช้คนน้อยกลับต้องใช้คนมาก เมื่อจะมีการเพิ่มรายได้ให้เพียงพอแล้วข้าราชการก็ควรทำงานให้เต็มที่ไม่ควรแบ่งเวลาราชการไปหาประโยชน์อื่นอีก กล่าวโดยสรุปถึงวิธีการหาเงินมาเพิ่มก็คือ ควรจะได้มาจากเงินงบประมาณที่ใช้อยู่ในปัจจุบันแต่ลดจำนวนคนลงหรือแต่เพียงไม่เพิ่มอัตราใหม่แต่จะมีก็จะจะมีเงินนับร้อยล้านที่จะใช้ได้ อย่างไรก็ตามวิธีการแก้ปัญหาดังกล่าวก็มีข้อเสียที่จะกระทำได้ง่ายเพราะจะต้องพิจารณาดังเหตุผลอีกหลายประการทั้งเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและอื่นๆ ซึ่งจะมีผลกระทบกระเทือนทั้งสิ้น

วิธีการเพิ่มรายได้

การเพิ่มรายได้ให้แก่ข้าราชการนั้นอาจจะทำได้ ๒ วิธีใหญ่ ๆ คือวิธีแรกเป็นวิธีการเพิ่มเงินเดือน ซึ่งเป็นการเพิ่มอำนาจในการซื้อโดยตรง และการเพิ่มโดยการลดรายจ่ายลง โดยการปรับปรุงสวัสดิการต่าง ๆ ให้ดีขึ้น

วิธีแรกเป็นวิธีที่รัฐบาลใช้มาทุกครั้งที่ความประสงค์จะเพิ่มรายได้ให้แก่ข้าราชการ ซึ่งนอกจากข้าราชการจะไม่ได้รับประโยชน์จากจำนวนเงินที่เพิ่มเนื่องจากราคาสินค้าสูงขึ้นตาม

ไปด้วยแล้ว ยังเป็นการแก้รัฐบาลในการจ่ายบำเหน็จบำนาญอีกด้วย ซึ่งในปัจจุบันก็เป็นภาระที่หนักมากอยู่แล้ว อย่างไรก็ตามถ้าไม่คำนึงถึงภาระเกี่ยวกับการจ่ายบำเหน็จบำนาญแล้วการเพิ่มเงินเดือนโดยให้ข้าราชการได้รับประโยชน์ก็อาจทำได้ ทั้งนี้โดยต้องมีการวางแผนไว้ล่วงหน้าว่าเมื่อใดระยะใดก็จะต้องจะมีการปรับปรุงกันครั้งหนึ่งและจะเพิ่มให้เป็นจำนวนเท่าใด ซึ่งขึ้นอยู่กับภาระเปลี่ยนแปลงของดัชนีค่าครองชีพ กำลังงบประมาณเป็นต้น เมื่อถึงระยะที่สมควรเพิ่มก็กระทำไปโดยอัตโนมัติเหมือนกับการเลื่อนเงินเดือนปกติประจำปีเป็นแต่จำนวนเงินสูงกว่า

การเพิ่มอำนาจการขอโดยตรงนอกจากจะเพิ่มเงินเดือนโดยตรงดังกล่าวแล้ว อาจกระทำได้โดยไม่ให้รัฐบาลมีภาระในการจ่ายบำเหน็จบำนาญคือ การตั้งหมวดเงินพิเศษขึ้นมาเป็นเงินประเภทเดียวกับเงินยังชีพ เช่น เงินช่วยข้าราชการผู้น้อย เป็นต้น

สำหรับวิธีการเพิ่มอำนาจการขอให้แก่ข้าราชการโดยการลดรายจ่ายลงนั้น วิธีคือการปรับปรุงโดยการจัดระบบสวัสดิการที่ดี วิธีนี้จะไม่ก่อให้เกิดความกระทบกระเทือนต่อบุคคลในกลุ่มอาชีพอื่นแต่อย่างใด การจัดสวัสดิการให้ดีขึ้นเป็นสิ่งที่ดีควรกระทำอย่างยิ่ง เพราะเท่าที่เป็นอยู่ไม่อาจเรียกได้ว่าเป็นสวัสดิการอย่างแท้จริง โดยจะเห็นได้จากผลการวิจัยว่า มีข้าราชการเพียงครึ่งเดียวที่เข้าบ้านอยู่แล้วมีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านได้ เป็นต้น ในที่นี้ขอเสนอแนะข้อควรพิจารณา ดังนี้

๑. การรักษาพยาบาล ควรให้บริการฟรีแก่ข้าราชการทุกระดับหรือไม่ เพราะบริการด้านนี้ก็เป็นของรัฐส่วนใหญ่อยู่แล้ว

๒. ค่าเล่าเรียนบุตร การช่วยเหลือเท่าที่เป็นอยู่เป็นภาระแก่ทั้งข้าราชการและรัฐ โดยข้าราชการก็ต้องหาเงินไปจ่ายก่อนแล้วจึงนำมาเบิกจากราชการ ซึ่งก็ทำให้เสียเวลาในการตรวจสอบ ฯลฯ รัฐบาลก็เป็นผู้รับผิดชอบในด้านการศึกษา ถ้าจะให้บุตรข้าราชการเข้าโรงเรียนโดยไม่ต้องเสียเงิน จะเป็นการช่วยเหลือข้าราชการและประหยัดกว่าหรือไม่

๓. ค่าเช่าบ้าน เท่าที่จ่ายอยู่ในปัจจุบัน ก็ไม่เป็นธรรมนัก ในเมื่อไม่สามารถจะควบคุมได้แน่นอน ก็ควรจะจ่ายให้ข้าราชการทุกคนหรือไม่ หรืออาจแก้ไขปัญหาเรื่องที่อยู่อาศัย โดยการปลูกบ้านให้เช่า หรือให้อยู่อาศัย จะสามารถทำได้เพียงใด

๕. นอกจากนั้นยังมีรายจ่ายด้านอื่นอีกหลายประเภท เช่น ค่าเบี้ยประชุมต่าง ๆ ค่าพาหนะ ค่าอาหารทำการนอกเวลา เป็นต้น เหล่านี้สมควรที่จะได้พิจารณาถึงความสำคัญ และวิธีการจ่ายที่เหมาะสมเพื่อให้ได้ประโยชน์สูงสุดต่อไป

๕. เงินสะสม สมควรที่จะนำมาทำประโยชน์ให้แก่ข้าราชการได้เพียงใด

๖. สมควรจะจัดบริการต่าง ๆ เพิ่มขึ้นหรือไม่ เช่น สหกรณ์ซื้อสินค้าในราคาถูก การจัดบริการรับ-ส่ง เป็นต้น

สรุป

จะเห็นได้ว่ารายได้ของข้าราชการในระดับชั้นผู้น้อยนั้นไม่เพียงพอกับรายจ่าย โดยเฉพาะถ้าพิจารณาเฉพาะรายได้จากราชการแต่เพียงอย่างเดียวก็จะมี ความแตกต่างกันมากยิ่งขั้น คั้งนั้นจึงไม่อาจจะหวังได้ว่าข้าราชการทั้งหมดจะสามารถอุทิศเวลาและความสามารถให้แก่งานได้อย่างเต็มที่ ปัญหาอันเป็นสิ่งที่ควรแก้ไขอย่างจริงจัง เพราะมิใช่เป็นการกระทำที่ได้โดยง่าย มีหลายสิ่งหลายประการที่จำเป็นจะต้องพิจารณา เช่น จำนวนเงินที่จะนำมาใช้ กำลังคนในราชการ วิธีการที่จะใช้ในการปรับปรุงโดยไม่ให้ราคาสินค้าสูงขึ้น ซึ่งจะไปกระทบกระเทือนคนในกลุ่มอาชีพอื่น เป็นต้น แต่ถึงอย่างไรก็มีสิ่งที่มีอาจแก้ไขได้เสียเลย ถ้ามีความตั้งใจจริงและมีการศึกษาปัญหาต่าง ๆ กันอย่างถ่องแท้แล้วก็ย่อมจะกระทำได้ แต่ทั้งหมดก็ขึ้นอยู่กับนายจ้าง คือรัฐบาลที่จะเห็นความสำคัญของปัญหาดังกล่าวนี้เพียงใด

หลัง จากบท ความทาง วิชาการ เกี่ยวกับ
สภาพการครองชีพ และราย ได้รายจ่าย ที่เพียร
วิเคราะห์ถึงสภาวะต่าง ๆ ในหัวข้อที่เราได้ตั้ง
เป้าหมายไว้แล้วนั้น เราขังพยายามที่จะเพิ่ม
ความสมบูรณ์ของบทความนั้น ในรูปแบบของ
การสัมภาษณ์ใครบางคนที่เรารู้จักหรือรู้จักกับ
คนที่เรารู้จัก เพื่อสะท้อนภาพ การครองชีพ
ในชีวิตจริงที่แต่ละคนกำลังประสบอยู่ และ
มิใช่เพียงผู้อาชีพเป็นข้าราชการเท่านั้น หาก
ยังได้รวมถึงผู้ทำงานด้านธุรกิจเอกชน อีกด้วย
เราหมายจะให้ผู้อ่านได้เปรียบเทียบด้วยวิจารณ์
ญาณของตนเอง โดยเราไม่ต้องมาทำตาราง
หรือแผนภูมิใดที่จะแสดงว่าเราตั้งใจจะยึดยึด
ทัศนคติให้กับผู้อ่านมากเกินไป

เราพบใครหลายคนที่ยินดีคุยกับเราอย่าง
เปิดเผย โดยด้อยคำท้ายเราหมายถึงคำเปรียบ
เปรยในทำนองที่ว่าเปิดเผยอย่างแท้จริง อย่า
ไปคิดอะไรให้ลึกซึ้งกว่านั้นเลย

หลายคนยินดีเปิดเผยชื่อ สถานที่ทำงาน
และตำแหน่งหน้าที่การงาน หากบางคนขอ
สงวนไว้ เราต้องเข้าใจและเห็นใจ การ
ทำงานของเรา ไม่ควรจะทำ ความกระ ทบ กระ
เทือนให้กับกิจการงานของผู้อื่น มิใช่หรือ

เราควรเดินทางไปสู่บท สัมภาษณ์ นั้น ได้
แล้ว ในบรรทัดต่อไป

บ ท สัม ภา ช ณ์

เราได้พบเด็กหนุ่มคนนั้น เขาพร้อมจะ
ตอบบางคำถามของเรา ชื่อของเขา-สมภพ
มัชรวิพากษ์ พนักงานบัญชีจัดว่า กองระบบ
บัญชี กรมบัญชีกลาง เงินเดือนของเขาหนึ่ง
พันบาทถ้วน ตามเขาว่ามีรายได้พิเศษทางอื่น
ไหม-เขาสา่ยหน้า

- ผมปรับเงินเดือนแล้วก็จ่ายค่าที่พักเสีย
หนึ่งในสี่ของเงินเดือน แต่วันนั้นผมรู้สึกว่าคุณ
ต้องจ่ายค่าอาหารในอัตราที่เพิ่มขึ้นต่อหนึ่งอ้อม
ผมคงไม่ได้กินอะไรเพิ่มขึ้นมากนักหรอก
หากเงินหนึ่งบาทของผมซื้ออาหารได้น้อยกว่า
เดิมเท่านั้น ค่ารถในการมาทำงานของผมสอง
บาทต่อวัน เสาร์หรืออาทิตย์ผมไม่ได้เที่ยวเตร่
ผมต้องเรียนหนังสือ ยังไม่ได้บอกคุณใช่ไหม
ที่ผมเป็นนักศึกษาภาคค่ำของคณะเศรษฐ
ศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

- ในฐานะคนโสด ผมตอบได้อย่าง
ไม่มั่นใจนักว่า เงินเดือนเท่าที่ผมได้รับจาก
ทางราชการน่าจะเพียงพอแล้ว เพียงพอ-ผม
หมายความว่าพอดีๆ ไม่เหลือเก็บไว้เป็นเงิน
รอรังเลย

เราพูดกับเขาถึงเรื่องการปรับอัตราเงิน
เดือนซึ่งจะมีผลใช้บังคับในอีกสามเดือนข้าง
หน้า เขาบอก-ผมไม่อยากจะคิดว่าเป็นการปรับ
อัตราเงินเดือน เป็นเพียงการช่วยเหลือข้าราชการ
ให้พออยู่ได้อย่างเหมาะสมกับสภาวะ
เท่านั้น อย่าลืมความจริงข้อหนึ่งที่คุณ เมื่อ
มีประกาศอย่างที่คุณเรียกว่าการปรับเงินเดือน
ออกมา แต่ให้มีผลใช้บังคับได้ในอีกนาน

เดือน แล้วจากวันประกาศถึงวันใช้ ราคา
ของเครื่องอุปโภค บริโภค มันถีบตัวทะยาน
ขึ้นไปรอกออยู่แล้ว ผมว่าหากไม่ปรับเงิน
เดือน หันมาช่วยในด้านสวัสดิการอย่างเช่น
ให้ค่าเช่าบ้าน จัดที่พักให้ข้าราชการโดยเสมอ
ภาค หรือช่วยเหลืออะไรๆ ในทำนองนี้โดย
ไม่แสดงออกมาให้เห็นอย่างชัดเจนในรูปของ
ตัวเงิน นั่นแหละถึงจะเป็นการช่วยเหลือที่แท้
จริง

- เงินเพิ่มช่วยเหลือบุตรหรือครับ?
ผมว่ามันไม่แฟร์ ไม่ควรจะให้การช่วยเหลือ
ในด้านนั้น มีครับ ผมมีเหตุผลของผม-การ
มีบุตรมากไม่ได้แสดงให้เห็นว่ามีประสิทธิภาพ
ในการทำงานมากกว่าคนอื่นในระดับเดียวกัน
ผมอาจใช้ความรู้สึกของคนโสดมากไปหน่อย
ก็ได้หรือคุณว่าไง?

เราบ่นคำถามสุดท้าย และเขาตอบอย่าง
มั่นใจ

- ผมไม่มีปัญหาเรื่องเงินมากกระทบกระเทือน
ต่อการทำงานเลยครับ เพราะตัวเงินขนาดนี้จริงๆ ผม
ก็พออดหางานได้

เราเดินทางต่อไปและพบใคร อีกบางคน เป็นผู้หญิงสาว เธอไม่ได้เป็นข้าราชการคง เป็นเหตุผลส่วนตัว เราคงได้รู้ในประโยค ท้าย ๆ หากเธออยากตอบคำถามนี้

- เรียบจบ พานิชช การมาแล้ว ก็เข้า ทำ งานเลย ตำแหน่งเสมียนพนักงานค่ะ เงิน เดือนหกภาษี และเงินสะสมแล้วเฉียดพัน สองร้อยบาท อยู่กับคุณพ่อคุณแม่ค่ะ คั้น เดือนฉันก็ให้เงินที่บ้าน (บ้าง) ตามธรรมเนียม แต่ตอนปลายเดือน ฉันก็ต้องขอเงิน จากท่านใช้มากกว่าที่ฉันฝากไว้ตอนต้นเดือน

- ก็เงินเดือนฉันไม่พอใช้จริง ๆ นะคะ

- ฉันไม่มีรายได้พิเศษ ยังชีพอยู่ได้ด้วย เงินเดือน (และเงินที่ขอจากที่บ้าน) อ้อ! อย่างเงินโบนัสฉันเขาเรียกว่าเงิน เดือน หรือราย ได้พิเศษคะ ฉันไม่แน่ใจ สำหรับเงินโบนัส พอออกมาฉันก็เอาฝากธนาคารไว้ ก่อนโบนัส งวดหน้าออก เงินที่ฝากไว้ตั้งแต่วัดที่แล้ว ก็วางวายไปหมดแล้วละค่ะ ฉันเกือบล้มบอก ไป ที่ทำงานฉันเขาจ่ายค่าเครื่องแต่งตัวให้ด้วย แต่ไม่พอหรอกค่ะ บ้างหนึ่งเราต้องใช้ค่าเครื่อง แต่งตัวเกินเงินที่ได้รับหลายเท่า

- ฉันไม่มีแผนในการใช้เงิน เงินเดือน อยู่ได้ค่อนข้างดี ค่าอาหารหรือคะ เรียกได้ ว่าแพงค่ะ อาหารในที่ทำงานราคาถูกกว่า

อาหารข้างนอก แต่คนเราจะจำใจอยู่กับอาหาร อย่างเดียวทั้งเดือนได้อย่างไรกันคะ พอออกไปกินข้าวข้างนอก คุณก็คิดถึงสภาพของผู้ คนในละแวกนี้คุณเอาเองก็แล้วกัน คงนักราย จ่ายของฉันออกแล้วใช้ใหม่คะ

เธอหล่นคำพูดออกมาอีกประโยค และ เราจำต้องบันทึกไว้

- ฉันรู้สึกว่าคุณเงินเดือน ที่ฉัน ได้รับ ไม่ได้ คุ้มกับค่าครองชีพ

- ไม่นึกจะรับราชการบ้างหรือ เราตาม

ไม่หรอกค่ะ เขอชมเกรงอกเกรงใจ-ขอ โทษนะคะ ฉันกลัวเงินเดือนจะขาดมือมาก กว่าที่เป็นอยู่ในทุกวันนี้

- ขอรูปลักใบได้ไหม? ผมอยากจะทำไปลง หนังสือ-เราบอก

- ไม่ได้ค่ะ ซอฉันก็อย่าลงนะคะ อยากจะบอกคุณว่า ถึงแม้ข้อความที่ฉันพูด จะคลุกเคล้าและเลือนลอย เพราะไม่ปรากฏ ชื่อและที่ทำงานของฉัน แต่มันก็เป็นความจริงทุกอย่าง ต้องขอร้องให้เชื่อใหม่คะ ทั้งหมดที่ขอร้องขอไม่ให้ลงชื่อหรืออะไร ๆ ที่ จะเป็นการเปิดเผยนั้น คุณเชื่อใหม่คะว่า มันเป็นนโยบาย

- ขอรับกระตม

และเราเพิ่งได้รับจดหมายตอบจากเพื่อน
พ้อง ผู้นิราศดิบไปอยู่แถบอีสานห่างไกล
กรุงวทหรือหรือเจ็ดร้อยกิโลเมตรจากกรุง-
เทพมหานคร เมื่อเราคิดและตกลงใจที่จะ
เสนอแนวนั้นเกี่ยวกับสภาพการครองชีพ เรา
คิดถึงเขา อย่างน้อยที่สุด เราก็ไม่ควรมอง
ข้ามข้อมูลบางประการจากเพื่อนผู้อยู่ในสภาพ
แวดล้อมของถิ่นนั้น (หรือที่โน้น) เขามีความ
สุขคืออยู่หรือในรายได้เท่าที่ได้รับ เราเขียนจด-
หมายถึงเขา บอกรายละเอียดความต้องการ
ของเรา

เป็นจดหมายที่เดินไปด้วยเครื่องหมายคำถาม

ขออนุญาตไม่เปลี่ยนแปลงสรรพนามในจดหมาย
ฉบับนี้

“..... คำถามบางคำถามที่ฉันเห็นว่าน่า
ตอบ ก็จะตอบตามความเป็นจริง อันไหนที่
ไม่น่าตอบฉันก็จะถือสิทธิในการเป็นผู้ถูก
สัมภาษณ์ โดยจะไม่ตอบ แกลงไม่ว่าอะไร”

เงินเดือนกับเบียร์ (น่าจะเรียกว่าเบียร์
กันดาร) ของฉัน รวมกันแล้ว หนึ่งพันแปด
ร้อยบาท ใช้จ่าย-รวมทุกอย่างราวๆ แปดร้อย
บาท จะแจ้งรายละเอียดให้ฟังก็ได้ ค่าอาหาร
คงไม่ต้องบอกหรอกนะว่ามอละเท่าไร วันละ
ประมาณยี่สิบบาท เดือนละหกหรือบาท จ่าย
ให้เด็กเป็นค่าซักรีดเสื้อผ้าหรือบาท และเป็น

ค่าของจีปอะอะไรประมาณร้อยบาท เช่น ค่า
สบู่ ยาสีฟัน แชมพู ผงซักฟอก ค่าใช้จ่ายอื่น
อาจมีอีกบ้าง แต่ยังไม่ออก ค่าน้ำ ค่าไฟ
ค่าเช่าบ้าน ยารักษาโรค ฟรีตลอดรายการ
หมายความว่าหลวงอุปถัมภ์ ค่ารถก็ไม่ต้องเสีย
บ้านพักฉันอยู่ห่างจากที่ทำงานราวร้อยเมตร
เท่านั้น เทียบ?... ฉันไม่มีสิทธิ์แกล้งลาใน
การเที่ยวขนาดต้องขับรถไปเที่ยวที่ละหนึ่งร้อย
กิโลเมตร แล้วขับกลับในระยะทางเท่ากลับ
ขาไปหรืออก มันก็เดือดเกินไป นอนอ่าน
หนังสืออยู่กับบ้านดีกว่า เข้ากรุงเทพหนึ่ง
ก็ชนหนังสือจากบ้าน ใสรถมานอนอ่านเสีย
เดือนหนึ่งก็อ่านยังไม่หมด เพราะกิจกรรมอื่น
เข้ามาแทรกแซงเวลาอ่านของฉัน อย่างเช่น
ไปจับคู่หญิงบ้าง เขียนจดหมายถึงพ่อถึงแม่
บ้าง ตอบจดหมายเพื่อนอย่างแสบบ้าง

ค่าเครื่องแต่งตัว? ฉันไม่ได้ตัดเสื้อใหม่
มาเกือบสองปีแล้ว ไม่รู้ว่าจะแต่งไปให้ใครดู
ที่นั่นเป็นป่า ไม่ใช่มหานคร

พ่อแม่ฉันเขาวาดภาพพจน์เกี่ยวกับฉัน
ไว้ในสภาพที่อดหยากและลำบากลำบาก ฉัน
กลับบ้านทุกสัปดาห์ พ่อจะกลับมาทำงาน ก็
ให้ฉันหอบเครื่องกระโปรงของแห้งมาที่ละหอบ
ใหญ่ๆ ฉันเอาไปทิ้งไว้ตามบ้านเสมียนสาว ๆ
คนนั้นบ้าง คนนี้บ้าง วันไหนเบื่อข้าวสโมสร
ก็ไปขอกินตามบ้านเหล่านั้น เขาก็ไม่รังเกียจ

รังอนอะไร ชั่วแต่เสียปลั๊กหม้อหุงข้าวเท่านั้น ฉันจึงมีเงินเหลือเข้าไปใช้ให้คุ้มกับที่ไม่ได้ใช้เงินมานานทุกที่ที่มหานคร เครื่องอุปโภค-แพ่งชิ้นเล็กน้อย เครื่องบริโภค-ไม่รู้ฉันไม่ได้เป็นคนละเอียดดังกับทำตารางเปรียบเทียบว่า เงินสามบาทของฉันเมื่อก่อนซื้อข้าวหมกผัดพริกได้ข้าวกึ่งเม็ดและหมกชิ้น จะได้ว่าแค่वनอำนาจการซื้อของเงินเท่าเดิมมันลดน้อยหรือเพิ่มขึ้นเพียงใด

คำถามสุดท้ายของแกที่ว่า ฉันคิดจะย้ายเข้ากรุงเทพ ฯ หรือไม่ ก็จะต้องตอบกันว่าฉันไม่มีอำนาจสั่งย้ายตัวเอง (นี่หว่า) แต่ถ้าให้ฉันมีสิทธิเลือก ฉันได้ไตร่ตรองดูแล้ว ฉันคิดว่าฉันไม่ค่อยชอบสภาพของมหานครอย่างกรุงเทพ ฯ นักหรอก ภาพผู้คนต้องโหนรถเมล์ตอนเช้า ตอนเย็น มันท่าเบื่อน่าย และแสดงสภาพที่ตองคนจนสุดฤทธิ์ ระบบชีวิตที่ยุงเหยิงและสับสน ผู้คนอายุไม่ยืนเพราะวันดำจากท่อไอเสียรถยนต์ พุดกันตามจริง ฉันอยากอยู่ที่นี่มากกว่า อยู่ไปสักก่อนชีวิตหรือทั้งชีวิต มันสบายและมีความสุข

ชีวิตคนเราสั้นนัก แคล้วคลาดน่าสงโคนมากไปกว่าความสุขอีกหรือ

รัก
ธนา พิกษ์ขวเมศ

ผู้หญิงอีกคนหนึ่งผ่านเข้ามาในช่วงเวลานี้อย่างไม่ได้ตั้งใจ เรารู้สึกเหงามากพอสมควร และใช้หัวข้อที่เราตั้งเป้าหมายไว้เป็นแนวทางในการสนทนา (เชิงสัมภาษณ์) เธอมีท่าทางเต็มอกเต็มใจ หมายถึงในการสนทนา

รู้ข้อมูลเกี่ยวกับตัวเธอไว้หน้อสคิโหม

ศฤงษิร เสือวรรณศรี ผู้หญิง สาว? ไซ้ โสด? ไซ้ สวย? พอสมควร การแต่งตัว? ไม่ดูฉลาดมากมายนัก แต่ก็ไม่ยอมให้ใครเรียกว่าล้าสมัย เรียกได้ว่าเดินตามยุคสมัยไปอย่างใกล้ชิด หากด้วยอาการไต่ร่องอยากรู้อะไรมากกว่านั้นก็ โทรศัพท์ ไปหาเธอบ้าน

เคยทำงานกับบริษัทการบิน โบแอก
ตำแหน่ง กราฟดิ้น รีเซพชันนิสต์ แปลเป็น
ภาษาพื้นบ้านว่า พนักงานต้อนรับภาคพื้นดิน
เงินเดือนพันหกร้อยบาท อยู่เวรอาทิตย์ละวัน
ได้ค่าอยู่เวรอีกห้าสิบบาท บวกกับค่าชกเสื้อ
ผ้าอีกหกสิบบาท

มีอะไรอีกไหม ?

มี ทำงานครบปีได้เงินโบนัส กับค่า
ของโรงแรม อย่าใช้คำว่าโรงแรมเลย เขาเป็น
ว่าค่าของที่พัก ให้ผู้โดยสารดีกว่า มันฟัง
รื่นหูชน

สวัสดิการอื่นแล้ว ?

เสื้อฟอร์ม บริษัทจ่ายให้ กระเป๋าหนัง
กระเป๋าโลหะ บริษัทก็จ่ายให้ มีรถรับส่ง
รักษาพยาบาล ในกรณีที่เจ็บป่วยก็ไปรักษาที่
คลินิกเวชการ คลินิกสงบลดเก็บค่ารักษา
บริษัท

การทำงาน

บรรยากาศในการทำงาน ดี งานเสร็จ
เป็นวัน ๆ ไม่มีงานค้าง พอผู้โดยสารขึ้น
เครื่องบิน หรือลงจากเครื่องบินก็เป็นอันหมด
หน้าที่ เดือนหนึ่งทำงานสิบห้าวัน คือทำงาน
หนึ่งหยุดหนึ่งวัน

มีรายได้พิเศษทางอื่นอีกไหม ?

บ๊า เธอตอบ

มีเงินเหลือเก็บ ไทระหว่างทำงานบริษัทการ
บิน

พอม ทำงานป็นหนึ่ง เงินเหลือสักสี่พัน
เห็นจะได้

ทำไมถึงลาออกเสียเล่า

- มันกลับบ้านไม่เป็นเวลา พ่อเป็น

ห่วง

จึงมาเริ่มชีวิตราชการ ในตำแหน่ง
วิทยาการตรี หน่วยฝึกอบรม กรมทางหลวง
เมื่อเดือนตุลาคม พอสองพันห้าร้อยสิบสอง
เงินเดือนวันน พันห้าร้อยบาท

เราตามถึงแดนในการใช้เงิน

- ไม่มี ฉันไม่ใช่คนกว้างแค้น พอเงิน
เดือนออก ฉันให้แม่ฉันสองร้อยบาท ฝาก
ธนาคารสองร้อยบาท เหลือสักพันบาท ฉันก็
ใช้ไปจนถึงสิ้นเดือน พอ ด้วยเงินราวพันบาท
ฉันใช้พอ ก็เป็นค่าอาหารกลางวันบ้าง ค่า
แต่งตัวบ้าง ค่ารถฉันไม่ต้องเสีย เช่า ๆ พอ
มาส่ง เป็น ๆ พอมารับ ค่าข้าวมื้อเช้า
เย็นฉันก็กินในบ้าน ก็เห็นจะมีแค่นี้เป็น
การส่วนตัว นอกจากนั้นก็เป็นเรื่องราวของ
สังคม เช่น งานแต่งงาน งานศพ งานบวช
งานกุฐิน เดือนหนึ่ง ๆ ก็หลายบาท

รู้สึกอย่างไรระหว่างคุณชองค่าครองชีพกับ
เงินเดือน

- ไม่รู้ แต่ฉันมีความคิดอยู่อย่างหนึ่งว่า
วิธีการที่จะให้ข้าราชการประหยัดลงได้บ้างคือ
ข้าราชการควรจะแต่งเครื่องแบบมาทำงานได้
แล้ว มันจะลดความรู้สึกที่ว่าคนอื่นแต่งแล้ว
เรา ก็ต้องแต่งได้อย่างเด็ดขาด เพราะทุก
คนแต่งตัวเหมือนกันหมด

ถามเธอว่า เมื่อไรจะแต่งงาน

เธอตอบ ฉันยังไม่ค่อยได้คิดถึงเรื่องนี้
เท่าไรนัก คนเรานั้นก็ต้องเลือกเหมือนกันไม่
ใช่หรือ เวลาซื้อผ้าเราขังเงินเลือกจากหัวถนน
ถึงท้ายถนนเพื่อจะได้ผ้าชิ้นเดียว นี่เป็นคนที่
จะมาอยู่กับเราทั้งชีวิต ฉันคงต้องใช้เวลา
นานหน่อย เคยมีชายหนุ่มสองคนตั้งคำถาม
กับฉันคำถามของเขาแปล ได้รับความอย่างเฉย
กันว่า ฉันจะแต่งงานกับเขาได้ไหมและฉัน
ปฏิเสธ

แต่พู่ก็พูดเถอะ ฉันกลัวว่าพอแต่งงาน
แล้ว ฉันจะไม่มีเงินเหลือเก็บเดือนละสองร้อย
อย่างเก่านะซี

เราไม่แน่ใจเหมือนกันว่าประโยชน์ที่ตามไป
เมื่อสักครู่ และเธอตอบออกมาได้เข้าเรื่องกับ
สภาพราชได้ราชอำสอย่างลงคั้นนั้น มันจะเป็นการ
ส่วนตัวหรือเปล่า

เรามาตาม เวลา ที่นัดหมาย กับ เขา ไว้ที่
บริษัทค้าวัตถุก่อสร้าง จำกัด - ประทีป ถึงแล้ว
เป็นชื่อของเขา อายุเฉียดยี่สิบเก้าปี ตำแหน่ง
นักวิจัยตลาด ฝ่ายวางแผนการตลาด

แบคกราวน์คร่ำหวอดที่สุด - จบปริญญาโท
สาขาพัฒนาการเศรษฐกิจ จากสถาบันบัณฑิต
พัฒนบริหารศาสตร์ เงินเดือนเริ่มเข้าทำงาน
- สองพันห้าร้อยบาท เมื่อครบระยะทดลอง
ปฏิบัติงาน ขึ้นเป็นสองพันเจ็ดร้อยบาท ทำ
งานมาได้หนึ่งปี กับอีกสามเดือนเศษ บัดจุบัน
- เงินเดือนบวกโบนัสโดยเฉลี่ย ภายหลังหัก
ภาษีและเงินสะสมออกแล้ว เหลือประมาณ
สามพันสองร้อยบาท - มันก็คุ้มกับงานหนักที่
เขาทำอยู่

ทำไมคุณไม่เข้ารับราชการ ถ้าผมทำ
ราชการเงินเดือนคงไม่เกินหนึ่งพันเก้าร้อยบาท
คงไม่พอใช้แน่

ผมเป็นคนต่างจังหวัด บ้านต้องเช่าข้าว
ต้องซื้อ กินข้าววันละสามมื้อ ส่วนใหญ่กิน
ตามร้านอาหาร ก็ตกราว ๆ เดือนละหกร้อย
บาท นอกจากนั้นยังต้องจ่ายให้น้อง จ่ายค่า
ซักรีด ค่ารถเมล์ ค่าดูหนัง เทียวเตร่พัก
ผ่อนนอน ๆ อีก ก็ต้องมีเงินเหลือให้เก็บประ
มาณเดือนละสองร้อยบาท เดือนไหนประหยัด
หน่อย ก็เหลือเก็บมากกว่านั้น

ในสภาวะที่ค่าครองชีพสูงขึ้นรวดเร็ว
กับปรอทวัดคนไข้อาการหนักคุณ รู้สึกอย่างไร

- ถ้าเอาความรู้สึกของคนส่วนใหญ่มาพูด
ผมว่าเขาเดือดร้อนกันมาก การมีชีวิตคน
ในสภาวะที่ข้าวสารถึงจะหาสิบกกว่าบาทนั้น ผม
ว่าเขาต้องเป็นนักต่อสู้ทอดทนทีเดียว แต่
สำหรับผม ไม่เดือดร้อนเท่าใดนัก ผมเป็น
คนโสดเสียด้วยการะดำนอื่นไม่ค่อยมี ทาง
บริษัทที่ผมทำงานอยู่ เขาไม่เน้นปริญญาเป็น

สิ่งแรก ลักษณะความขาก่ง่ายของงาน และ
ความสามารถของบุคคลต่างหาก ที่เป็นหลัก
สำคัญในการพิจารณาเงินเดือน และที่น่าส
ออารมณ์ก็คือ การเลื่อนเงินเดือน ทางบริษัท
ได้พิจารณาสภาวะ ค่าครองชีพ ในปัจจุบันเป็น
เกณฑ์ด้วย ทำให้สามารถปรับตัวเข้ากับ
สภาวะเศรษฐกิจได้ดีพอสมควร

เมื่อเดือนที่แล้วผมทำงานล่วงเวลาได้เงิน
ประมาณสามร้อยบาท ก็พอมีรายได้ชดเชย
ขึ้นมาบ้าง นอกจากนั้นยังได้รับสวัสดิการอื่นๆ
อีก เช่น เงินทุนสำรองเลี้ยงชีพ เงินสมทบ
ที่บริษัทจ่ายให้ตามระยะเวลาที่ทำงาน ค่า
รักษาพยาบาลทางบริษัทก็ออกให้หมด เงิน
ชดเชยถ้าหากออกจากงาน และอีกอย่างบริษัท
ให้ลาหยุดพักผ่อนได้ อย่างผมทำงานมาได้
ปีเศษ มีสิทธิลาหยุดพักผ่อนได้เจ็ดวันพร้อม
กับได้เงินติดกระเป๋าอีกครั้งหนึ่งของเงินเดือน
ถ้าระยะเวลาทำงานนาน จำนวนวันลาหยุดพัก
ผ่อนก็มากขึ้นตามสัดส่วน

สวัสดิการดีมากครับ-ครับดี

เงินคุณก็ ไม่เดือดร้อน สำหรับการมีชีวิต
ในสภาวะปัจจุบัน-ถ้าคุณหมายถึงค่าครองชีพ
อย่างเดียวก็ไม่ผิด

เราขอขอบคุณ-ประทับใจ กิ่งแก้ว ที่อนุญาตให้
เวลาสนทนากับเรา

คุณอุษา อร่ามศรี พยาบาลโท แผนกจักษุวิทยา
โรงพยาบาลศิริราช ผู้ยังขยันอยู่กับงานใน
อาชีพ โดยไม่ยอมละทิ้งบ้านเกิดเมืองนอนของ
ตน ไปพยาบาลให้คนประเทศอื่นเช่นเดียวกับ
พยาบาลหลายต่อหลายคน ได้ให้ข้อมูลและ
รายละเอียดเกี่ยวกับสภาพการครองชีพของ
เธอว่า

เวลานี้พักอยู่ในหอพักที่ทางโรงพยาบาล
จัดให้ ส่วนบ้านที่พักอาศัยยังอยู่..... โนน
กาญจนบุรี ดินแดนแห่งมนุษย์ยุคก่อนประวัติ
ศาสตร์ ถึงตรงนี้ก็หายสงสัยว่าเธอยังโสด
หรือแต่งงานแล้ว

เธอบอกว่ารายได้ของเธอก็มีแต่เฉพาะ
เงินเดือนๆ ละ ๑,๕๐๐ บาท เธาคิดอยู่ในใจ
ว่าเงินเดือนขนาดนี้ อยู่หอพักในโรงพยาบาล
ไม่ต้องเสียค่าเดินทางมาทำงาน ต้องอยู่เวร
เช้า บ่าย และคืนไม่เป็นเวลา คงหาโอกาส
ไปเที่ยวเตร่รื่นเริงบันเทิงได้ไม่บ่อย น่าจะมี
เงินเหลือเก็บไว้บ้างไม่มากนักน้อ

แต่เราผิดหวังมากเมื่อเธอ ให้เหตุผลว่า
เงินเดือนที่ได้นั้นไม่เหลือเก็บเลย เพราะยังมี
ภาระต้องช่วยเหลือครอบครัวประมาณครึ่ง
หนึ่งของเงินเดือนที่ได้ ซึ่งสภาพก็คล้ายกับ
ข้าราชการหลายคนที่ต้องแบ่งรายได้ส่วนหนึ่ง
ไปจุนเจือครอบครัว และนอกจากเงินเดือน
แล้วเธอก็ไม่มีรายได้พิเศษอื่นใดเลย

แม้ว่าจะต้องแบ่งรายได้ช่วยเหลือครอบครัวครบครันของเงินเดือนก็ตาม ทั้งยังสามารถครองชีพอยู่ได้ทุกวัน โดยไม่เดือดร้อนก็เพราะว่า เธอพยายามใช้จ่ายอย่างประหยัดที่สุด และค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่เป็นค่าอาหาร นอกจากนั้นเป็นค่าเครื่องแต่งตัวและเครื่องใช้ที่จำเป็นจริง ๆ เท่านั้น และเผชิญได้อยู่หอพักของทางราชการ ถ้าต้องเข้าบ้านเขาอยู่แล้ว ก็ยังนึกไม่ออกว่าจะใช้จ่ายอย่างไรให้มันพอ กับเงินเดือนที่ได้นั้น

อย่างไรก็ดีเธอให้ข้อคิดเห็นกับเราว่า ข้าราชการตั้งแต่ระดับชั้นโทลงมาถ้าพึ่งแต่เงินเดือนไม่เพียงพอกับค่าครองชีพสมัยนี้เลย ถ้าเป็นไปได้ควรจะพิจารณาเรื่องเงินเดือนข้าราชการให้เป็นธรรมและเหมาะสมยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ควรให้ความสนใจสวัสดิการครอบครัวของข้าราชการด้วย โดยเฉพาะข้าราชการชั้นผู้น้อย ยิ่งตอนนี้นราคาสินค้าทุกชนิดถีบตัวสูงขึ้น ซึ่งกระทบกระเทือนต่อภาวะการครองชีพของข้าราชการอย่างยิ่ง รัฐบาลควรมีวิธีการควบคุมราคาสินค้าเพื่อรักษาระดับการครองชีพของข้าราชการให้เหมาะสมกับเงินเดือนที่ทางราชการจ่ายให้ มิฉะนั้นนับวันข้าราชการจะประสบปัญหาการครองชีพมากยิ่งขึ้น

เพื่อนผมขาวของเราเริ่มรู้สึกบั่นทึงกับกิจกรรมการสัมภาษณ์ครั้งนี้ เขาโดดลงมาเล่นด้วย โดยโทรศัพท์ไปถึงสาวน้อยแห่งกรมบัญชีกลางเพื่อขอสัมภาษณ์

หล่อนตอบมาตามสาขาว่า

อย่าสัมภาษณ์จุ่มเลย เรื่องราวเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายอย่างนี้ อยากให้คุยกับพี่อ้อมากกว่า คงได้ข้อมูลแปลกใหม่ไปเขียนหลายอย่างที่เดียว

ก็ได้ - ชายหนุ่มผมขาวไม่ลังเล เดียวตอนเที่ยงพามากินข้าวด้วยกันเลยนะ

สาวน้อยรับคำในนาเสียงเรีงร่นเป็นกันเอง

แล้วหลังจากอาหารมื้อเที่ยงผ่านไป เรา
ไม่รื้อที่จะสนทนากับเธอเกี่ยวกับสภาพการ
ครองชีพในปัจจุบัน ชื่อของเธอ เพิ่มศรี
ภรรยาที่ ยังโสด อายุ เรามรรยาคดีเกินไปที่จะ
ถามเธอ ท่านเคาเองแล้วกัน จากแบคกราวน์
ที่เราจะเขียนต่อไป-เธอจบปริญญาตรีจากจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย ทางบัญชี เพื่อความก้าวหน้าในอนาคต เธอ
บินข้ามทะเลไปศึกษาต่อปริญญาโท
มหาวิทยาลัยวิสคอนซิน สหรัฐอเมริกา
มาอ่านาจดอลล่าร์ราคาตก

ปัจจุบันดำรงตำแหน่งนักบัญชีโท กอง
ระบบบัญชี กรมบัญชีกลาง

เงินเดือนคุณเท่าไร-เราถาม

หนึ่งพันเก้าร้อยบาทถ้วน-เธอพูดเด็ดขาด
เหมือนคนขายสินค้าที่กลัวลูกค้าจะขอลดราคา

เงินเดือนคุณพอใช้ไหมในแต่ละเดือน

ฉันใช้เงินเดือนเดือนละห้าพันบาท-ไป
หน้าเธอ ขรมลงเล็กน้อยก่อนที่จะกล่าวต่อไป
เงินเดือนพันเก้าร้อยบาทฉันใช้เป็นค่าน้ำมัน
รถที่วิ่งหกกิโลต่อลิตร ค่าอีดี่ครด ค่าซ่อม
ค่าอาหารมันก็หมดแล้ว ส่วนค่าใช้จ่ายอีกสาม
พันบาท เป็นค่าใช้จ่ายภายในบ้านระหว่าง
พี่น้อง ค่าเที่ยวเตร่พักผ่อน ค่าเสื้อผ้า ค่า
เครื่องแต่งตัวอื่น ๆ

ค่าเครื่องแต่งตัวเดือน ๆ หนึ่งหมื่นบาทหรือ

- สำหรับฉันไม่มากหรอก มันเป็นสิ่งจำเป็น
สำหรับผู้หญิงอย่างฉัน คนอื่นที่ทำงานเดียวกัน
เขาแต่งตัวสวย ๆ กันทั้งนั้น ฉันจะไม่แต่งเลย
มันก็กลายเป็นคนขวงโลก-ฉันไม่อยากจะ

คุณมีความเห็นอย่างไรต่อเงินเดือนราชการ
ในปัจจุบัน- ค่าใช้จ่ายของฉันในสภาพ
ปัจจุบันไม่สามารถจะลดลงได้ ฉันคิดลบทุก
เดือน ในทัศนะทั่วไปฉันเห็นว่ารัฐบาลน่าจะ
จะปรับปรุงอัตราเงินเดือนให้สัมพันธ์กับค่า
ครองชีพที่สูงในปัจจุบัน เมื่อคิดถึงรายจ่าย
จากงบประมาณแผ่นดินในแต่ละปี ก็เป็นเรื่อง
น่าเห็นใจอยู่มาก แต่สิ่งที่รัฐบาลน่าจะทำได้
คือใช้มาตรการเด็ดขาดควบคุมราคาสินค้า
และช่วยเหลือข้าราชการในเรื่องสวัสดิการให้
มากขึ้น

คุณเคยคิดจะลาออกไปทำงานบริษัท
เอกชนไหม-ฉันยังไม่ตัดสินใจ บริษัทเอกชน
ให้สิทธิพิเศษผู้ขายมากกว่าผู้หญิงในการเลือก
คนเข้าทำงาน ฉันรู้สึกขยาด

เราหันไปทางเพื่อนหนุ่มคนสาวของเรา ทำทาง
เขารุ่นคิดอะไรบางอย่าง ถ้าเราเคาไม่ผิด เพื่อนหนุ่ม
ของเราคงคิดอยู่ในใจ - ถ้าใช้จำนวนของ บขสมรถ
ต้องบอกว่า คุณไม่ต้องไปทำงานบริษัทที่เงินเดือน
มากกว่านักรอกก็ คุณมีพรรคของเจ้าคุณปิ่นครับ

พวกเขาเพิ่งงัดคิดเท่านั้น

“ผมไม่อยากพูดถึงเลยเรื่องค่าครองชีพ
พูดแล้วพลอยกลุ้มใจเปล่า ๆ”

ประโยคแรกที่คุณประเวศ จันทรา นิตกรโท
กองนิติการ กรมไปรษณีย์โทรเลข ปรารภขึ้นเมื่อ
เราพูดถึงสภาพการครองชีพของข้าราชการ
ปัจจุบัน

ย้อนหลังไปประมาณ ๕-๖ ปี เมื่อเริ่ม
เข้ารับราชการใหม่ ๆ คุณประเวศ เต่าว่าได้

รับเงินเดือนตามคุณวุฒิ ๑,๑๕๐ บาท ตอนนั้น
ยังพออยู่ได้ไม่ต้องกลุ้มใจมากนัก เพราะ
ครอบครัวก็ยังไม่มี ที่พักอาศัยก็ได้อยู่กับพี่
ชาย ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ จึงไม่เป็นภาระนัก ถึง
กระนั้น เงินเดือนที่ได้ก็พอใช้เดือนต่อเดือน
ไม่สามารถเก็บออมไว้ได้เลย

แต่เมื่อผมมีครอบครัวแล้วซิ คุณประเวศ
หยุดถอนหายใจชั่วคราว เหตุการณ์ไม่เหมือน
เดิมแล้ว บ้านที่เลขที่อาศัยกับพี่ชายก็ต้อง
แยกมาอยู่กับครอบครัว ตอนนั้นรู้สึกว่่าค่าใช้จ่าย
ต่าง ๆ เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว คงไม่ต้อง
จาระไนหรอก ท่านที่มีครอบครัวแล้วพอจะ
นึกออกทุกคน ค่าใช้จ่ายชักหน้าไม่ถึงหลัง
ทุกเดือน แม้ว่าเวลานี้ได้เดือนเงินเดือนมา
เป็นเดือนละ ๑,๗๐๐ บาทแล้วก็ตาม ความ
รู้สึกบอกตัวเองทุกครั้งที่ได้รับเงินเดือน ว่ามัน
น้อยเต็มที่

นอกจากเงินเดือนแล้ว ผมไม่มีรายได้
พิเศษอย่างอื่นเลย กำลังคิดว่าจะเดินหนทาง
ทำดีหรือไม่ ใจหนึ่งก็คิดว่าควรจะหารายได้
เพิ่มเติมเพื่อจุนเจือครอบครัวให้พอกับค่าใช้จ่าย
ที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วเหลือเกิน แต่อีกใจ
หนึ่งยังลังเลและคิดว่า จะคุ้มกับสุขภาพที่ต้อง
ทรุดโทรมเร็วเกินไปหรือไม่ เพราะงานใน

ความรับผิดชอบแต่ละวันก็หนักหนาเอาการ อยู่แล้ว นอกจากนั้นยังจะต้องห่างเหินจากลูก เมื่อนั้นจะเป็นต้นเหตุให้เกิดปัญหาสังคมตาม ชนมาอีก

คุณประเวศแฉละเอียดด้านรายจ่ายว่า เงินเดือนที่ได้นั้น ๘๐% เป็นรายจ่ายประจำ ที่ต้องจ่ายแน่ ๆ ได้แก่ ค่าอาหาร ค่ารักษาโรค ค่าพาหนะเดินทางจากบางขุนเทียนมาถึงกรม ไปรษณีย์โทรเลข อีก ๒๐% เป็นค่าใช้จ่าย จิปาถะทั้งข้าวของใช้ที่ ต้องซื้อหาเป็นบางครั้ง บางคราว การผ่อนชำระหนี้สินของใช้ที่จำเป็น บางอย่าง รวมทั้งค่าใช้จ่ายเพื่อความบันเทิง บ้างนาน ๆ ครั้ง ซึ่งต้องพยายามบีบใช้ให้พอ ทุกเดือน จึงไม่ต้องพูดถึงว่าจะมีเงินออมไว้ ได้บ้างหรือไม่ ก็มักกังวลอยู่เหมือนกันว่า ถ้าเกิดความจำเป็นต้องใช้จ่ายเงินเป็นก้อนขึ้นมาแล้วจะทำอย่างไร

สำหรับความเห็นเกี่ยวกับสภาพการ ครอบงำของข้าราชการโดยทั่วไป คุณประเวศ ให้ทัศนะว่า เวลานี้ข้าราชการตกอยู่ในฐานะ ลำบากเพราะอัตราเพิ่มของรายได้ รายจ่ายไม่ สมคู่ด้วยกัน ยิ่งระยะนี้รายจ่ายคูจะพร้อมใจกัน สูงขึ้นคึกคักเกินไป ถ้าหากเป็นเช่นนั้นต่อไป

เรื่อย ๆ ข้าราชการจะเป็นกลุ่มบุคคลที่ประสบ ปัญหาการครองชีพมากที่สุด ในสังคม แต่ก็ ตั้งความหวังไว้ว่า รัฐบาลคงจะหาทางผ่อน คลายให้ข้าราชการ ได้ครองชีพพอสมควรสม เนือบ้างเท่านั้นเอง

การสัมภาษณ์บุคคลสุดท้ายตามเป้าหมาย งานของเราถึงบรรทัดสุดท้ายไปเมื่อออกที่แล้ว เรากำลังครุ่นคิดอยู่ว่าบทสรุปจะจำเป็นมาก น้อยเพียงใด สำหรับบทสัมภาษณ์บทนี้

หลังจากการไตร่ตรองรอบคอบ เรารู้สึก มั่นใจที่จะบอกว่าเรา ไม่อาจเขียนบทสรุปได้ โดยแน่ชัด ข้อมูลของเราเป็นเพียงบุคคลกลุ่ม น้อย ไม่ใช่ตัวแทนของข้าราชการทั้งหมด ประการสำคัญก็คือภูมิหลังของแต่ละบุคคลที่ ไม่เหมือนกัน เรื่องราวของหญิงสาวเงินเดือน พันเก้าร้อยบาทที่ต้อง ใช้เงินส่วนตัวอีกเดือน ละสามพันบาท ข้อมไม่อาจยกขึ้นเป็นข้อ เปรียบเทียบกับเด็กหนุ่มเงินเดือนพันบาท ที่ อยู่ในสภาพค่าครองชีพ (อันบีบคั้น?) ได้อย่าง พอเพียง

จึงเป็นเรื่องที่ท่านจะต้องสรุปเอาเอง ด้วยข้อมูล ของตนเอง

และเราควร ถึงบรรทัดสุดท้ายได้แล้ว

การเกษียณส่งงาน

ชลล

วนะภักดิ์

ครั้งหนึ่งได้มีการประชุมผู้
ว่าราชการจังหวัดทั่วประเทศ
ข้าพเจ้าได้กล่าวในที่ประชุมว่า
การประชุมนั้นเปรียบเสมือน
ชุมนุมนักเกษียณส่งงานทั้งปวง
เพราะนักบริหารที่ดีจะไม่ลง
มือทำงานเอง แต่จะเป็นผู้ส่ง
งานที่ดีเท่านั้น สมดังคำฝรั่ง
ที่ว่า Manager ซึ่งแปลว่า
บุคคลผู้ Manage งาน หรือคำ
ซึ่งแปลว่า บุคคลผู้ Direct
งาน คือไม่ใช่ทำเองได้แต่
manage หรือ direct
ให้ผู้อื่นทำ ถ้าซึ่งทำเสียเอง
หมดก็คงไม่ใช่ Manager
หรือ Director แต่จะลดฐานะ
ลงเป็นหัวหน้าบอขเท่านั้น

พูดถึงเขียนส่งงานที่พวกเราทำ ๆ กัน
 ยอมรับว่าเป็นวิชาที่เรียนรู้จากความชำนาญ
 หรือสวรรค์ให้พร จะใคร่เรียนที่โรงเรียน
 ไทหนักก็ไม่ เพราะวิชารัฐประศาสนศาสตร์
 ตามความหมายที่เรียนกันอยู่ในปัจจุบัน แต่
 ก่อนนั้นหามิได้ จึงนับว่าพวกเราเรียนด้วยตนเอง
 และตรัสรู้สัมโพธิญาณอย่างปาฏิหาริย์ และ
 ก็ตรัสรู้ได้เป็นอย่างดีเพราะหลายท่านเขียน
 ส่งได้อย่างชะงัดนัก บางครั้งส่งเอาสถาบัน
 ต่าง ๆ กระเทือนไปเลย

ในสมัยโบราณ ครั้งเมื่อการปกครองยังมี
 อารมณ์ปนอยู่มาก การเขียนส่งงานได้เป็น
 ไปตามสบาย บางอารมณ์ปฏิเสธเรื่อย มีแต่
 ไม่ได้ ไม่งาม ไม่เห็นชอบด้วย บางอารมณ์
 ก็มึนหนืด ก็เงงม เห็นชอบทั้งนั้น แม้
 บางครั้งจะเป็นการปรึกษาผู้ส่งเอง เล่ากันว่า
 เทศาคณหนงมอรรถกวี เมื่อลูกน้องคนหนึ่ง
 ลาป่วยว่า "วันหนึ่งกระผมขอลาเพราะภรรยาผมป่วย"
 ท่านเทศาสั่งว่า "ก็เมื่อเมื่อไม่สบาย ตัวทำไมถึง
 ค้องหยุด" เสมียนบันทึกว่า "กระผมต้องเลี้ยง
 ลูกหงษ์ขาว เพราะว่าบ่าวไม่มี" เทศาสั่งว่า
 "ที่หลังให้หาเมียมีขาว แต่คราวนี้อนุญาต"
 เป็นต้น

การเขียนส่งงานเกินสิ่งที่สำคัญมากบาง
 ท่านอาจมองข้ามกันเป็นเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ

โดยเฉพาะผู้น้อยบางครั้งต้องเสียขวัญ ไปจน
 ตาย เพราะการส่งงานแบบข่มขู่และปรามาส
 ของผู้บังคับบัญชา ตรงข้ามการเขียนส่งงาน
 บางครั้งกลายเป็นสิ่งสำคัญ ในประวัติศาสตร์
 ไป เช่น รายงานของนายทองมหาดเล็กรายงาน
 ต่อมาได้เป็นพระยาสุนทรเทพกิจจารักษ์ ซึ่ง
 นายอำเภอ นำเสนอเจ้าเมือง เจ้าเมืองเสนอ
 เทศาและเทศาเสนอเสนาบดี ข้าพเจ้าจำถ้อย
 คำแท้ ๆ ไม่ได้ แต่จำได้ว่าเทศาเสนอว่าเป็น
 รายงานที่ละเอียดถี่ถ้วนแสดงความรู้ความ
 สามารถสูง จะเป็นผู้ทักท้วงในราชการต่อไป
 และเสนาคมิได้เช่นทราบอย่างเดียว
 แต่หากได้สั่งว่า "เป็นการแสดงภูมิปัญญาดี
 มาก" ดึงเงินเป็นต้น รายงานนายทองนี้ได้ใช้
 เป็นตำราเรียนตลอดมาในคณะรัฐศาสตร์ แห่ง
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จนกระทั่งถึงสมัย
 ท้าพเจ้าเป็นนักเรียนอยู่

ได้มีผู้กล่าวกันในสมัยหนึ่งว่า การเสนอ
 ทรายที่สุดคือ การเสนอเพื่อทราบ และการ
 เขียนทรายที่สุดคือ เขียนว่าทราบ ขอน
 ก็เป็นความจริง เพราะทั้งผู้เสนอและผู้ส่งไม่
 ได้ ใช้นโยบายอะไรเลย ในการกระทำเช่นนั้น
 คล้าย ๆ เป็นเครื่องจักรที่พอกปุ้มไฟก็แดง
 ขนทุกทีไป การเสนอและการส่งดังนั้นไม่เป็น
 คุณแก่ชาติ แก่ราษฎร แก่หน่วยงานใด ๆ

เลย เป็นแต่ทำให้กองกระดาษที่จะส่งทั้งเพิ่ม
กองโตขึ้นเท่านั้นเอง เพราะฉะนั้นการเสนอ
และการส่งเช่นนี้ควรจะเลิกเสีย ถ้ามีทางเลือก
ได้ อย่างน้อยที่สุดถ้าไม่มีธุระอะไรอื่น การ
เกษียณส่งเพื่อให้เป็นการบำรุงขวัญของผู้น้อย
ก็เท่ากับเป็นการธำรงหลักมนุษยสัมพันธ์อย่าง
มาก เพราะข้าพเจ้าได้ฟังผู้มอบหลายคนรำ
พันว่า รายงานหรือบันทึกอันยืดยาวของเขา
ที่ได้ใช้เวลาเขียนหรือคนควาอย่างมากเหนื่อย
แสนเหนื่อย แต่ผู้บังคับบัญชาเซ็นตราบคำ
เดียว ทำให้พวกเขาหมดกำลังใจอย่างยิ่ง

การส่งบางครั้งมีลักษณะเพิ่มความท้อแท้
ใจมาก เช่น คำสั่งตำหนิตัดขุ่น หรือคำสั่ง
ชนิดคาดโทษไปในตัว เช่น ถ้าไม่ราย
งานใน ๗ วัน จะถือเป็นความผิดวินัยอย่าง
แรง เขายังไม่ได้ทำผิดหรือคิดว่าจะทำผิด
เราก็ไประบุโทษของเขาไว้ก่อน อย่างนี้เป็น
ลักษณะที่ทำให้เกิดความท้อถอยอย่างยิ่ง นอก
จากท้อถอยแล้วยังอยากถอดใจ ลองคิด เพราะ
ถือว่าเป็นการทำทาสด้วย เนื่องจากเลือดไทยมี
ตึคนักเลง ๆ อยู่ไม่น้อย และตามความเป็น
จริงแล้ว นักข่มขู่ไม่ค่อยจะเอาจริง จนผู้มอบ
บางคนเห็นคำสั่งชนิดนี้เข้าถึงกับออกปาก
ถก่างทศกัณฐ์

ในเรื่องรามเกียรติ์ว่า “ลวงได้แต่ลงอ้าย อภัยปรีช
เราไม่เชื่อคำเจรจา” เป็นต้น

เสนาบดีผู้หนึ่ง เกษียณส่งงานทั้งไปด้วย
ถ้อยคำซ้ำเหมือนกันทุกครั้งว่า “ไม่ขัดข้อง”
การไม่ขัดข้องนี้แสดงออกถึงเทวสิทธิ์ซึ่งพระ
ราชทานแต่ความกรุณาแก่ไพร่ฟ้าเท่านั้น เป็น
การเห็นด้วยอย่างไม่เต็มใจคล้ายกับว่าถ้าอยาก
ทำก็ทำไปเดี๋ยวทำให้พลาดนะ

มีการเกษียณบางอย่างที่ไม่ชัด ไม่ขาว
แสดงความลังเลไม่แน่ใจ จะเอาหรือไม่เอา
หรือจะเห็นเป็นอย่างอื่นก็ไม่ว่าออกไป เช่น
สั่งว่า “ความความเห็นที่เสนอนี้ขอขบกลออยู่” ดัง
นี้เป็นต้น

นักบริหารบางคนชอบเตะลูกออก เพราะ
ข้อเสนอบางอย่างสั่งไม่ลงจริง ๆ จะเห็นว่า
แดงหรือก็จะกระเทือนดำ จะว่าดำก็กลัวจะ
กระเทือนแดง เลยเก็บรวมเรื่องไว้ในแฟ้มรอ
การพิจารณา โดยหวังว่าตัวเองอาจจะย้าย
หรือแดงอาจตาย หรือดำอาจถูกระดมสูบ หรือ
อาจมีเหตุการณ์อื่นใดเกิดขึ้นที่จะเปลี่ยนแปลง
สถานการณ์ได้ คือคอยให้ระงับช่วย นัก
บริหารเช่นนี้เห็นว่าขาดความกล้า ในฐานะเป็น
หัวหน้าคน ซึ่งความจริงควรเป็นนักแสวงโชค
มากกว่านักบริหาร

นักบริหารบางคนเขียนส่งทุกเรื่อง ไม่เก็บไม่ชุก แต่การวินิจฉัยซ้ำมาก แม้แต่หมายกำหนดการกรฐินหลวงก็อ่านอยู่นั่นเองไม่ค้อยกถ้าเซ็น นั่งหม่นปากกา พลิกไปก็พลิกมา วันหนึ่ง ๆ หนังสือเข้าก็มากเต็มที่ ถ้าเรื่องหนึ่งต้องกินเวลามากเช่นนั้น งานจะติดสักเพียงไหน บ้านเราถึงได้มีช่องทางเรดเทปและบูโรเครซี่ หนังสือใด ๆ ถ้าส่งผ่านเข้ามาในวงจรของบูโรเครซี่แล้วเป็นเย็นใจได้หนังสือต้องผ่านหลายโต๊ะ แต่ละโต๊ะเขียนความเห็นอย่างซากเข็น เขียนเสียจนผู้ทำทำไม่ถูก เพราะมันขัดกันไปหมด

การเขียนส่งงานบางเรื่อง ผู้เขียนไม่มีอิสระเพียงพอ ต้องส่งงานไปโดยความเป็นทาสของความกลัว หรือจะว่าส่งงานด้วยความรักตัวมากกว่ารักนายก็ได้คือ ส่งตาม ใจนายแม้จะพนายเข้าป่าเขารกสักเพียงไรก็ตาม การส่งเช่นนี้มักผิดกฎหรือผิดหลัก แต่ไม่รู้จะอ้างอะไรก็เลยอ้างว่าเป็น "นโยบาย" คำว่า "นโยบาย" นี้แหละปิดปากผู้น้อยคนนัก ครึ่งหนึ่งมีการเรียกรูเงินชื่อของขวัญให้นาย ผู้

น้อยคนหนึ่งถามว่าเหตุใดจึงบังคับกับ ผู้รับไรตอบว่า "เป็นนโยบาย" ผู้น้อยผู้นั้นกลัวภวิน ออกให้ทันที แต่เดินหัวตกตาปรือกลับบ้านด้วยความเข้าใจอย่าง กระท้อนกระแท่นในความหมายของคำว่า "นโยบาย" ถึงนอนหลับไปแล้วบางทีก็ต้องสะดุ้งตื่นเพราะ "ไม่รู้ว่าจะรุ่งขึ้นจะโดน "นโยบาย" อะไรเข้าอีก

งานบางอย่างผู้เขียนเป็นทาสของเศรษฐกิจ จึงขาดอิสรภาพในการส่ง เช่น มีผู้รับเหมาสามารถ จะให้รายไหนดี อย่างนี้เป็นยอดของวิชารัฐประศาสนศาสตร์ นักเศรษฐกิจผู้หนึ่งบางทีส่งไม่ลงตั้งหลายวัน เรื่องนี้ตามตำราไม่มีสั่งสอนไว้ เพราะมีกักรู้หนักตำรามาก จนเขียนเป็นตำราซ้อนตำราได้อีกเล่มหนึ่งต่างหาก ว่าด้วยศิลปะของการเขียนส่งงานประมุลรับเหมา จึงขอไม่อภิปรายต่อไป

ด้วยเหตุที่การเขียนส่งงานมีบทบาทและนารชามาตลงเพียงนี้ และมีความสำคัญที่ช่วยสร้างขวัญหรือทำลายขวัญของข้าราชการได้มาก จึงหวังว่าศาสตร์สาขานี้จะได้รับความสนใจ และช่วยกันค้นคว้าจากนักบริหารทั้งหลาย อย่าปล่อยให้มันเป็นพรสวรรค์แต่อย่างเดียวตามที่เขาน้อยเลย

การทำงานให้สำเร็จ:

เคล็ดลับของอภิวัตกรรมไปรษณีย์โทรเลข

ความกล้าเร็วในการทำงาน และความก้าวหน้าใน
ชีวิตราชการ ไม่อาจเรียนรู้ได้จากตำราเพียง
อย่างเดียว การเรียนรู้จากประสบการณ์ของผู้ที่ได้รับ
ความสำเร็จมาแล้ว ย่อมมีค่าแก่ผู้หวังความก้าวหน้า
โลกทวีไป ในราชการพลเรือนของเรา มีผู้มีความรู้

ความสามารถ และประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน
อยู่หลายท่าน วารสารข้าราชการจะได้พาท่านแนะนำ
ให้ท่านผู้อ่าน ได้รู้จักกับท่านเหล่านั้น ในฉบับนี้ เรา
ขอนำท่านไปพบกับ คุณศรีภูมิ สุขเนตร อธิบดีกรม
วิทยุ ๘๐ ปี ของกรมไปรษณีย์โทรเลข กระทรวงคมนาคม

กรมไปรษณีย์โทรเลขเป็นกรมใหญ่ มีหน้าที่ให้บริการแก่ประชาชน และราชการทั่วประเทศ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีผู้บริหารงานที่รวดเร็ว ฉับพลัน มีความคิดริเริ่มก้าวหน้าในการปรับปรุงระบบงาน และบริการให้ดีขึ้นอยู่เสมอ และไม่จำกัดตัวอยู่ภายใต้ความขมุกขมัวต่าง ๆ โดยไม่จำเป็น คุณศรีภูมิ สุขเนตร เป็นผู้คุณสมบัติดังกล่าวครบถ้วน

ในช่วงระยะ ๒๐ ปี ของชีวิตราชการ คุณศรีภูมิ ได้ผ่านตำแหน่งต่าง ๆ หลายระดับ ตั้งแต่ เสมียนพนักงาน นายไปรษณีย์โทรเลขตรี โท หัวหน้ากอง รองอธิบดี และอธิบดี นับเป็นผู้มีประสบการณ์สูง และก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ในด้านการศึกษา คุณศรีภูมิได้รับทุนรัฐบาลไปศึกษาวิชาการไปรษณีย์โทรเลขโทรศัทพ์ ณ ประเทศฝรั่งเศส และจบมาเป็นคนแรกหลังสงคราม นอกจากนี้ ยังสำเร็จวิชาการปกครองและการคลัง จากมหาวิทยาลัยปารีสและผ่านการศึกษาจากโรงเรียนการปกครองแห่งชาติของฝรั่งเศสอีกด้วย

วิธีการทำงาน : ๕ ร
คุณศรีภูมิได้ยึดถือหลักและวิธีการทำงานให้ประสบผลสำเร็จ ๕ ประการด้วยกัน ซึ่งอาจเรียกว่า ๕ ร คือ

- ๑. ความรวดเร็ว
- ๒. ความเร่งรัด
- ๓. ความริเริ่ม
- ๔. ความรอบรู้
- ๕. ความเรียบร้อย

ความรวดเร็ว หมายถึงว่า เมื่อมีงานมาต้องรีบทำให้เร็วที่สุด ไม่มีการแช่เรื่อง รอเรื่อง หรือสบายเมื่อไหร่จึงจะทำ แต่ถือว่าทำเสร็จเมื่อไหร่ จึงจะสบายเมื่อนั้น วิธีนี้ทำให้งานเสร็จรวดเร็วและเป็นที่พอใจผู้บังคับบัญชา

ความเร่งรัด เมื่อได้ส่งงานไปแล้ว ถ้าไม่เร่งรัดติดตามผลงานก็ไม่มีประโยชน์ วิธีที่เคยใช้คือมีสมุดโน้ตเล็ก ๆ จดงานที่มอบหมายไว้แล้วเร่งรัดงาน ไปตามโต๊ะทุกเช้าว่างานที่มอบหมายไปเรียบร้อยหรือยัง

บ ท สั ม ภ า ช ณั ต ฆ ฑ ุ ม
ผู้ประสพความสำเร็จในราชการ

ความริเริ่ม ถ้าเราทำงานเพียงพอเท่าที่ได้
รับมอบหมาย ก็เสมอตัวอยู่เพียงแค่นั้นเอง
แต่ถ้าเราต้องการจะให้งานดีเด่นต้องคิดริเริ่ม
ปรับปรุงให้มีอะไรใหม่ๆ อยู่เสมอ อย่างกรม
ไปรษณีย์โทรเลข เป็นกรมบริการประชาชน
ถ้าไม่มีความคิดริเริ่ม จะไม่มีบริการใหม่ๆ
หรือการปรับปรุงงาน ซึ่งเรื่องนี้สำคัญสำหรับ
ทุกหน่วยงาน

ความรู้ ผู้บังคับบัญชาจะไว้อใจเราหรือ
ไม่ ขึ้นอยู่กับความรู้ในการงานของเรา
ถ้าเราได้รับมอบหมายให้ศึกษางาน ไม่รอบรู้
แล้วเสนอไป ผู้บังคับบัญชาวินิจฉัยสั่งการ
ตามข้อเสนอของเรา เกิดผิดพลาดขึ้น แม้ว่า
ผู้บังคับบัญชาจะต้องรับผิดชอบก็ตาม แต่
เราก็ยังต้องถือเป็นความบกพร่องของเรา ดังนั้น
เราต้องศึกษาเรื่องให้รอบรู้ อย่างกรมไปรษณีย์
โทรเลข ต้องศึกษาเทคนิคใหม่ๆ อยู่เสมอ

ความเรซหรือ เรื่องนี้อาจจะคู่คี่กับความ
รวดเร็วแต่เป็นสิ่งสำคัญมาก ถ้างานที่เสนอ
ไปผิดๆ พลาดๆ เช่น พิมพ์ ๑๐๐,๐๐๐ เป็น
๑๐,๐๐๐ หรือไม่เอาผิดถ้วน ก็เสียหาย
แก่ราชการได้

เคล็ดลับการทำงาน

นอกจาก ๕ ร. แล้ว ท่านอธิบดีกรม
ไปรษณีย์โทรเลขยังมีทัศนคติที่น่าสนใจในการ
ทำงานอีกด้วย ท่านกล่าวตอนหนึ่งว่า

ถ้าเราไม่มีศิลปะ ในการทำงาน
หรือการอยู่ร่วมกันแล้ว โอกาสที่จะ
ประสบความสำเร็จยาก ผมเคยเป็น
เสมียนมาจนถึงอธิบดี ได้มีประสบ
การณ์ เคยอยู่ใต้ผู้บังคับบัญชาที่เป็น
อธิบดีหลายท่าน และแทบทุกท่าน
นอกจากท่านที่เข้ามาอยู่ในตำแหน่ง
เพียงคนเดียวก็ได้เสนอเงินเดือนขึ้น ๒
ขั้น ให้ผมทั้งสิ้น บางท่านก็หลาย
ครั้ง ซึ่งผมเชื่อว่าเป็นเพราะเหตุผล
หลายประการ ที่ผมขุดใจอยู่ คือ

ประการแรก ในการทำงาน เรา
ต้องยึดถือประโยชน์ของงาน และ
ความสำเร็จของงานเป็นที่ตั้ง โดยไม่
คำนึงว่า ตัวเองจะมีส่วนได้เสียหรือ
ไม่ เช่นตัวเองจะได้ชื่อเสียง หรือ
ได้เงินทอง ยศ หรือไม่ เพราะถ้า
เราเข้าทำงานใด โดยหวังประโยชน์
ส่วนตัวเป็นที่ตั้ง งานนั้นถึงจะสำเร็จ
ก็ไม่ดี หรืออาจต้องไปทะเลาะเบาะ
แว้งกับคนอื่น ซึ่งหวังประโยชน์
เพราะฉะนั้น เราจึงควรมุ่งหน้าทำงาน
ให้ผู้บังคับบัญชา ส่วนใครจะได้ผล
ประโยชน์ไม่สำคัญ ขอแต่เพียงให้
งานที่เราอยู่เบื้องหลังนั้นประสบ ความสำเร็จ
สำเร็จเป็นพอ วิธนี้ เราไม่เป็นภัยต่อ

ใคร แต่อยู่กับบัญชีข้อมเกินคุณค่า
ของเราเอง แต่ถ้าเราหวังเอาเด่น หรือ
หาผลประโยชน์เข้าตัวแล้ว คงจะไม่
ประสบความสำเร็จสัก โดยเฉพาะ
คนที่ไม่มีเส้นมสาย

อีกประการที่สำคัญมาก ก็
เราต้องไม่ปล่อยให้โอกาสที่จะกระทำ
ความดีหลุดลอยไป เพราะคนเราจะ
ก้าวหน้า บังคับมิได้อยู่แต่เพียงความรู้
หรือความสามารถเท่านั้น แต่ความ
ประหลาด และจังหวะชีวิตก็สำคัญ
มาก จังหวะ หรือโอกาสที่เปิดให้เป็น
ครั้งคราว บางคนจังหวะเปิดให้มาก
ในการทำความดี หรือแสดงความ
สามารถ เมื่อมีโอกาสดังรับแสดงผล
งานนั้น สมมติว่าเราได้รับแต่งตั้งเป็น
เลขานุการคณะกรรมการ ซึ่งมีผู้ใหญ่
เป็นประธานกรรมการ ถ้าประชุม
เสร็จ แล้วอีกเดือนหนึ่งจึงเสนอ
รายงานการประชุม นี้ก็แน่แล้ว แสดง
ว่าไม่ฉวยโอกาสในการทำความดี
แสดงความสามารถ เช่นนี้มียุ่่มาก
ผมในฐานะผู้บังคับบัญชาก็เห็น ผม
ก็เบื่อเหลือเกิน จึงไม่อยากใช้อีกต่อ

ไป อย่างผมเป็นเลขานุการนี้ ประชุม
วันนี้ พรุ่งนี้เข้ารายงานการประชุม
ต้องถึงแล้ว

ตัวอย่างอื่น ที่แสดงว่าไม่ฉวย
โอกาสทำความดีก็มีอีกมาก เช่น เรา
มีโอกาไปประชุมต่างประเทศกับผู้-
บังคับบัญชา เป็นโอกาสให้เราแสดง
ความสามารถอย่างดี ปรากฏว่าบางคน
ไม่สนใจ เอาแต่เที่ยวเตร่ ไม่ทำงาน
มีเพื่อนบ้านใกล้เคียงไปกับอริบคือ เป็น
เช่นนี้ กลับมาก็ถูกย้ายไปต่างจังหวัด
เป็นอันว่า ชาคินหมดโอกาสแล้ว
เพราะไม่ฉวยโอกาสแสดงความรู้ความ
สามารถ ฉะนั้น เมื่อมีงานมาต้องรีบ
ทำ ในการแสดงผลงาน โอกาสมี
น้อย อย่าพลาด เพราะอาจเสียใจ
ไปตลอดชีวิต

นอกจากนั้น ผมยังขี้คิดอีก
ว่า "ต้องไม่พวงแก้อ" คือ เราต้อง
พร้อมที่จะโยกย้ายไป ไหน ๆ ได้ ถ้า
เราสร้างสรรงานไว้ และได้รับเลื่อน
ตำแหน่ง ต้องพยายามปล่อยงานให้
ผู้ที่มารับช่วงไป ไม่ใช่พยายามคั่งงาน
ติดตัวไปควย วิธีนี้ จะทำให้ก้าวหน้า

ไม่ได้ไกล เพราะงานจะติดตัวไปรุ่ง
เราไปรับงานใหม่ ก็ไปสร้างเอาใหม่
ถ้าเรายู่ไหนนาน ๆ สร้างบารมี สร้าง
ลูกน้องไว้มาก แล้วมันหวง มีกิเลส
ต้องพยายามตัดกิเลส และภาระในการ
ทำงาน ถ้าเราตัดได้ ตัวเราก็ลอย
แล้วเราสามารถก้าวไปได้ง่ายกว่ามี
กิเลสผูกพันเรายู่

ประการ สำคัญอีกประการหนึ่ง
ที่บอกขอกล่าวไว้ในที่นี้คือ ต้องไม่
ทอดทิ้ง การทำงานให้สำเร็จ ต้อง
บากบั่นไม่ทอดทิ้ง ถ้างานนั้นจะเป็น
ประโยชน์แก่ส่วนรวมแล้ว แม้ครั้ง
แรก ครั้งที่สองจะไม่สำเร็จ เราต้อง
พยายามอีก ด้วยความพากเพียร
พยายาม มีความอดทนให้งานนั้น
สำเร็จจนได้

ด้วยหลักการ และแนวความคิดในการ
ทำงานดังกล่าว จึงไม่เป็นที่น่าแปลกใจ
เลยว่า ทำไมคุณศรีภูมิจึงประสบความสำเร็จ
ในชีวิตราชการเช่นที่เป็นอยู่ และคงจะก้าว
หน้าต่อไปอีกแน่ จากการศึกษาประวัติการ
ทำงานนอกเหนือจากประจำตามตำแหน่งหน้าที่
ที่ คุณศรีภูมิเป็นบุคคลที่ได้รับการยกย่องจาก

วงการทั้งในและต่างประเทศ เช่นได้รับเลือก
ให้เป็น ประธานสภาบริหารสหภาพ ไปรษณีย์
แห่งประเทศไทยและโอเชียเนีย ได้รับเลือกตั้ง
ให้เป็น ประธาน ที่ประชุม คณะ กรรมการที่
สำคัญในการประชุมใหญ่ระหว่างประเทศและ
เป็นประธานที่ ประชุม ด้าน ไปรษณีย์ และ โทร
คมนาคมในประเทศไทยหลายครั้ง เคยได้รับ
หนังสือชมเชยจากประธานาธิบดีนิกสัน ใน
การให้ บริการ โทรคมนาคม แก่คณะผู้ สื่อข่าว
ซึ่งติดตามประธานาธิบดีมาเยือน ประเทศไทย
เมื่อปี ๒๕๑๒ นอกจากนั้น เคยไปประชุม
ระหว่างประเทศทั่วโลกหลายต่อหลายครั้ง ทั้ง
ในฐานะผู้แทนธรรมดา และผู้แทนผู้มีอำนาจ
เต็มของประเทศ ตลอดทั้งไปเจรจาธุรกิจ
ด้านโทรคมนาคม การกู้เงิน

ความริเริ่มและความสามารถที่ได้ทำงาน
ชิ้นสำคัญสำเร็จลุล่วงไปมีเป็นจำนวนมาก เช่น
เป็นกรรม การ และ เลขานุการ คณะ กรรมการ
ดำเนินการสื่อสารทางดาวเทียมเป็นเลขาธิการ
คณะกรรมการเตรียมการถ่ายทอดโทรทัศน์
จากดวงจันทร์รายการอพอลโล ๑๑ เป็นผล
สำเร็จอย่างดีได้รับมอบ หมายจากกระทรวง
คมนาคมให้จัดตั้งบริษัท โทรคมนาคมเพื่อสือ
มวลชนแห่งประเทศไทย เป็นผู้รับผิดชอบ
โครงการพัฒนาการเศรษฐกิจที่สำคัญ ๆ ของ

กรมไปรษณีย์โทรเลขทั้งหมด ทำให้กิจการไปรษณีย์โทรเลขและโทรเลขรวดเร็ว และทันสมัยขึ้น เช่น การจัดแบ่งเขตจ่ายไปรษณีย์นครหลวงออกเป็นกรุงเทพ ๑-๑๒ การรวมอัตราค่าไปรษณีย์ทางอากาศต่างประเทศ ๘ โชน การจัดตั้งโรงเรียนการไปรษณีย์แห่งเอเชียและโอเชียเนีย การจัดตั้งสหกรณ์ออมทรัพย์กรมไปรษณีย์โทรเลขจำกัด ซึ่งมีสมาชิกถึง ๖๐๐๐ กว่าคน และให้เงินกู้ได้ถึง ๒๓ ล้านบาท การจัดให้มีบริการวิทยุติดตามตัว การจัดให้มีบริการเลขานุการทางโทรศัพท์ การจัดให้มีบริการวิทยุศรณคดี เป็นต้น

สภาพการครองชีพข้าราชการ

ถึงแม้จะมีงานรัดตัวสักปานใดก็ตาม คุณศรีภูมิในฐานะอธิบดีกรมไปรษณีย์โทรเลขยังมีเวลาคิดถึงและเป็นห่วงสภาพความเป็นอยู่ของข้าราชการทั่วไป

ข้าราชการเป็นอาชีพซึ่งคนอยากทำงนน้อยลงๆ กว่าในอดีต ในหน่วยงานเทคนิค เช่น กรมโยธา กรมไปรษณีย์ โอกาสที่จะดึงคุณไว้ได้ยาก เพราะนอกจากเงินเดือนจะน้อยแล้ว ยังมีระเบียบแบบแผนมากเกินไป เกินสวัสดิการก็ไม่มี นอกจากนั้น หน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐบาลมันโยกย้าย

ตรงกัน เช่นรัฐบาลอยากส่งเสริมให้หน่วยงานพยายามทำสวัสดิการของตนให้ดีแต่พอหน่วยใดมีความคล่องตัวสามารถทำสวัสดิการให้ดีได้เสนอไปหน่วยงานควบคุม ก็ตัดเสีย กลัวจะล้าหน้าไป รัฐบาลเหมือนกับพ่อลูกมก การจะยกฐานะคนทั้งหมดในขณะเดียวกัน เป็นเรื่องยาก กรมไหนไปได้ก่อน ควรปล่อยไป แล้วจะตามกันไปเอง เช่น เรื่องที่พักอาศัย ทหารตำรวจ มีให้มานานแล้ว แต่กรมต่าง ๆ ถ้าจะตั้งงบประมาณสร้างที่พักอาศัยบ้าง มักจะถูกทักท้วงว่ากรมอื่นยังไม่มี ความจริงควรค่อย ๆ ตั้งไปทีละกรม แล้วอีกหน่อยค่อยหวั่นกัน

ท่านอธิบดีกรมไปรษณีย์ได้ฝากความห่วงใยในสภาพสังคมว่า ทุกวันนี้ ชาวชนเรามีความรักชาติน้อยลง การเลิกที่ทำงาน ก็มักมุ่งว่าตนจะได้ประโยชน์ หรือรายได้พิเศษอะไรบ้าง ความเสื่อมจึงมีมาก และจะเป็นปัญหาสำคัญของชาติต่อไป จะต้องหาวิธีแก้ไขให้ได้ ที่สำคัญก็คือ เราต้องการผู้นำที่ดีที่จะเป็นตัวอย่างแก่ชาวชนให้ได้ และข้าราชการน่าจะเป็นตัวอย่างแก่นุชนรุ่นหลังต่อไป

ปัญหา: เบียบข้าราชการพลเรือน

ควบคุมโดย เสริมสุข โกวิทวานิช
นิติกรเอก สำนักงาน ก.พ.

ตอบสมาชิกบางกอก

ตามที่ผู้ได้หารือว่า ในกรณีที่ตำแหน่งเลขานุการกรมในกรมหนึ่งว่างลง หากจะแต่งตั้งผู้อำนวยการกองในกรมเดียวกันให้รักษาการในตำแหน่งที่ว่าง ตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗ อธิบดีของกรมนั้นจะมีอำนาจแต่งตั้งหรือไม่ ทั้งนี้ เพราะตำแหน่งที่ว่างลงนั้นเป็นตำแหน่งที่เทียบเท่าตำแหน่งหัวหน้ากอง หรือจะต้องเสนอให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดเป็นผู้แต่งตั้ง เพราะผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้รักษาการเป็นผู้อำนวยการเอง ซึ่งผู้ตอบปัญหาได้เรียนให้คุณทราบ ว่า ในเรื่องนั้นความเห็นเป็น ๒ ฝ่าย ฝ่ายหนึ่งให้ถือตัวบุคคลที่จะได้รับแต่งตั้งให้รักษาการเป็นหลัก และเห็นว่ากรณีรัฐมนตรีเจ้าสังกัดเป็นผู้มีอำนาจแต่งตั้ง อีกฝ่ายหนึ่งให้ถือตำแหน่งที่ว่างเป็นหลัก ซึ่งจะก่อให้เกิดอธิบดีเป็นผู้มีอำนาจแต่งตั้ง และผู้ตอบปัญหาได้แจ้งให้ทราบว่า ก.พ. กำลังจะพิจารณาวินิจฉัยประเด็นที่ผู้หารือ ผลการพิจารณาเป็นประการใด จะได้นำมาลงในคอลัมน์นี้

บัดนี้ ก.พ. ได้พิจารณาปัญหาแล้วเห็นว่ากฎหมายให้พิจารณาจากตำแหน่งที่ว่าง ฉะนั้น สำหรับกรณีที่ผู้หารือ อธิบดีซึ่งมีอำนาจแต่งตั้งผู้อำนวยการกองให้รักษาการในตำแหน่งเลขานุการกรมที่ว่าง

ขอคุณด้วย

๑. ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๔ ว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน มีคำว่า "มอบหมาย มอบอำนาจ รักษาราชการแทน ปฏิบัติราชการแทน ทำการแทน" อยากทราบว่าที่ใช้อย่างไร

คช
แทน คำว่า “มอบหมาย มอบอำนาจ รักษาราชการแทน ปฏิบัติราชการ
แทน มีที่ใช้ตามที่กำหนดไว้ในประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๒๑๘ ดังนี้

พ.ร.ก.ท.น

๑. มอบหมาย

กรณีอาจแยกออกได้ดังนี้

- มอบหมายหน้าที่
- มอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่แทน
- มอบหมายให้ปฏิบัติราชการแทน
- มอบหมายให้เป็นผู้รักษาราชการแทน

๑.๑ มอบหมายหน้าที่

ข้อ ๘ วรรค ๓ ของประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๒๑๘ กำหนด
ว่า “ในกรณีที่ม็องนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
หรือมีทั้งรองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี การสั่ง
และการปฏิบัติราชการของรองนายกรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ให้เป็น
ไปตามที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย” และรัฐมนตรี

การมอบหมายหน้าที่ในกรณีนี้ เป็นเรื่องที่นายกรัฐมนตรีกระทำใน
ฐานะเป็นผู้บังคับบัญชาสำนักนายกรัฐมนตรี แต่นายกรัฐมนตรี ในฐานะหัวหน้า
รัฐบาล ก็มีอำนาจมอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรีกำกับการบริหารราชการของ
กระทรวงหนึ่งหรือหลายกระทรวง ทั้งนี้ ตามในข้อ ๘ (๒) ของประกาศของ
คณะปฏิวัติฉบับดังกล่าว ตาม

สำหรับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอื่น ข้อ 38 วรรคแรก กำหนด
ว่า “ในกรณีที่รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง การสั่งหรือการปฏิบัติราชการ
ของรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมอบ
หมาย” ทำนองเดียวกัน ในกรณีที่รัฐมนตรีช่วยว่าการทบวงการสั่งหรือปฏิบัติ
ราชการของรัฐมนตรีช่วยว่าการทบวง ให้เป็น ไปตามที่รัฐมนตรีว่าการทบวงมอบ
หมาย

ที่กล่าวมาเป็นกรณีที่คุณดำรงตำแหน่งมอบหมายหน้าที่ให้ผู้ดำรงตำแหน่งรองหรือผู้ช่วย แต่ยังมีกรณีมอบหมายหน้าที่ให้ข้าราชการ ซึ่งมีผู้ดำรงตำแหน่งรองหรือผู้ช่วยแต่อย่างใด คือ กรณีของผู้ว่าราชการจังหวัด และนายอำเภอซึ่งอำนาจหน้าที่บริหารราชการตามที่คณะรัฐมนตรี กระทรวงทบวงกรม มอบหมาย

๑.๒ มอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่แทน

ได้แก่กรณีตามข้อ ๘ วรรค ๔ ซึ่งกำหนดว่า “ในระหว่างที่คณะรัฐมนตรีต้องอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานไปจนกว่าจะตั้งคณะรัฐมนตรีขึ้นใหม่ เพราะนายกรัฐมนตรีตายหรือ ขาดคุณสมบัติ ให้คณะรัฐมนตรีมอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรีคนใดคนหนึ่งเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนนายกรัฐมนตรี ถ้าไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรี หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้คณะรัฐมนตรีมอบหมายให้รัฐมนตรีคนใดคนหนึ่งเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทน”

๑.๓ มอบหมายให้ปฏิบัติราชการแทน

ใช้ในกรณีที่นายกรัฐมนตรีเป็นผู้บังคับบัญชาส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น และมีฐานะเป็นกรม แต่มิได้สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรีหรือทบวง หรือในกรณีที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเป็นผู้บังคับบัญชาส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น และมีฐานะเป็นกรม แต่มิได้สังกัดกระทรวง นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวง จะมอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง แล้วแต่กรณีปฏิบัติราชการแทนก็ได้

อนึ่ง ในกรณีที่มรองปลัดกระทรวง และหรือผู้ช่วยปลัดกระทรวง รองอธิบดีและหรือผู้ช่วยอธิบดี ปลัดกระทรวงหรืออธิบดี จะมอบหมายให้รองปลัดกระทรวงหรือผู้ช่วยปลัดกระทรวง รองอธิบดีหรือผู้ช่วยอธิบดี แล้วแต่กรณี ปฏิบัติราชการแทนก็ได้

นอกจากนี้ ข้อ ๔๑ ของประกาศของคณะปฏิวัติ กำหนดให้นำ ความที่เกี่ยวกับปลัดกระทรวงในเรื่องการมอบหมายมาใช้บังคับแก่เลขาธิการ ทำเนียบนายกรัฐมนตรี เลขาธิการคณะรัฐมนตรี ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการตรวจและติดตาม ผลการปฏิบัติราชการ และเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ และ สังคมแห่งชาติ ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (ตำแหน่งเหล่านี้คือตำแหน่งที่เทียบ เท่าตำแหน่งปลัดกระทรวง และต่อไปนี้จะเรียกผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวว่า ผู้ ดำรงตำแหน่งที่เทียบเท่าตำแหน่งปลัดกระทรวง) และปลัดทบวงโดยอนุโลม และ ข้อ ๔๓ กำหนดให้นำความที่เกี่ยวกับอธิบดีในเรื่องการมอบหมายมาใช้บังคับแก่ หัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม (เช่น เลขาธิการ ก.พ. ผู้อำนวยการสำนักผังเมือง) ด้วยโดยอนุโลม ดังนั้น ผู้ดำรงตำแหน่งที่เทียบเท่า ตำแหน่งปลัดกระทรวง ปลัดทบวง หรือหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น และมีฐานะเป็นกรม ก็ย่อมมีอำนาจมอบหมายให้ผู้ดำรงตำแหน่งรองหรือผู้ช่วย ของตน แล้วแต่กรณี ปฏิบัติราชการแทนได้

๑.๔ มอบหมายให้เป็นผู้รักษาราชการแทน

ได้แก่กรณีที่นายกรัฐมนตรีไม่อาจปฏิบัติราชการได้ หรือกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ถ้ามี รองนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงหลายคน ข้อ ๘ วรรค ๕ และข้อ ๓๘ วรรค ๒ กำหนดให้คณะรัฐมนตรีมอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคนใดคนหนึ่ง เป็นผู้รักษาราชการแทนนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวง แล้วแต่กรณี ถ้าไม่มีผู้ดำรงตำแหน่ง รองนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติ ราชการได้ ให้คณะรัฐมนตรีมอบหมายให้รัฐมนตรีคนใดคนหนึ่งเป็นผู้รักษา ราชการแทน

มีข้อนำสังเกตว่า ข้อ ๓๕ ของประกาศของคณะปฏิวัติให้ความ
 ความในข้อ ๓๔ ที่เกี่ยวกับการรักษาราชการแทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวง มา
 ใช้บังคับแก่รัฐมนตรีว่าการทบวงโดยอนุโลม ดังนั้น ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่ง
 แห่งรัฐมนตรีว่าการทบวง หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ถ้ามีรัฐมนตรี
 ช่วยว่าการทบวงหลายคน คณะรัฐมนตรีจะมอบหมายให้รัฐมนตรีช่วยว่าการ
 ทบวงคนใดคนหนึ่งเป็นผู้รักษาราชการแทน แต่ผู้ตอบปัญหาข้างสงสัยว่า ถ้า
 ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการทบวง หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้
 คณะรัฐมนตรีจะต้องมอบหมาย ให้รัฐมนตรีคนใดคนหนึ่งเป็นผู้รักษาราชการ
 แทนรัฐมนตรีว่าการทบวงหรือไม่ ทั้งนี้ เพราะรัฐมนตรีผู้รักษาราชการแทน
 จะมีอำนาจหน้าที่ เช่นเดียวกับรัฐมนตรีว่าการทบวง ซึ่งตนแทน ซึ่งข้อ ๒๑
 วรรค ๒ กำหนดว่า “ในกรณีที่ทบวงสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี หรือกระทรวง
 ให้รัฐมนตรีว่าการทบวงปฏิบัติราชการภายใต้การกำกับของนายกรัฐมนตรี
 หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวง แล้วแต่กรณี” ถ้าเป็นทบวงสังกัดสำนักกรัฐ
 มนตรีก็น่าจะมีปัญหา เพราะรัฐมนตรี ซึ่งได้รับมอบหมายจากคณะรัฐ
 มนตรี ให้รักษาราชการแทนรัฐมนตรีว่าการทบวง จะปฏิบัติราชการภายใต้การ
 กำกับของนายกรัฐมนตรี แต่ถ้าเป็นทบวงสังกัดกระทรวงอื่น การที่รัฐมนตรีซึ่ง
 รักษาราชการแทนรัฐมนตรีว่าการทบวง จะต้องปฏิบัติราชการภายใต้การกำกับ
 ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเจ้าสังกัด ซึ่งโดยหลักการแล้วควรอยู่ในฐานะ
 เสมอรัฐมนตรีผู้รักษาราชการแทนแล้ว น่าจะไม่ชอบด้วยเหตุผลนัก

การมอบหมายให้เป็นผู้รักษาราชการแทนนั้นมิใช่ข้อในกรณีที่ไม่มี
 ผู้ดำรงตำแหน่งเลขานุการรัฐมนตรี หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ถ้ามีผู้
 ช่วยเลขานุการรัฐมนตรีหลายคน ข้อ ๒๓ วรรค ๒ กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการ
 กระทรวงมอบหมายให้ผู้ช่วยเลขานุการรัฐมนตรีคนใดคนหนึ่ง เป็นผู้รักษาร
 าชการแทน

อนึ่ง ข้อ ๒๘ กำหนดให้นำความในข้อ ๒๓ วรรค ๒ มาใช้ บังคับแก่เลขานุการรัฐมนตรีว่าการทบวงโดยอนุโลม ดังนั้น ในกรณีที่ไม่มีผู้ ดำรงตำแหน่งเลขานุการรัฐมนตรีว่าการทบวง หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ถ้ามีผู้ช่วยเลขานุการรัฐมนตรีว่าการทบวงหลายคน กรณีก็น่าจะให้รัฐมนตรีว่า การทบวงเป็นผู้มอบหมายให้ผู้ช่วยเลขานุการดังกล่าวนี้ คนใดคนหนึ่งรักษาราชการแทน

๒. มอบอำนาจ

ทั้งที่กรณีมอบอำนาจให้ปฏิบัติราชการแทน และทำการแทน

๒.๑ มอบอำนาจให้ปฏิบัติราชการแทน

ตามข้อ ๘ วรรค ๖ ข้อ ๓๘ วรรค ๓ และข้อ ๓๘ อำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ หรือการปฏิบัติราชการที่นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวง หรือรัฐมนตรีว่าการทบวง จะพึงปฏิบัติ หรือดำเนินการตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งใด หรือมติของคณะรัฐมนตรี ในเรื่องใด ถ้ากฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งนั้น หรือมติของคณะ รัฐมนตรีในเรื่องนั้น มิได้กำหนดเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวง หรือรัฐมนตรีว่าการทบวง จะมอบอำนาจให้รองนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีช่วย ว่าการกระทรวง หรือรัฐมนตรีช่วยว่าการทบวง ปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวง หรือรัฐมนตรีว่าการทบวง แล้วแต่กรณีก็ได้ นอกจากนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวง หรือรัฐมนตรีว่าการทบวง อาจมอบ อำนาจให้ปลัดกระทรวงหรือปลัดทบวงแล้วแต่กรณี อธิบดี หรือผู้ว่าราชการ จังหวัด ปฏิบัติราชการแทนได้ตามวิธีการที่ประกาศของคณะปฏิวัติกำหนด

อนึ่ง ปลัดกระทรวงหรือผู้ดำรงตำแหน่งที่เทียบเท่าปลัดกระทรวง (ในความหมายเฉพาะที่ได้กล่าวแล้วข้างต้น) ปลัดทบวง อธิบดี หรือหัวหน้า

ส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม จะมอบอำนาจให้ผู้ดำรงตำแหน่งหรือรองของตน ปฏิบัติราชการแทนก็ได้ นอกจากนี้ ปลัดกระทรวงหรือปลัดทบวง อาจมอบอำนาจให้อธิบดีในสังกัด หรือผู้ว่าราชการจังหวัด และอธิบดีหรือหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม อาจมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทนได้ตามวิธีการที่ประกาศของคณะปฏิวัติกำหนด

๒.๒ มอบอำนาจให้ทำการแทน

ได้แก่กรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัด มอบอำนาจให้รองผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัด หรือหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดคนใด ทำการแทนในนามของผู้ว่าราชการจังหวัด และกรณีที่นายอำเภอมอบอำนาจให้หัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอคนใดคนหนึ่งทำการแทนในนามของนายอำเภอ

(อ่านต่อฉบับหน้า)

ปัญหาคลาส

เฉลิมชัย วสันนท์ นิตกรพิเศษ ศาสตราจารย์ บัณฑิตตรี นักวิชาการคลังเอก
สนอง เพื่อนมณี นิตกรโท ปรีชา สุวรรณศักดิ์ นิตกรโท กรมบัญชีกลาง

ตอบสมาชิกเลขที่ ๑๑๙๖

ถาม ตามที่วารสารข้าราชการฉบับเดือนพฤศจิกายน ๒๕๑๕ ได้ตอบ
ข้อหารือของสมาชิกว่า โบนัสรับเงินค่าสมัครเข้าเรียน และค่าวัสดุฝึกหัด
ของโรงเรียนฝึกฝนอาชีพเคลื่อนที่ของกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
นำมาขอเบิกตามระเบียบเงินช่วยเหลือข้าราชการผู้มรายได้น้อยเกี่ยวแก่การศึกษา
ของบุตรในโรงเรียนได้นั้น ผมมีปัญหาดังนี้ คือผมมีบุตรเข้าศึกษาโรงเรียนฝึก
ฝนอาชีพเคลื่อนที่ ของกองการศึกษาผู้ใหญ่ กรมสามัญศึกษาทางโรงเรียน
ได้เรียกเก็บเงินไปดังนี้

ค่าลงทะเบียน	๑๐ บาท
ค่าบำรุง	๓๐ บาท
ค่าวัสดุฝึกหัด	๖๐ บาท
รวม	๑๐๐ บาท

โดยออกใบเสร็จให้ เมื่อผมได้รับใบเสร็จแล้ว จึงได้ทำเรื่องขอเบิกตามระเบียบ
แต่เจ้าหน้าที่ผู้รับเรื่องแจ้งว่า เบิกไม่ได้ เพราะมีตัวอย่างพนักงานเบิกเงินทำนอง
นี้ไปแล้ว ทางเจ้าหน้าที่ตรวจเงินแผ่นดินภาค ๖ ทักท้วง เรียกเงินคืนว่าเบิกไม่
ได้ เหตุที่ทักท้วงดังนี้ “โรงเรียนฝึกฝนอาชีพเคลื่อนที่ไม่อยู่ในข่ายที่จะได้
รับการช่วยเหลือ ตามระเบียบการช่วยเหลือข้าราชการผู้มรายได้น้อยเกี่ยวแก่
การศึกษาของบุตรในโรงเรียน พ.ศ. ๒๕๐๖ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๕)
พ.ศ. ๒๕๑๕ ข้อ ๓ วรรค ๓ จึงเบิกจ่ายไม่ได้ ขอให้นำเงินส่งคืนคลัง” ผม
จึงขอลาว่า ถ้าตอบที่วารสารข้าราชการเคยให้ไว้นั้นถูกต้องหรือไม่ และผมมี
สิทธิจะเบิกเงินหรือไม่

กฎ ก.พ.

ฉบับที่ ๖๘๗ (พ.ศ. ๒๕๑๕)

ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗
ว่าด้วยการเทียบตำแหน่งข้าราชการการเมืองในตำแหน่งที่ต่ำกว่ารัฐมนตรี

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๘) และมาตรา ๑๑๐ แห่งพระราชบัญญัติ
ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗ ก.พ. ออกกฎ ก.พ. ไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๕๕๑ (พ.ศ. ๒๕๑๑) ออกตามความในพระราช
บัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗

ข้อ ๒ ตำแหน่งข้าราชการการเมืองในตำแหน่งที่ต่ำกว่ารัฐมนตรี ให้กำหนดเทียบ
กับตำแหน่งข้าราชการพลเรือน ตามมาตรา ๒๖ และให้กำหนดตำแหน่งซึ่งเป็นที่ผู้บังคับ
บัญชาส่วนราชการ ดังต่อไปนี้

<u>ตำแหน่งข้าราชการการเมือง</u>	<u>เทียบกับตำแหน่ง</u>	<u>เป็นตำแหน่งผู้บังคับบัญชา</u>
<u>ในตำแหน่งที่ต่ำกว่ารัฐมนตรี</u>		
ผู้ช่วยเลขานุการรัฐมนตรีว่าการทบวง	หัวหน้ากอง	
เลขานุการรัฐมนตรีว่าการทบวง	..	สำนักงานเลขานุการ รัฐมนตรี ในฐานะ หัวหน้ากอง
ผู้ช่วยเลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวง	..	
เลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวง	ผู้อำนวยการกอง	สำนักงานเลขานุการ รัฐมนตรีในฐานะ ผู้อำนวยการกอง
รองเลขาธิการคณะกรรมการตรวจ และติดตามผลการปฏิบัติราชการ ฝ่ายการเมือง	รองปลัดกระทรวง	

(๒)

ตำแหน่งข้าราชการการเมือง
ในตำแหน่งที่ต่ำกว่ารัฐมนตรี

เกี่ยวกับตำแหน่ง

เป็นตำแหน่งผู้บังคับบัญชา

เลขานุการคณะกรรมการตรวจ
และติดตามผลการปฏิบัติราชการ

ปลัดกระทรวง

สำนักงานคณะกรรมการ
ตรวจและติดตามผลการ
ปฏิบัติราชการ ในฐานะ
ปลัดกระทรวง

เลขานุการสภาความมั่นคงแห่งชาติ

..

สำนักงานสภาความมั่นคง
แห่งชาติ ในฐานะปลัด-
กระทรวง

ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ

..

สำนักงบประมาณ ในฐานะ
ปลัดกระทรวง

รองเลขานุการคณะรัฐมนตรี
ฝ่ายการเมือง

รองปลัดกระทรวง

เลขานุการคณะรัฐมนตรี

ปลัดกระทรวง

สำนักเลขานุการคณะ-
รัฐมนตรี ในฐานะปลัด-
กระทรวง

รองโฆษกประจำสำนักทำเนียบ
นายกรัฐมนตรี

(เงินเดือน ๑,๕๐๐ บาท)

รองอธิบดี

โฆษกประจำสำนักทำเนียบนายก
รัฐมนตรี

(เงินเดือน ๘,๒๐๐ บาท)

อธิบดี

ประจำสำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี

(เงินเดือน ๑,๑๐๐ บาท)

ประจำแผนก

<u>ตำแหน่งข้าราชการการเมือง</u> <u>ในตำแหน่งที่ต่ำกว่ารัฐมนตรี</u>	<u>เทียบกับตำแหน่ง</u>	<u>เป็นตำแหน่งผู้บังคับบัญชา</u>
ประจำสำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี (เงินเดือน ๒,๐๐๐ บาท)	หัวหน้าแผนก	
ประจำสำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี (เงินเดือน ๒,๔๕๐ บาท)	..	
ประจำสำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี (เงินเดือน ๒,๕๐๐ บาท)		
ประจำสำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี (เงินเดือน ๓,๕๐๐ บาท)	หัวหน้ากอง	
ประจำสำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี (เงินเดือน ๔,๑๐๐ บาท)	..	
ประจำสำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี (เงินเดือน ๕,๐๐๐ บาท)	..	
ประจำสำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี (เงินเดือน ๕,๗๐๐ บาท)	ผู้อำนวยการกอง	
ประจำสำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี (เงินเดือน ๖,๖๐๐ บาท)	..	
ประจำสำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี (เงินเดือน ๗,๔๐๐ บาท)	รองอธิบดี	
ประจำสำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี (เงินเดือน ๘,๒๐๐ บาท)	อธิบดี	
เลขานุการสำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี	ผู้อำนวยการกอง	
ผู้ช่วยเลขานุการสำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี	..	
รองเลขานุการสำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี- ฝ่ายการเมือง	รองปลัดกระทรวง	

(๔)

ตำแหน่งข้าราชการการเมือง

ในตำแหน่งที่ต่ำกว่ารัฐมนตรี

ลงราชการทำเนียบนายกรัฐมนตรี

ที่ปรึกษานายกรัฐมนตรี

(เงินเดือน ๖,๓๐๐ บาท)

ที่ปรึกษานายกรัฐมนตรี

(เงินเดือน ๗,๔๐๐ บาท)

ที่ปรึกษานายกรัฐมนตรี

(เงินเดือน ๗,๘๐๐ บาท)

ที่ปรึกษานายกรัฐมนตรี

(เงินเดือน ๘,๒๐๐ บาท)

ประธานที่ปรึกษานายกรัฐมนตรี

เทียบกับตำแหน่ง

ปลัดกระทรวง

ผู้อำนวยการกอง

รองอธิบดี

"

อธิบดี

ปลัดกระทรวง

เป็นตำแหน่งผู้บังคับบัญชา

สำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี
ในฐานะปลัดกระทรวง

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๐๕

(ลงชื่อ) จอมพล ถ. กิตติขจร

หัวหน้าคณะปฏิวัติ

ผู้ใช้อำนาจของนายกรัฐมนตรี

ประธาน ก.พ.

เงินค่าสมัครเข้าเรียน ในหลักการตามระเบียบฯ ไม่อาจจะนำมาเบิกได้ เพราะผู้เข้าเรียนยังไม่มีสภาพเป็นนักเรียนของโรงเรียน แต่ถ้าเงินค่าสมัครเข้าเรียนเป็นไปในลักษณะค่าลงทะเบียนแล้ว ก็ชอบที่จะนำมาเบิกได้

เงินบำรุงการศึกษาโรงเรียนฝึกฝนอาชีพเคลื่อนที่ของกรมสามัญศึกษา เบิกได้ตามระเบียบครับ

เงินค่าวัสดุก็เบิกได้ครับ

ขอสมาชิกเก่า

ถาม ผมได้นำบุตรซึ่งป่วยเป็นไข้และไอ เข้ารับการตรวจรักษาที่โรงพยาบาลนครหลวง ซึ่งเป็นโรงพยาบาลนครหลวงอยู่ในสังกัดของเทศบาลกรุงเทพมหานคร ตั้งอยู่ที่ถนนสมเด็จพระยา อำเภอกลองसान กรุงเทพมหานคร เวลาประมาณ ๑๗.๓๐ น. (โรงพยาบาลแห่งนี้เปิดบริการให้การตรวจรักษาแก่สาธารณชนทั่วไปตลอดเวลา ๒๔ ชั่วโมง) เมื่อแพทย์ได้ตรวจร่างกายแล้ว จึงได้ออกใบสั่งยาให้ โดยแนะนำให้ไปชื้อยาจากร้านขายข้างนอก (เอกชน) เนื่องจากเป็นเวลานอกราชการ แผนกสวัสดิการของโรงพยาบาลแห่งนี้ได้ได้นำใบเสร็จรับเงินทำเรื่องขอเบิกตามวิธีการ ที่กระทรวงการคลังกำหนด โดยให้นายแพทย์ผู้ตรวจรักษารับรองเป็นลายลักษณ์อักษรด้วยว่า เนื่องจากเป็นเวลานอกราชการ ห้องยาปิดไม่ได้จำหน่าย จึงได้แนะนำให้ไปชื้อยาข้างนอกแล้วยื่นเบิกต่อทางสังกัด เจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสอบแจ้งว่าเบิกให้ไม่ได้ เพราะกรณีไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ของระเบียบ การช่วยเหลือข้าราชการผู้มรายได้น้อยเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล พ.ศ. ๒๕๑๕ ผมได้ไต่กรวญกรณีดังกล่าวนี้ดูแล้ว เห็นว่าน่าจะอนุโลมให้เบิกได้ เพราะถ้าชั้นรอกการชื้อยาไว้จนกว่าแผนกขายจะเปิดคิดว่าคุณป่วยคงจะแย่เสียก่อน

ในฐานะที่เป็นสมาชิกวารสารข้าราชการมานาน ขอเรียนถามว่า ในกรณีที่ทางโรงพยาบาลไม่ได้จำหน่ายยามเนื่องจากเป็นเวลานอกราชการ (เข้าใจว่า เลข ๑๖.๓๐ น. ไปแล้ว) จะอนุโลมให้เบิกได้หรือไม่

ตอบ ในหลักการตามระเบียบ ในกรณีที่สถานพยาบาลของทางราชการ ไม่มียานิโคไดจำหน่าย ตามระเบียบที่ให้ชื้อยาจากร้านขายยาของเอกชนได้นั้น หมายถึงว่า ไม่มียานิโคไดในสถานพยาบาลนั้น เช่นยาหมดเป็นต้น

แต่ในกรณีของคุณเป็นเรื่องชื้อยาไม่ได้ เพราะทางสถานพยาบาล แห่งนั้นได้ปิดแผนกสวัสดิการขายยาแล้ว จึงเป็นเรื่องที่น่าเห็นใจ เพราะแผนก สวัสดิการขายยาของโรงพยาบาลทุกแห่ง ควรจะต้องเปิดบริการในเรื่องนี้ตลอด เวลา ไม่ควรเปิดปิดตามเวลาราชการ แต่อย่างไรก็ดี กรณีของคุณเป็นเรื่อง นอกเหนือระเบียบที่วางไว้ จึงขอแนะนำให้คุณให้เสนอเรื่องต่อผู้บังคับบัญชาเพื่อ ทำความตกลงไปที่กระทรวงการคลัง โดยขอตกลงเบิกเป็นพิเศษต่อไป

ตอบสมาชิกเลขที่ ๓๘๗ และ ๒๔๒๔

ถาม บัญญาค้างในวารสารข้าราชการเดือนมกราคม ๒๕๑๖ ตามที่ สมาชิกเลขที่ ๑๑๓๒/๒๕๑๕ ถามมาเกี่ยวกับเรื่องเงินช่วยเหลือบุตร (เรียกชื้อ เต็มว่า "เงินช่วยเหลือบุตรข้าราชการและลูกจ้างประจำ พ.ศ. ๒๕๑๕) ผมได้อ่านคำคำตอบแล้ว รู้สึกว่าจะสับสนไม่ตรงกับคำถาม กล่าวคือ สมาชิกถาม เรื่องเงินช่วยเหลือบุตรข้าราชการและลูกจ้างประจำ (ตามที่ทางราชการจ่ายให้ ข้าราชการและลูกจ้างที่มีบุตร ๕๐ บาท ต่อ ๑ คน) แต่ผู้ตอบปัญหาได้นำ ระเบียบการช่วยเหลือข้าราชการเกี่ยวกับการศึกษาบุตร พ.ศ. ๒๕๑๕ มาตอบ อาจจะทำให้ผู้อ่านเข้าใจผิดได้ ขอให้ทางวารสารแดงให้ผู้อ่านทราบด้วย

ตอบ ก่อนอื่น ผู้ตอบปัญหาต้องขออภัยท่านสมาชิกเลขที่ ๑๑๓๒/๒๕๑๕ และ สมาชิกอื่นทุกท่าน ที่ได้ตอบปัญหาของท่านผิดประเด็นที่ถามไป ท่านถามเกี่ยวกับ การเบิกเงินช่วยเหลือบุตรคนละ ๕๐ บาท ผมกลับไปเอาเรื่องการช่วยเหลือ บุตรเกี่ยวกับการศึกษาบุตรมาตอบ และพร้อมนี้ต้องขอขอบพระคุณท่านสมาชิก เลขที่ ๓๘๗ และ ๒๔๒๕ ที่ได้โปรดักท้วงมา

ตามปัญหาของสมาชิกเลขที่ ๑๑๓๒/๒๕๑๕ ถ้าสามเป็นข้าราชการครูสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ภริยาเป็นข้าราชการพลเรือน การเบิก

เงินช่วยเหลือบุตรคนละ ๕๐ บาท จะต้องให้ฝ่ายภรรยาเป็นผู้เบิก ทั้งนี้เพราะตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยเงินช่วยเหลือบุตรของข้าราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๑๖ ข้อ ๖ กำหนดไว้ว่า ข้าราชการส่วนท้องถิ่นจะไม่มีสิทธิได้รับเงินช่วยเหลือ ถ้าคู่สมรสมีสิทธิได้รับการช่วยเหลือตามระเบียบว่าด้วยเงินช่วยเหลือบุตรของข้าราชการและลูกจ้างประจำ พ.ศ. ๒๕๑๕ อยู่แล้ว เว้นแต่ได้หย่าขาดจากกัน ให้ข้าราชการส่วนท้องถิ่นที่ปกครองบุตรมีสิทธิได้รับเงินช่วยเหลือสำหรับบุตรตามจำนวนบุตรที่อยู่ในอำนาจปกครอง ฉะนั้นกรณีตามที่หารือเมื่อนาง ข. ฝ่ายภรรยาเป็นข้าราชการพลเรือน นาง ข. จึงต้องเบิกทางสังกัดของนาง ข.

ส่วนการแยกกันอยู่คนละจังหวัดระหว่างนาย ก. กับนาง ข. นี้ไม่ถือว่าเป็นการหย่าขาดจากกันตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยเงินช่วยเหลือบุตรของข้าราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๑๖ และตามระเบียบว่าด้วยเงินช่วยเหลือบุตรของข้าราชการและลูกจ้างประจำ พ.ศ. ๒๕๑๕ (ระเบียบของฝ่ายภรรยาที่เป็นข้าราชการพลเรือน เพราะไม่เป็นการหย่าตามกฎหมาย และกรณีนี้ก็ไม่ถือว่าแยกจากกัน) เพราะการแยกจากกันหมายถึงแยกกันอยู่ในลักษณะการหย่าเพียงแต่ยังไม่ดำเนินการหย่าตามกฎหมาย เช่นจดทะเบียน เท่านั้น

อนึ่ง ผมขอสังเกตที่ขอให้ระมัดระวังเกี่ยวกับระเบียบเงินช่วยเหลือต่าง ๆ ของทางราชการ โดยเฉพาะระหว่างข้าราชการพลเรือนกับข้าราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งได้แก่ ข้าราชการส่วนจังหวัด พนักงานเทศบาล พนักงานสุขาภิบาล พนักงานตำบล ฯลฯ ด้วย เพราะถ้าเป็นข้าราชการส่วนท้องถิ่นแล้ว จะต้องพิจารณาจากระเบียบของกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยกรณีนั้น ๆ จะเอาระเบียบเงินช่วยเหลือต่าง ๆ ของข้าราชการพลเรือนไปใช้ไม่ได้ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่ฝ่ายหนึ่งเป็นข้าราชการพลเรือน แต่คู่สมรสเป็นข้าราชการส่วนท้องถิ่น กรณีเช่นนี้จะต้องพิจารณาจากระเบียบทั้งสองฝ่ายเช่นกรณีตามคำถามของคุณด้วยครับ

พิชัย ภูริพงษ์ เป็นข้าราชการฝ่ายปกครอง ตำแหน่งสุดท้ายของเขาคือหัวหน้ากิ่งอำเภอส่องดาว อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร การเดินทางรอนแรมไป และได้พบพานกับผู้คนหลายชั้นหลายระดับ เป็นแรงบันดาลใจให้กับงานเขียนของเขา งานเขียนซึ่งแสดงสภาพการทำงานของข้าราชการฝ่ายปกครองได้อย่างชัดเจน และมีรสชาด

พิชัย ภูริพงษ์ มีความผูกพันกับวารสารข้าราชการอยู่มากในหลายสถานะระหว่างข้าราชการกับข้าราชการ ระหว่างความเป็นผู้เขียนกับความเป็นผู้ทำ หรือระหว่างเพื่อนกับเพื่อน เราตั้งเรื่อง-จัดมวยชก นี้ ออกมาจากเรื่องราวในชุด-เล่าให้เพื่อน (ฝูง) ฟัง ซึ่งเคยตีพิมพ์ในวารสารข้าราชการเมื่อนานมาแล้ว และยังคงอ่านกันได้ในพอสอน

มีเรื่องเล่าอยู่เรื่องหนึ่งที่พิชัย ภูริพงษ์ ไม่ได้เขียน เรื่องของหัวหน้ากิ่งอำเภอส่องดาว กับการเดินทางไปเพื่อชมสูตรพลิกศพบุตรชายผู้ใหญ่นานญาติคาม ตำบลท่าศิลา ในกิ่งอำเภอที่เขารับผิดชอบอยู่ ระหว่างเส้นทางสายนั้น เขาได้เผชิญกับ กบฏระเบิด และการดักข่มขู่จี้จากผู้ก่อการร้าย หลังการต่อสู้อย่างห้าวหาญและดุด่าจลา เขาบาดเจ็บสาหัส เมื่อถูกพามาถึงหมู่บ้าน เขาก็จากไป

จัต ม ว ย ช ก

พิชัย ภูริพงศ์

เมื่อเขียนเรื่องในในตอนแรก ผู้เขียนตั้งใจไว้ว่า จะเขียนในทำนอง "ลึกลับจากประสพการณ์" ดังนั้นจึงได้พยายามแยกแยะสรุปสาระสำคัญ ตลอดจนข้อดี-ข้อเสียไว้ในตอนท้าย แต่พอถึงตอนต่อ ๆ มา หวังใจไม่ได้แยกแยะไว้ ขออนุญาตผู้ทรงขา ผู้เขียนขอเปิดดอกแฉ่งเสียเลยว่า เพราะผู้เขียนได้พยายามเขียนให้เป็นเรื่องสนุก ๆ อย่างเล่าสู่กันฟังในวงกาแฟ หรือในวงเหล้าก็ยังได้ เมื่อมีข้อสังเกต หรือข้อคิดอะไรก็ได้ สอดแทรกไว้ในแต่ละตอนแล้ว ถ้าจะนำมาสรุปย่อในตอนท้ายอีกก็จะเป็นการซ้ำซาก อาจก่อให้เกิดความเบื่อหน่ายโดยไม่บังควร ยิ่งกว่านั้น ผู้เขียนยังเชื่อมั่นว่าท่านผู้อ่านคงมีวิจารณญาณดีกว่าผู้เขียน ในอันที่จะจับประเด็น แยกแยะปัญหา และเสนอแนะในข้อเขียนง่าย ๆ ของผู้เขียนได้ โดยไม่ยาก และไม่เกินสติปัญญาแต่อย่างใด ผู้เขียนจึงไม่ได้สรุปไว้ตอนท้ายเรื่องเช่นเคย ดังอย่างนี้แล้วถ้าหากยังมีผู้ต้องการทราบเหตุผลอันแท้จริง ผู้เขียนก็ขอเรียนชี้แจงตามตรงแต่โดยซื่อว่า เพราะข้อเขียนตอนแรกก่อนข้างจะสน ผู้เขียนจึงได้

สรุปแยกแยะประเด็นไว้ตอนท้าย แต่ข้อเขียนตอนต่อ ๆ มา แม้จะสั้น ๆ ยาว ๆ แต่ก็ยิ่งยาวกว่าตอนแรก ถ้าหากจะต่อท้ายด้วยบทสรุปอีก ผู้เขียนก็เกรงว่าจะเป็นการส่นเปลืองหน้ากระดาษอันมีค่าของ วารสารข้าราชการ ไปโดยใช่เหตุเปล่า ๆ ปล้ ๆ เท่านั้นเอง โหน ๆ ก็ได้ "เปิดดอก" กันทั้งทีแล้ว ผู้เขียนก็อยากจะเปิดกันให้หมดเปลือกไปเสีย ต่อข้อสงคาของเพื่อน ๆ หลายคนที่ยังคิดว่าทำไมในการเขียนเรื่อง "เล่าให้เพื่อน (ฟัง) ฟัง" นี้ผู้เขียนจึงใช้สรรพนามบุรุษที่ ๑ ว่า "ผู้เขียน" แทนที่จะใช้คำว่า ผม ข้าพเจ้า อย่างที่ใช้ในเรื่องอื่น ๆ ต่อไปนี้ผู้เขียนจะขบอกล่าวถึงเรื่องราวความเป็นมา

เมื่อได้จั่วหัวเรื่องว่า "เล่าให้เพื่อน (ฟัง) ฟัง" แล้ว (ผู้เขียนเองก็ไม่ทราบเหมือนกันว่าทำไมจึงได้วงเล็บคำว่า "ฟัง" ไว้ คงจะเป็นด้วยความเกรงใจของผู้เขียนนั่นเองที่ไม่อยากให้ท่านผู้อ่าน คลอคลนท่าน บรรณาธิการคิดไว้เอาไว้ว่าเพื่อนของผู้เขียนทะเลาะ โหริเส็จจนต้อง ใช้คำว่า "ฟัง" ประกอบให้เป็นพหูพจน์) ผู้เขียนก็มาจินตนาการว่า อันการเขียนเรื่องทำนองเล่าให้เพื่อน ๆ ฟังนี้ ถ้าจะให้ฟังคุณสนิทสนมเป็นกันเองก็ไม่บังควร อย่างขงที่จะใช้สรรพนาม

บุรุษที่ ๑ ว่า ผม หรือข้าพเจ้า แต่ถ้าจะใช้
สรรพนามอย่างที่คุณคุยกับเพื่อนจริง ๆ เช่น
อ้อ (ขอโทษ) ก็ยิ่งจะฟังไม่สุภาพ และ
ไม่เหมาะแก่การตีพิมพ์ขงนัก แล้วผู้เขียนก็
มาจินตนาการต่อไปว่า ถ้าจะใช้สรรพนาม
แทนตัวอย่างอันเป็นต้นว่า คุณข้า หรือ ข้าก็จะ
ฟังเป็นนิยายโบราณไปหรือจะใช้เรียก ก็เกรง
ว่า ท่านผู้อ่านก็จะพากันครวญเพลง “เรียก
เหลือนอนแล้วน” เข้าให้ท่านน ถ้าจะใช้
อาตมา ก็ยังไม่เหมาะใหญ่เพราะจะกลายเป็น
เทศนาไป จะใช้คำว่า หนู หรือดิฉัน ก็จะ
ไปกันใหญ่ เพราะนอกจากจะฟังดูน่าจิกกระ
จขวนให้คิดว่า ผู้เขียนเป็นกระเทยแล้ว ยัง
ไม่เหมาะแก่ท้องเรื่องที่เกี่ยวกับชีวิตปลัดอำ
เภอ เว้นไว้แต่จะเขียนเรื่อง “คำสารภาพของ
เมียปลัดอำเภอ” หรือ “บันทึกรักของลูกสาว
กำนัน” อะไรทำนองนั้นละก็ว่าไม่ถูก คิดไปคิด
มาหลายตลบจนเกือบจะใช้คำว่า “ผู้ประพันธ์”
อยู่แล้ว แต่เกรงว่า ท่านบรรณาธิการจะไม่เห็น
ด้วย จึงได้ใช้คำว่า “ผู้เขียน” ด้วยประ
การฉะน

โดยเหตุที่เรื่องนี้จะ “จบบริบูรณ์” ลง
ในตอนนี้แล้ว จึงหวังว่าเท่าที่ได้สาธกมาแต่คั้น
คงไม่ทำให้ท่านผู้อ่านคิดว่าผู้เขียน “บ้านาสา”
เอาจะขอให้เราเริ่มเรื่องกันเสียที

หลังจากได้ผ่านความวุ่นวายมาพอสมควร
ประมาณแล้ว ทว่าการอำเภอหลังใหม่ก็ก่อ
สร้างเสร็จลงเป็นอาคารหลังเดียว ในอำเภอที่
ทาสทั้งภายนอกภายใน นับว่าเป็นจุดเด่นและ
โก้ไม่ใช้เล่น ภายในที่ว่าการอำเภอชั้นบนทา
สีเขียวอ่อน ชั้นล่างนายอำเภอสั่งให้เคาะสีฟ้า
เสียด้วย ภายนอกทาสเทา ตัดขอบหน้าต่าง
ประตูด้วยสีขาว

ครั้นวันดีคืนดี เมื่อถึงวันประชุมข้าราชการ
และกำนันผู้ใหญ่บ้านประจำเดือนวันหนึ่ง
นายอำเภอให้เชิญพ่อค้า กหบดีร่วมประชุม
ด้วย หลังจากกล่าวเปิดประชุมเสร็จแล้วนาย
อำเภอก็ประกาศตมออกมาว่าจะจัดงานฉลอง
ที่ว่าการอำเภอหลังใหม่ ตอนนั้นสงข่างทำบาย
ที่ว่าการอำเภอแล้ว จะเชิญผู้ว่าราชการจ้ง
หวัดมาเป็นประธานในพิธีเปิด หลังจากนั้น
จะจัดให้มีงานเฉลิมฉลองอย่างใหญ่โต ๗ วัน
๗ คืน

มีเสียงออองชนในที่ประชุมด้วยความดี
อกดีใจหรือเสียดอกเสียดใจที่สุดเดา ครั้นแล้ว
ก็มีผู้เสนอว่า ๗ วัน ๗ คืน รู้สึกว่าจะนาน
ไปขอลดให้เหลือ ๓ วัน ๓ คืนก็พอ

เสียงซุบซิบดังแซ่ดชน ในที่ประชุมอีก
ผู้เขียนจึงขมอกชน เมื่อประธานคือ นายอำ
เภอพยักหน้าอนุญาตแล้ว ผู้เขียนก็ยกชน

เสนอว่า บันคนมีความเห็นแยกเป็น ๒ ฝ่าย คือฝ่าย ๗ วัน ๗ คืน กับฝ่าย ๓ วัน ๓ คืน เพื่อให้ทั้งสองฝ่ายออมชอมกันด้วยดี และให้สันติบังเกิดขึ้นในที่ประชุมนี้ ผู้เขียนจึงขอเสนอให้ลองใช้หลักคำนวณง่าย ๆ คือให้เอา ๗ มาบวกกับ ๓ แล้วหารด้วย ๒ ผลลัพธ์จะออกมาเป็น ๕ นั่นคือเราจัดงานเพียง ๕ วัน ๕ คืน ใครเห็นเป็นยังไง

ที่ประชุมผกศรยะเป็นเชิงเห็นด้วยเป็นเอกฉันท์ นายอำเภอขอมแก้วตัญ ต่อจากนั้นจึงพิจารณากันต่อไปว่าควรจะจัดให้มีการละเล่นอะไรขึ้นในงานบ้าง

มีผู้เสนอ อีก ๒ เป็นอันดับแรกร่างเป็นอันดับ ๒ มวยเป็นอันดับ ๓ ประกวดเทพีเป็นอันดับ ๔

นายอำเภอเสนอให้มีการเลือกตั้งกรรมการจัดงานคณะกรรมการหนึ่ง ประกอบด้วยนายอำเภอเป็นประธาน ผู้กองเป็นรองประธาน มีคณะกรรมการที่ปรึกษา คณะกรรมการจัดประกวด คณะกรรมการฝ่ายบันเทิง คณะกรรมการผู้ (ไม่ค่อยเต็มใจ) อุปถัมภ์ คณะกรรมการฝ่ายการเงินประกอบด้วยสมุห์บัญชีอำเภอเป็นหัวหน้า นายอำเภอเหลือวไปเหลือวมาครู่หนึ่ง ก็เสนอให้แต่งตั้งผู้เขียนเป็นกรรมการและเลขานุการจัดงาน ที่ประชุมปรบมือให้เกิดรัศมีเขียนลุกขึ้นคำนับไปทั่วทิศ เหมือนนกแก้วขานเวที

ต่อจากนั้นได้พิจารณามอบหมายแบ่งความรับผิดชอบเป็นรายเรื่องไป ผู้ใหญ่บ้านคนหนึ่งรับอาสาจัดขี้เก๋พร้อมทั้งสร้างโรงให้เสร็จ ทัดนั้นอำเภอซึ่งขงหนุ่มแน่นและชอบร่างรับจัดร่าง โดยสร้างเวทีเองเช่นเดียวกันผู้กองรับจัดประกวดเสื่อฮาวาย และประกวดเทพี (อำเภอสร้างเวที)

นายอำเภอขอความเห็นที่ประชุมว่าการประกวดเทพีจะตั้งช่อวางขงใจดี มีผู้เสนอให้ตั้งช่อว่า ประกวดขวัญใจชาวนา

ผู้เขียนเสนอว่าฟังดูธรรมดาเกินไป ไม่เรียกร้องความสนใจ ใครไม่รู้จำอันกว่าเป็นการประกวดกระบือเพราะอะไรจะเป็นขวัญใจชาวนาขงไปกว่ากระบือเป็นไม่มี ขอเสนอให้ใช้ช่อว่า ประกวดธิดาแม่โพสพ

ที่ประชุมตกลงเดียงกันครู่หนึ่ง ตกลงให้เรียกชื่อการประกวดยาวเหยียดว่าประกวดขวัญใจชาวนาหรือธิดาแม่โพสพ (ภายหลังครูประชาบาลซึ่งเป็นช่างตักแต่งเวทีได้เอาฟางมาขัดเสื่อผ้าทำเป็นหุ่นไล่กาประดิษฐานไว้บนเวทีประกวดในวันประกวด จึงทำให้มีเสียงขอดก่อนว่าเป็นการประกวด "หุ่นไล่กา หรือธิดาแม่โพสพ" ไปฉิบ)

ผู้เข้าประกวดจะให้แต่งกายอย่างไร ? นายอำเภอเสนอญัตติขึ้น ผู้กองเสนอว่า

ควรแต่งชุดอาบน้ำอย่างที่เขาประกวดกันที่
จังหวัด ว่าจะด้วยกรุปหน้าปกแม็กคลซันหลัง
ขาวให้ที่ประชุมผู้หญิงในชุดวันพีส์และทิว
พีส์ที่ประชุมผู้ปากจกจก แล้วตัวแทน
กำนันผู้ใหญ่บ้านซึ่งต้องรับหน้าที่จัดหาสาว ๆ
ในตำบลส่งเข้าประกวดลูกขี้นอุทรณ์ว่า ถ้า
แต่งชุดอาบน้ำขังนั้น คงไม่มีน้องนางบ้านนา
ที่ไหนกล้าเข้าประกวดด้วยหรอก ที่ประชุมฮา

นายอำเภอจึงเสนอว่า เราประกวดขวัญใจ
ชาวนาถึควรให้ผู้เข้าประกวดแต่งตัวแบบชาว
นาถึแล้วกัน คือให้ใส่เสื้อแขนกระบอก นุ่งผ้า
ขี้น หรือจะใส่จอบด้วยก็ขังเก

ผู้ใหญ่บ้านคนหนึ่งลุกขึ้นถามว่า ทว่า
แต่งชุดชาวนานั้นหมายถึงตอนไหน คือถ้า
หน้าไถสาว ๆ ก็แต่งอย่างหนึ่ง คู่มือก้อยได้
เพราะต้องบุกโคลนหอมแหมเต็มที หน้าดำ
หน้าหว่านก็แบบเดียวกัน แต่ค้่น้อยเวลา
ค้่นมา สาว ๆ ต้องถกผ้าขี้นขึ้นมาเห็นบอ
เห็นขาอ่อนวับ ๆ แวม ๆ ค้่นเหมือนกัน แต่ถ้า
หน้าเกี่ยวละ ก็แต่งตัวเรียบร้อยพอดูได้หน่อย

ที่ประชุมฮากรันแล้วลงมติให้แต่งชุด
หนังเกี้ยว

“เรื่องการประกวด ข้เก ร้าง ก็ผ่านไ
แล้ว ที่นมาถึงเรื่องมวย ใครรับอาสาจัดบ้าง?”
นายอำเภอถามที่ประชุม

ที่ประชุมเงยบกริบเหมือนนกูกน็อก

“ว่าขังใจ ใครจะจัดมวย?” นายอำเภอ
ถามข้เกอีก ๒ ที

คุณฉีบภาพทงเข้าครอบงำที่ประชุมอยู่
เช่นเดิม นายอำเภอหันมาใช้ไม้เท้า คือเหล่ชว
ไปเหล่ชวมาแล้วข้ช ปบมาทสุเขยน

“คุณจัดมวยก็แล้วกัน”

ผู้ข้นสะค้งเฮกเหมือนนังท้มข้มทมุด
บนเกอ

“แต่ผมไม่เคยจัดมวยมาก่อนเลยในชีวิต”

“คุณน่ะค้แล้ว” นายอำเภอมัดมือชก

“เอาเถอะถ้าขาดทุนก็จะชว”

ที่ประชุมส่งเสียงสนับสนุนเกรียวกราว
ที่พื้นเคราะห์ ไปได้

ต่อจากนั้นนายอำเภอข้แ่งท้มค้เดิมว่า
จะติดต่อหนังขายขามาฉายในบริเวณงาน จะ
จะต้องล้อมรั้วเพื่อเก็บค่าผ่านประตูหารายได้
และเนื่องจากในขณะนั้น มีหน่วยทหารอากาศ
มาก่อสร้างสถานีเรดาร์อยู่บนยอดเขาในท้อง
ที่ จะได้ติดต่อขอให้ทหารอากาศนำเฮลิคอป
เตอร์มาลงในบริเวณงานในวันงาน เพราะ
ชวบ้านไม่เคยเห็นเรือบินใกล้ ๆ มาก่อนเลย
ในชีวิต ในการนั้นนายอำเภอได้รับอาสาเก็บ
รักษาดังน้ามันให้ทหารอากาศเมื่อเฮลิคอปเตอร์
จะมาขนน้ามันก็ขอให้มาขนในวันงาน ชาว

บ้านจะได้ซื้อบัตรผ่านประตูเข้าไปดูใกล้ ๆ ที่
ประชุมสรรเสริญความหัวแหลมของนายอำเภอ
จนเกิดการประชุม

เพื่อมิให้เย็นเฉย ผู้เขียนจะขอผ่านพิธี
เปิดว่าการอำเภอไปเสีย ต่อจากวันนั้น ผู้
เขียนก็ไม่ใช่คนอันทำราชการ นอกจากวิ่งเต้น
ตัวเป็นเกลียว ไทไหนจะต้องหานายแพทย์สนาม
รับรองเพื่อขออนุญาตจัดมวยชก ไทไหนจะเรื่อง
การจัดสร้างสนามมวย จัดทำใบปลิวโฆษณา
วิ่งเข้าหาใบและเชือกกันเวที ติดต่อบาทบาท
นักมวยเมามัฒกัทหันมาเป็นกรรมการ ห้ามมวย
กรรมการให้คะแนนช่างเวที วิ่งขมเกือเหล็ก
สำหรับชั้นริงก์ไซด์ จัดพิมพ์บัตรผ่านประตูและ
ติดต่อบุคคลที่ปลงบรกรรมเพลงมวย เคารวะ
คนที่ผู้เขียนได้เพื่อนปลัดอำเภอเมืองและตำรวจ
ที่สนิทสนมกัน ช่วยเหลือวิ่งเต้น ตลอดจน
อาสาเข้าประตูกัน "บัตรเบ่ง" ในวันชกจริง

ผู้เขียนได้รับบทเรียนว่า อะไรจะมาจาก
เท่ากับการทำงานที่เราไม่เคยทำมาก่อนเป็นไม
มี อุปสรรคขวากหนามมันช่างมากมายเสีย
จนแทบเป็นบ้า ใครไม่เชื่อก็ลองจัดมวยชกดู
เดอะจะบอกให้

เริ่มด้วยการสร้างสนามมวย ความจริง
นักจัดมวยชกอาชีพเขามีค่าใบกันรอบสนาม
ให้เขา แต่เพื่ออุตุนั้นเป็นหน้างาน คือ
หลังฤดูเก็บเกี่ยวแล้ว ใครต่อใครก็จัดงาน

รื่นเริงบันเทิงใจกันหนานั้น จึงหาเข้าหาไป
กันสนามไม่ได้ (ผู้เขียนขอสร้างสนามมวยขึ้นนอก
บริเวณงาน นายอำเภอก็ไม่ยอมกลัวคนจะแพ้ไปมวย
เสียหมด เก็บค่าผ่านประตูไม่ได้ ขอร้องให้ผู้เขียน
สร้างสนามมวย โดยหันประตูทางเข้าไปไว้ในบริเวณ
งาน แปลว่าคนที่จะมาดูมวยต้องเสียค่าผ่านประตูสอง
ต่อ ตารางคนมันเริ่มแต่ครั้งแล้ว) ผู้เขียนก็วัน
ชกไม่ไผ่ไล่ละ ๑ บาทรวด อังชาวบ้านมา
ทูปแผ่นฟาก กันรอบสนาม (มีเสียงโห่ขจรรัศ
กันภายหลังว่าสนามมวยของผู้เขียน ใหญ่ โขโธ โดงที่
สุดเท่าที่เคยมีผู้จัดมวยชกขึ้นในจังหวัดนั้นที่เดียว)

หยิบขมไม้กระดานจากชาวบ้านมาทำเวทีด้วย
ความที่เจ้าไม้หลายเจ้าของ จึงต้องใช้สน่า
มันกระป๋องเขียนชื่อเจ้าของ ติดไม้ไว้ทุกแผ่น
ป้องกันปัญหาตอนรูดอน กันชั้นริงก์ไซด์
ด้วยไม้ไม่ขัดและเสียมปลายแหลมกัน นักกระ
โดดข้ามรั้ว ทำที่นั่งชั้น ๒ ด้วย ไม้กระดาน
ลดหลั่นเป็นขั้นบันได ส่วนชั้น ๓ ให้แฟน
มวยงยงยืนดูเอาที่แล้วก็ เอ้า เสาวเวที ๔ ต้น
ไม่ได้ขนาดเสียแล้ว ต้องจ้างชาวบ้านตัดลาก
มาใหม่ เอ๊ยโยมะพร้าวรองพื้นเวทีมันบาง
เหลือเกิน เลี้ยวนักมวยก็ได้หัวน็อกพันตาย
กันเท่านั้นเอง ไปขนมาทูปขัดเข้าไปใหม่ ถ้า
ใบซึ่งให้ตั้งหน้อย นักมวยฟุตบอลก็สะลุค
เขาก็เสียหน้าชกสนามหมด ระฆังระเระ
ไม่เป็นไร ขิมของโรงเรียนมาก่อน มุมแดง
มุมน้ำเงิน? จะไปยกอะไร ชอกเก๊าทลาด

มาพินันเข้าไป บ้ายหมดขก? อ้วเขียนให้
 เอง ไปช้อกระคายแข็งวาดเขียนมา ขางสน?
 เอมาท่าไม อ้อ กั้นพินันลงงนระอะ เอาช
 ขางกัณฑ์? ไซ่ท่าอะไรกัน ให้นักมวยกั
 งนระอะ เอาเลข ตาข่งนำหนักนักมว? วั
 ยิมสถาน่อนามข้มาก่อนแล้วกัน รวมทั้งไอไม้
 วัตส่วนสูงนคว บ้ายช้อสนาม? เอาช
 ผ่าคิบมาขังกรอประเนงเข้า ให้ครูนันแกเขียน
 ให้แล้วกัน ช้ออะไร? เฮย ไม่ต้องใส่ช้ออ
 ทรอก.....เอาเป็นว่าสนามมว..... ใส่ช้ออำเกอ
 ไปแล้วกัน รดโฆษณา? เซ่าเซ่า เครื่องท่า
 ไฟ? เซ่าเซ่าไป ปักลงมาแล้วจะให้มันไป
 กินข้าวที่ไหน? ะก็ช้อกินเอาขงานนัมนมี
 โรงครัวเหมือนงานวัดเมื่อไหร่เล่า

ใกล้วันงาน นักมวเริ่มทะยอยกันมา
 เปียบมว ผู้เขียนมอบให้ผู้ชำนาญการเข้า
 จัดเปียบคู้กันเอง ขอรายช้อมาเขียนประกาศ
 โฆษณา เอา ปักลงขนรต ติดเครื่องท่าไฟ
 เป็ดเครื่องขชายเสยงเข้า นัณะ ๒๘ คักร
 พ่อนักปีจะได้เป่าให้มันอ้อช้อเอาไปเลย

“พี่ปลัดครับ” เสียงนักมวคนหนึ่งเรียก
 หันไปคู้เห็นเด็กหนุ่มสะพายกระเป๋าสา
 การบินขมอไหว

“ทำไมรี ทงงศักดิ์?”

“ผมเปียบคู้ได้แล้วครับ ชกคู้ ๓ คิน
 น”

“อ้อ งันได้คู้กะไกรละ?”

เขอนเพชร สิงห์ขันธ์ ครับ”

“ก็ดีแล้วน ออย่าล้มมวเสยละ?”

“ผมไม่ล้มทรอกครับ พี่ปลัด แต่ว่า....”

“ท่าไม?”

“ตั้งแต่เซ่าผมขังไม่ได้กินข้าวเลข ขอ
 เปิกลวงหน้าชกขสบบาทก่อนได้ไหมครับ?”
 ยงกิม

พอถึงวันงานเข้าจริง ๆ ขังมีบื้อหาอย่าง
 อ้นอกเช่น หน้งขายขาจะเรียกคนไปหมด
 เพราะคู้ฟรี ต้องขอร้องว่าให้มวชกกันเสย
 ก่อนจึงฉายได้ เอ้า นันขเก ปล้อยตัวออก
 มาแล้ว คนเฮโลไปนั้งหน้าสลอนอยู่หน้า
 โรงขเกหมด หน้าโรงมวคนโทรงหรง
 เหมือนถุกคู้หลอก

ผู้เขียนพรวดพราดไปหลังโรงขเก

“ได้ไผอยู่ไหน?”

“ผมเองครับ”

“ผมขอร้องกันแล้วไม่ใช่หรือว่า ขอให้
 มวคู้ ๑ เริ่มชกก่อนจึงค้อยปล้อยตัว โหมโรง
 ไปก่อนไม่ได้หรือ นัเพ็งจะสองท่มเท่านั้น”

“ผมเห็นว่าฝนตั้งเค้าท่าท่าจะตก....”

“อ้อ กลัวไม่ได้ค่าจ้าง.....งั้นก็พักไว้สัก
ประเดี๋ยวไม่ได้”

“ไม่ได้หรอกครับ ปล่อยตัวออกเดิน
เรื่องแล้ว....”

ผู้เขียนไม่ว่าอะไร ลงจากโรงรถไป
ที่เครื่องทำไฟ

“ลุงคง ลุงคุมเครื่องทำไฟโรงรถแทนใช้
ไหม?”

“ใช่ครับ”

“เดี๋ยวไปกินเหล้ากันหน่อยนะ ร้านหน้า
กองอำนาจการนั้นแหละ”

“ขอบคุณครับ”

“ไอ้เครื่องนี้ ได้ข่าวว่าหัวเทียนมัน
สกปรกไม่ใช่หรือ”

ครู่ต่อมา ลุงคงก็ถือหัวเทียนไปหาผู้
เขียน ไฟฟ้าโรงรถดับ

หลังจากมวญคู่ ๒ เริ่มชก โต้โผประกาศ
ว่า

“พระเจ้าพระคุณท่านที่เคารพ ทางคณะ
ต้องขออภัยที่ต้องหยุดแสดง เพราะเครื่อง
ไฟฟ้าเกิดป่วยขึ้นมาต้องเปลี่ยนหัวเทียนใหม่
ต่อไปนี้จะดำเนินเรื่องต่อไป....”

ขณะที่กำลังตรวจเช็คตัวกับค่าผ่านประตู
อยู่นั่นเอง อนามย์อำเภอกักกระทะหอบมา
ตามผู้เขียน

“มีอะไรหรือ หมอ?”

“ไอ้อินทร์ทองครับ มันถูกชกแตก”

“แล้วไง?”

“ผมเขี่ยให้มัน ๒ เข็ม มันไม่ยอม จะให้
เขี่ย ๔ เข็ม”

“ทำไมล่ะ แผลยาวมากนักรหรือ?”

“ไม่ใช่หรอกครับ....โอ้ นี่ปลัดยังไม่รู้
หรือว่านักมวยที่ได้แผล เราต้องจ่ายค่าแผล
ให้เข็มละ ๒๐ บาท”

สงงกม

“ปลัดครับ” ตำรวจผู้รักษาความสงบ
เรียก

“มีอะไรหรือครับ จ้า?”

“คนมันแหกรวดด้านหลังเวทีโน้นนั่นะ”

“แล้วทำไมไม่ไล่มันไป”

“มันแหกฟากออกแล้วเอาไม้ขัดไว้ ส่วน
มันยื่นกอดอกดูทางช่องโหว่ มันว่าไม่รู้ใคร
แหกไว้ มันไม่ได้แหก”

“งั้นช่วยไปหาอะไรบังให้ด้วยก็แล้วกัน”

ทางหลังสนามมวย มีต้นมะม่วงอยู่ ๒-๓
ต้น ผู้เขียนถือไม้เรียวเดินตรวจรอบ ๆ สนาม

แฟนมวยผู้ไม่ยอมเสียเงินค่าผ่านประตูแหวก
ฟากไม้ไผ่โค้งโค้งคูมวอย่างเพลิดเพลิน พอ
เหลียวมาเห็นผู้เขียนก็วิ่งหนีเตลิดเป็ดเบิ่ง

ผู้เขียนเข้าใจว่าเด็ก ๆ บินขึ้นไปคูมว
บนต้นมะม่วงจึงเดินไปหยุดยืน ใต้ร่มไม้แล้ว
แหงนหน้าขึ้นบอกกับร่างตะกุ่ม ๆ ที่บินขึ้นไป
คูมวบนชั้นพิเศษว่า

“เฮ้ย ไอ้น้อย ขึ้นไปทำไม เคยจะได้ก
ลงมาคอหัก ลงมาชะดี ๆ”

มีเสียงแกรกรากดังขึ้นบนต้นมะม่วง
แล้วร่างมนุษย์คนหนึ่งก็ตกลงมาดังตุบ หมอ
นั่นไว้หนวดเพิ่มเชียว

อังกฤษมวย

“ปลัดครับ” อดีตนักมวยซึ่งมาเป็น
กรรมการห้ามมวยรื้อมาหาผู้เขียน

“มีอะไรหรือ ป๊อก ?”

“ไอ้สิ่งสามเงาครับ”

“มันเป็นอะไรไป”

“มันซัดเหล่าเข้าไปจนเมาแประ ขึ้นชก
ไม่ได้”

“ก็จี้ใครชกแทนเสียซี”

“นักมวยประกอบคู่ไว้หมดแล้วนี่ครับ”

“ล้างนลอกชกชกแทนเป็นไง”

“แหมก็ดีครับ”

อังกฤษมวย

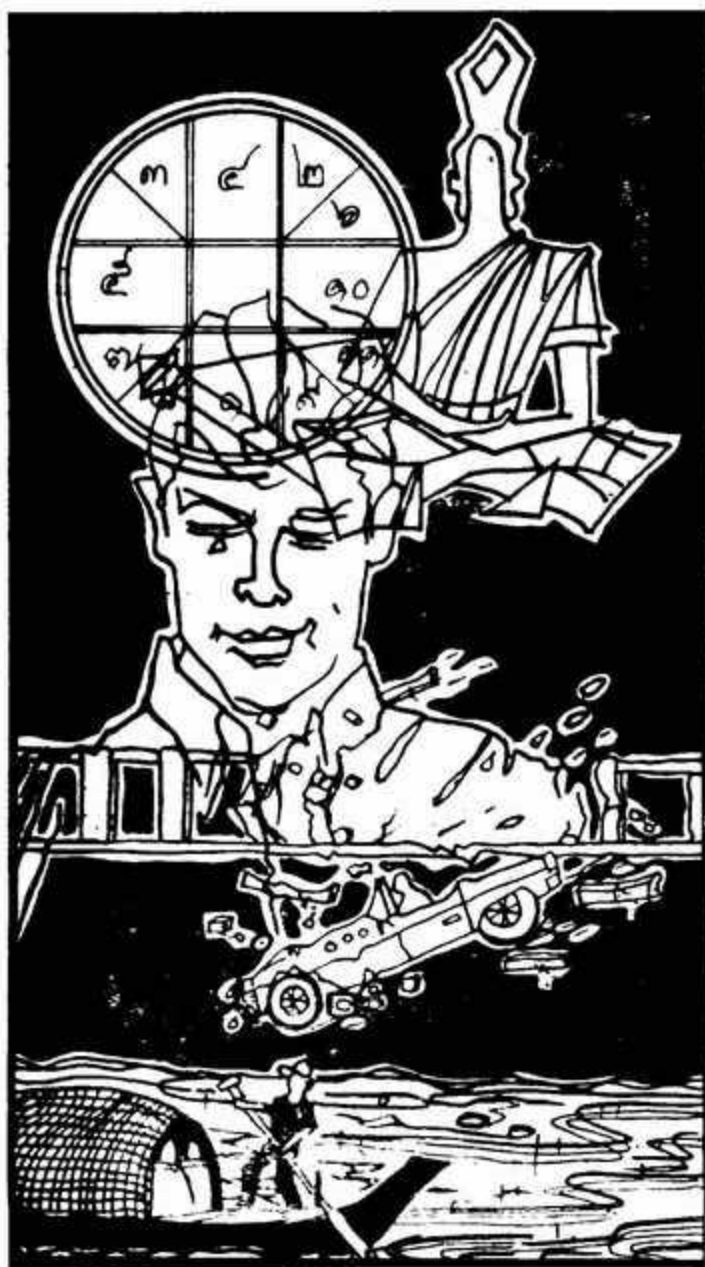
เสร็จจากงานฉลองที่ว่าการอำเภอคราว
นั้น ผู้เขียนนำหนักลดฮวบไปไม่ต่ำกว่า ๓-๔
กิโล หลังจากตรวจสอบบัญชีรายรับ-รายจ่าย
แล้วปรากฏว่า รายได้ค่าผ่านประตูแต่ละคืน
กับค่าเงินรางวัลนักมวยพอสมหน้าสมเนื้อกัน
ไม่มีกำไร ไม่ขาดทุน คงถอนทุนค่าสร้าง
เวที และสนามมวย ๑ พันกว่าบาทไม่ขึ้น
เท่านั้นเอง สบายแล้ว ขอเพียงชาติหน้า

หลังจากนั้นไม่นาน จังหวัดก็วิทยุแจ้ง
มาทางอำเภอว่า กรรมการปกครองมีคำสั่งแต่งตั้ง
ให้ผู้เขียนไปเป็นประจําแทนกกองอาสา
รักษาดินแดน ให้รีบมอบการงานแล้วเดินทาง
ไปรับตำแหน่งใหม่ภายใน ๗ วัน

พอข่าวคำสั่งย้ายผู้เขียนแพร่หลายออกไป ชาว
บ้านก็รำลึกลับว่า ผู้เขียนจี้มวยเอาเงินเข้ากระเป๋า
จึงถูกกรม ฯ สั่งย้าย

ควง

ครับ ผมจะคุยกับท่านหรือจะให้ลูกคือ
ผมจะคุยให้ท่านฟัง (ไม่ใช่ ผมจะเขียนให้
ท่านอ่านต่างหาก) ถึงเรื่องควง แต่อย่าเพิ่ง
เข้าใจผิดว่าผมจะมาวิจารณ์ภาพยนตร์นะครับ

มองคนละมุม: คอลัมน์

ควง

วิเชียร

เจษฎ์

เรื่องที่ผมจะคุยหรือเขียนต่อไปนี่ ก็เรื่องควง
ควงเลข ๆ นะครับ ไม่ใช่ควงเดือน ควง
นภา ควงสมร หรือว่าควงใจอะไรทั้งนั้น
แต่ถ้าจะเรียกว่าเป็น “ควงชะตา” ละก็อาจ
จะใช้กรรมัง

ผมเคยอ่านข้อเขียนของใครต่อ ใคร
เวลาเขากล่าวถึงคำศัพท์อะไรขึ้นมาคำหนึ่ง
เขาก็มักจะยกเอาคำแปลในพจนานุกรมมาอ้าง
อิง ผมก็เลยทำตามเขาบ้าง โดยเปิดพจนานุกรม
ดูเขาแปลไว้ว่า “แบบรูปราศีที่บอกดาว
พระเคราะห์เคลื่อนถึงราศีนั้น ๆ ในเวลาเกิดของ
คนหรือเวลาสร้างสิ่งสำคัญ เช่น บ้านเมือง
เป็นต้น ที่โหราจารย์ไว้ เรียกว่าควง” ผม
อ่านดูแล้วก็ไม่เข้าใจว่าแปลว่าอะไร อาจจะ
เป็นเพราะผมอ่อนภาษากรรมัง แต่ผมมาเข้าใจ
ใจของผมเองว่าควงคือ “ชะตาชีวิตของ
คน” นั่นเอง และถ้าใครคิดจะถามผมต่อไป
ว่าแล้วไอ้ชะตาชีวิตนั้นมันคืออะไร ผมก็เห็น
จะต้องตอบว่าผมก็ไม่รู้จะอธิบายอย่างไร
เหมือนกัน เอาเป็นว่า ผมและอีกหลาย ๆ
ท่านเข้าใจก็แล้วกันว่ามันคืออะไร

ว่ากันถึงเรื่องควง ทั้ง ๆ ที่รู้ว่ามันคือ
อะไร แต่บางทีก็อธิบายไม่ได้ ผมอยากจะ
เรียกมันว่า “สิ่งที่เราท่านทั้งหลายต้องประ

สบอยู่ทุกวันนี้แหละคือดวงละ ถ้าท่านผู้อ่าน
 สักคนนี่ก็อยากจะ ไปกินถ้วยเต๋วที่ตลาดสัก
 ชามหนึ่ง แต่ไปไม่ทันถึงเพราะถูกรถชนหรือ
 รถเฉี่ยวเสียก่อนก็เลยไม่ได้ไป แต่ต้องไป
 สถานตำรวจแทน นั่นแหละคือดวงของท่าน
 ละ หรืออย่างทุกคนเถียงกันว่าบั้นท่านจะได้
 สองชั้น หรือได้เลื่อนชั้น แล้วก็ปรากฏว่าไม่
 ได้ตามที่หลายคนเถียงไว้ นั่นก็ดวงของท่าน
 อีกเหมือนกัน เพราะยังงั้นผมถึงว่าดวงนั้นคือ
 อะไรก็ได้ที่เป็นอยู่ทุกวันนี้ หรือสิ่งที่ผ่านมา
 แล้ว และรวมทั้งสิ่งที่ยังไม่เกิดขึ้นด้วย ผม
 อยากจะสรุปว่า ดวงคือทุก ๆ อย่างที่เกิดขึ้น
 บนโลกนี้

เรื่องดวงนี้เขาเล่ากันว่า ใครจะฝันไม่ได้
 เรียกว่า "ต้องเป็นไปตามดวง" นั่นแหละ
 มีเรื่องเล่ากันว่า มีชายคนหนึ่งแกมีอาชีพทาง
 ขั้บรรับจ้าง (ก็ไอ้ที่เรียกกันว่ารถแท็กซี่นั่น
 แหละ) แกเป็นคนชอบคบหมอดู (ผมหมายถึง
 ถึงว่าแกชอบ ไปให้หมอดูเขาทายแถมะครับ
 ไม่ได้หมายความว่าแกเป็นหมอดู) และเวลา
 หมอดูทายว่าอย่างไร แกก็เชื่อหมด วันหนึ่ง
 แกได้ข่าวว่ามีหมอดูพยากรณ์ได้แม่นยำมากมา
 ในละแวกบ้านนั้น แกก็เลยไปหาและให้หมอ

ดูคนนั้นผูกดวงให้ หมออุกก็ทำนายว่า "คุณ
 จะต้องตายโหง โศกอุบัติเหตุหารอดแน่" เท่า
 นั้นแหละคุณเอ๊ย แกก็เลิกอาชีพขั้บรยนต์
 ทันที หันมาแจวเรือจ้างรับคนข้ามฟากแทน
 แม้จะต้องมีรายได้อลดลงไปบ้าง แกก็ยอม
 เพราะไม่อยากจะตามกั้หมอบอก แล้วเกิด
 อะไรท่านทราบหรือไม่ อ้อ ท่านคงไม่ทราบ
 เพราะผมกำลังเล่าให้ท่านอ่านอยู่ ก็คือเหตุ
 การณ์ต่อมาเป็นอย่างนี้ครับ วันหนึ่งขณะที่
 แกกำลังแจวเรือจ้างคู่ชู้ของแกกลับบ้านและ
 กำลังแจวลอดใต้สะพานข้ามแม่น้ำอยู่นั้น
 เผอิญเกิดอุบัติเหตุรถยนต์ชนกันบนสะพาน
 และมีรถคันหนึ่งตกลงจากสะพานมาตรงเรือของ
 แกพอดี แกก็เลยตายตามที่หมอดูทายไว้ นั้
 แหละที่เขาวา "ใครจะฝันไม่ได้" คังนั้น
 ถ้าท่านไม่ชอบใครก็ไม่ต้องไปทำอะไรเขา
 หรอก ปล่อยให้เขาตายไปเองตามดวงของ
 เขาเถอะ

เรื่องหง ๆ คม ๆ

เมื่อไม่นานมานี้ อาชีพขายถ่านเป็น
 อาชีพที่ชนหน้าชนตาพอสมควร มีหลายคน
 ขัดอาชีพนี้ทำกันอย่างเป็นล่ำเป็นสัน เพราะ

ประชาชนส่วนมากนิยมหุงต้มด้วยเตาด่าน แม้แต่ในตัวเมือง ท่านก็อาจจะเห็นชายหญิงแต่งตัวด้วยเสื้อผ้าสีดำ (ไม่ทราบว่ามันดำเองหรือว่าดำด้วยละอองถ่าน) แลมีผ้าโพกหัว และผ้าสำหรับปิดปากปิดจมูกอีกด้วย เขาจะเดินขึ้นรถขนถ่านเดินไปตามซอกซอยต่าง ๆ เพื่อขายผลิตภัณฑ์ถ่านให้แก่ที่บ้าน แม่บ้านหรือลูกบ้านทั้งหลาย และราคาถ่านก็มีขมนึกลงตามสภาวะความหายากของถ่าน เช่นเดียวกับสินค้าอื่น ๆ เหมือนกัน นี่เป็นเหตุการณ์ที่หาได้ไม่ยากเมื่อก่อนนี้ แต่เดี๋ยวนี้ออกจะหาได้ยากเสียแล้ว เพราะระบบ "เตาแก๊ส" เข้ามาแทนเสียมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในตัวเมืองนิยมใช้แก๊สกันมากขึ้น คนก็ไม่ค่อยจะซื้อถ่านกัน อีกอย่างหนึ่งการใช้เตาแก๊สมันสะดวกและปลอดภัยกว่า (ถ้าใช้อย่างถูกวิธี) แต่อย่างไรก็ตามผมทราบมาว่าเจ้าเตาด่าน หรือแม้แต่เตาแก๊สก็เถอะ ถ้าไม่ระวังก็มักจะเป็นข่าวเสมอ นั่นคือมีต้นเหตุของอัคคีภัยหรือพายุคลื่นงูพิษ ๆ ก็คือมักทำให้เกิดไฟไหม้บ่อย ๆ เช่นใช้เตาด่านแล้วดับไม่หมดหรือไม่ดับเมื่อเลิกใช้ ไฟก็เลยลุกลามไปติดฝาบ้านหรือพนักเก้าอี้ หรือใช้แก๊สเสร็จแล้วไม่ปิด

ปล่อยให้แก๊สรั่วกระจายเต็มห้อง เมอมเปลงไฟเกิดขึ้นก็ระเบิดอะไรทำนองนี้ ทำให้เกิดความเสียหายกันทีละมาก ๆ ที่นี้ผมยกตัวอย่างเรื่องชนมาเสียดยาวก็เพื่อจะกล่าวถึงว่า ฝรั่งเศสเขาเห็นว่าการใช้เตาด่าน เตาแก๊ส หรือเตาไฟฟ้าก็ดี ต่างก็มีอันตรายทั้งนั้น นอกจากนั้นแล้วเขายังว่ามันเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดปัญหาพอลลูชัน (นั่นแหละเดะภาษาฝรั่งเสียดวย) หรือจะเรียกกันง่าย ๆ แบบไทย ๆ ก็คือปัญหาอากาศเสียนั่นเอง ก็เลยมีนักวิทยาศาสตร์คนหนึ่งชื่อ ดอกเตอร์ ชาลส์ เจสวิต ท่านคิดเตาแบบขึ้นมา โดยใช้พลังจากแสงอาทิตย์หรือแสงแดดนั่นแหละ คือท่านมีวิธีเอาความร้อนจากแสงแดดมารวมกันให้ร้อนพอที่จะนำไปใช้หุงต้มอาหารได้ จะผัดจะแกง จะเจียวไข่ หรือทำอะไรก็ได้ตามปกติของเตาทั่ว ๆ ไป นับว่าเข้าท่ามากทีเดียว ผมว่าถ้าข้าราชการไทยเรามีใจเจ้าเตาอย่างนี้ใช้บ้างก็คงจะดี จะได้ประหยัดค่าถ่านหรือค่าแก๊ส ถ้ากระแสไฟฟ้าไปได้บ้าง (แต่อย่าไปคิดถึงราคากำหนดของเตาเลย ปวดหัวเปล่า ๆ) แต่อะไรก็ดีหมด เสียอยู่อย่างเดียว สมมุติว่าถ้าเรากลับบ้านดึก ๆ แลวันก็อยากจะทำข้าวต้มกินสักหน่อยล่ะจะทำยังไงดี ก็ตอนกลางคืนมันมีแดดเสียเมื่อไหร่ละ

สิ่งที่จำเป็นสำหรับข้าราชการที่นิยมแต่ง
 กายแบบสากล คือไม่แต่งเครื่องแบบก็คือ
 ผ่าพันคอ ละก็ ผู้ที่ได้ยินอาจจะไม่เข้าใจว่า
 คืออะไรกัน บางคนอาจจะนึกถึงผ่าพันคอสตรี
 ผู้ชายบางคนก็ชอบหนีภรรยาไปเที่ยวและกลับ
 บ้านก็อาจจะนึกเป็นผ้อะไรสักอย่างที่กลัวว่า
 ภรรยาจะนำมรดกของตนไม่วันใดก็วันหนึ่งแล้ว
 ก็ขู่ว่า "เมื่อคืนไปไหนมา ไปบ้านอู่หนู
 มาใช่ไหม" อะไรทำนองนี้ แต่ถ้าพูดว่า เนคไท

ใครก็จะเข้าใจตรงกันว่ามันคืออะไร มีรูปร่าง
 อย่างไรและเขาใช้ประโยชน์อย่างไร

เรื่องที่มาของเนคไท มีผู้กล่าวว่าไทย
 เราเอาอย่างมาจากฝรั่ง ความจริงฝรั่งเขาเป็น
 คนเมืองหนาว นอกจากใส่เสื้อแล้วเขาก็
 พยายามหาอะไรมาปิดตรงคอเสียด้วย เพื่อ
 ป้องกันความหนาวไม่ให้เด็ดลอดเข้าไป มัน
 เหมาะสำหรับพวกเขา สำหรับเมืองไทยผมว่า
 ถ้ากำหนดให้เป็นชุด "ฤดูหนาว" ก็คงจะพอ
 ไปได้ ถ้าอากาศร้อนขนาดตอนนั้นแล้วยังเอา
 เนคไทมาผูกคอเข้าไปอีก ก็ทำให้ร้อนอึดอัดแทบ
 ตาย พาลไม่อยากจะทำงานเอาเสียด้วย ซ้ำ
 ร้ายยิ่งกว่านั้นเวลามองงานพิเศษอะไรพิเศษ เช่น
 แต่งงาน งานศพ ก็เคอะใส่เสื้อนอกทับเข้าไป
 อีกตัวหนึ่ง เสื้อ ไม่รู้ทนกันอยู่ได้อย่างไร
 นั้นผมไม่ได้ว่าใครนะครับ ผมบ่นของผม
 คนเดียว

ข้าราชการไทยเรา โดยเฉพาะข้าราชการ
 ในส่วนกลางนิยมแต่งกายแบบที่ต้องผูกเนคไท
 ด้วย นับว่าเรียบร้อยดีแล้ว และถ้าจะมองใน
 แง่ดี เนคไทมีประโยชน์มาก คือ

๑. ทำให้ดูเรียบร้อย ถ้าให้คนสองคน
 มาขึ้นคู้กัน คนหนึ่งผูกเนคไทแต่อีกคนหนึ่ง

ไม่ผูก จะเห็นได้ชัดว่าคนที่ผูกเนคไทดู
เรียบร้อยกว่า

๒. หล่อ สมาร์ท และภูมิฐานขึ้นแยะ
คนที่ไม่ค่อยหล่อ หรือสมาร์ทน้อย ลองผูก
เนคไทเข้าไป เอ๊ะไม่เลวนะครับ

๓. ประโยชน์อื่น ๆ เช่น คนอื่น ๆ เห็น
แล้วมักดีค่าของเราสูงขึ้น มักให้เกียรติ เกรงใจ
ถ้าเป็นร้านค้า ร้านอาหาร เจ้าของร้านมัก
ให้ความสนใจเป็นพิเศษ อ่อนน้อมมาก คำนึง
เป็นต้น

ถ้ามองในแง่ไม้ดี มันก็อาจจะเป็นข้อ
เสียได้ คือ

๑. สั้นเปลืองมากชน เนคไทดี ๆ ราคา
๕๐-๖๐ บาทต่อหนึ่งเส้น ทดกวานราคาเหยียบ
ร้อยก็มีครับ ถ้าไม่ต้องใช้เนคไท ก็เอาเงิน
ที่จะซื้อเนคไทไปตัดเสื้อได้ตัวหนึ่งทีเดียว

๒. ผูกเนคไทแล้วอึดอัด ยิ่งเป็นตอน
บ่ายในหน้าร้อนยิ่งงอแทบตายทีเดียว น่าชมเชย
ผู้ที่ทนได้ บางคนทนไม่ได้ต้องแกะกระดุมคอ
ออก รูดเนคไทให้หลวม ๆ คุณแล้วไม่เรียบร้อย
เลย สู้ไม่ผูกเสียดีกว่า

๓. คนที่ผูกเนคไทมักต้องเสียเปรียบ

ที่ไม่ผูกเสมอ เวลานั่ง बैठักเข้าไปไหน มักจะ
ถูกบวกค่าเนคไทเพิ่มจากอัตราค่าโดยสารปกติ
เสมอ ยิ่งถ้าใส่เสื้อนอกด้วยยิ่งน่าดู ครั้นจะ
ขึ้นรถเมล์ก็ดูกระไรอยู่ ส่วนมากผมเห็นถอด
เนคไทก่อนขึ้นรถเมล์กันแทบทุกคน นอก
จากนี้เวลาแต่งตัวตอนเช้าต้องเสียเวลาผูก ยิ่ง
ถ้าเป็นเส้นใหม่ ผูกเป็นหนแรก บีบ มันผูก
ยากจริงกว่าจะได้ที่ตั้งนานเนาะ

ผมเขียนมาถึงตอนนี้ มีเพื่อนคนหนึ่ง
ชะโงกมาอ่านแล้วพูดสนับสนุนผมในแง่ข้อ
เสีย โดยเล่าว่าเมื่อก่อนเขาต้องเกือบตาย
เพราะเนคไทแน่นแหละ ผมถามว่าเรื่องมันเป็น
ยังไงกัน เขาบอกว่า "แม่เสื้อที่บ้านผมนะช
ครับ ผมกลับบ้านค่ำไปหน่อย พอเห็นหน้า
แม่คว้าเนคไทรูดเสียติดคอหอยซาบซึ้งซ่าทับ
ให้บอกว่าเป็นไปไหนมาถึงได้กลับมาตามบ้าน ไม่
งั้นแม่จะเอาเนคไทนั้นรัดคอให้ตายคามือเลย
แกม ต้องแก้ตัวเสียเกือบตายกว่าจะรอดมา
ได้"

นี่แหละครับโทษของเนคไท ท่านที่เห็นด้วยกับ
ผม เก็บเอาค่าเนคไทไปตัดเครื่องแบบบลูส์สักใส่กัน
ดีกว่า (ใส่ขากไม่ข้อมีใครเห็น)

ที่ สร. ๐๒๐๑ / ว. ๒๑

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๖

เรื่อง การปรับวุฒิข้าราชการ

เรียน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือที่ สร. ๐๔๐๑ / ว. ๒๘ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๑๓

ตามที่ ได้ยื่นขออนุมัติคณะรัฐมนตรี เห็นชอบด้วยกับหลักเกณฑ์การปรับวุฒิข้าราชการรวม ๓ ข้อ และอนุมัติให้ดำเนินการได้ตามที่สำนักงบประมาณเสนอ นั้น

บัดนี้ สำนักงบประมาณรายงานว่า หลักเกณฑ์ในการปรับวุฒิข้าราชการในข้อ ๒ ที่ให้มีการปรับเงินให้ได้รับตามวุฒิปีละ ๓ ครั้ง ตามระยะของเงินประจำงวด โดยถือเอาวันเริ่มต้นเงินประจำงวดแต่ละงวดเป็นวันดำเนินการปรับวุฒิ คือวันที่ ๑ ตุลาคม ๑ กุมภาพันธ์ และ ๑ มิถุนายน ของทุกปีนั้น ได้มีข้าราชการผู้วุฒิแต่มารายงานตัวเข้าปฏิบัติราชการระหว่างวันที่ ๒-๓๑ ตุลาคม ทำให้ต้องรอไปปรับวุฒิในงวดถัดไป คือวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ซึ่งทำให้ข้าราชการผู้นั้นเสียสิทธิในการพิจารณาเลื่อนเงินเดือนประจำปี แม้ว่าความจริงจะได้ปฏิบัติหน้าที่ถึง ๑๑ เดือนเศษก็ตาม ซึ่งนับว่าขาดความเป็นธรรมเมื่อเทียบกับข้าราชการที่ได้รับการบรรจุภายในเดือนตุลาคมแล้วก็มีสิทธิที่จะได้รับการพิจารณาเลื่อนเงินเดือนได้ สำนักงบประมาณได้ร่วมกับกรมบัญชีกลางพิจารณาปัญหาเรื่องนี้แล้วเห็นว่า เพื่อความเป็นธรรมแก่ข้าราชการที่ใคร่ขอก่อนปรับวุฒิเพิ่มขั้นและมารายงานตัวระหว่างวันที่ ๒-๓๑ ตุลาคม ซึ่งควรมีสิทธิได้รับการพิจารณา

เดือนเงินเดือนประจำปี จึงเห็นพ้องกันว่า ควรจะแก้ไขหลักเกณฑ์การปรับวุฒิ ตามข้อ ๒ ดังกล่าวเสียใหม่ โดยยกเลิกข้อ ๒ ในมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว แล้ว และให้ใช้ความดังต่อไปนี้แทน

“๒. ให้มีการปรับเงินให้ได้รับตามวุฒิปีละ ๓ ครั้ง ตามระยะเวลา ของเงินประจำงวด โดยนับวันเริ่มต้นเงินประจำงวดแต่ละงวดเป็นวันดำเนินการ ปรับวุฒิคือวันที่ ๑ ตุลาคม ๑ กุมภาพันธ์ และ ๑ มิถุนายน ของทุกปี เว้นแต่ใน กรณีที่ข้าราชการผู้ได้รับวุฒิเพิ่มขึ้นมารายงานตัวเข้าปฏิบัติราชการระหว่างวันที่ ๒-๓๑ ตุลาคม ก็ให้มีการปรับเงินให้ได้รับตามวุฒิในวันที่ ๓๑ ตุลาคมได้ อีกครั้งหนึ่งเป็นกรณีพิเศษ ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาเงินเดือน ประจำปีและให้ใช้เงินปรับวุฒิตามที่ได้รับอนุมัติในงบประมาณ หรือตามที่ได้รับ อนุมัติจากสำนักงบประมาณให้โอนเงินเหลือจ่ายจากหมวดรายจ่ายใด ๆ ก็ตาม มาตั้งจ่าย” ทั้งนี้ ให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วินิจฉัยงบประมาณ ๒๕๑๖ เป็นต้นไป และ ขอให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๖ ลง มติให้แก้ไขหลักเกณฑ์การปรับวุฒิข้าราชการตามข้อ ๒ ได้ตามที่สำนักงบประมาณเสนอจึงขอขึ้นชั้นมาเพื่อถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) สวนะ ศุภวรรณกิจ

(นายสวนะ ศุภวรรณกิจ)

รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรีฝ่ายบริหาร ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ข้อสังเกตเกี่ยวกับระเบียบใหม่

เดวิด สุข โควิทวานิช

วารสารข้าราชการฉบับที่ท่านกำลังถืออยู่ในมือนี้ ได้นำสำเนาหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีที่ สร. ๐๒๐๑/ว.๒๑ ลงวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๖ เรื่องการปรับวุฒิข้าราชการมาลงให้ท่านผู้อ่านได้ทราบทั่วกัน โดยที่หนังสือเวียนฉบับนี้ได้แก้ไขเพิ่มเติมข้อความบางตอนในหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีที่ สร. ๐๔๐๑/ว. ๒๘ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๑๓ ดังนั้น เพื่อให้ท่านผู้อ่านซึ่งยังไม่ทราบมติคณะรัฐมนตรีที่แก้ไขได้เข้าใจเรื่องนิตยสาร ผู้เขียนจะได้ลำดับความเป็นมาของปัญหา “การปรับวุฒิข้าราชการ” และจะได้เสนอข้อสังเกตเกี่ยวกับระเบียบใหม่นี้ พร้อมทั้งข้อคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการปรับปรุงทางปฏิบัติในเรื่องนี้ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

เรื่อง “การปรับวุฒิข้าราชการ” นี้ เดิมสำนักงบประมาณรายงานไปยังคณะรัฐมนตรีว่า ทางปฏิบัติเกี่ยวกับการปรับปรุงเงินเดือนให้ตรงกับคุณวุฒินั้น สืบสนหลายประการ กล่าวคือ ปรับกันได้ตลอดปี จึงทำความสับสนยุ่งยากในเรื่องการโอนเงิน การเปลี่ยนอันดับและชั้นของข้าราชการ นอกจากนี้ ยังทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำระหว่างส่วนราชการ ส่วนราชการใดได้รับอนุมัติงบประมาณรายจ่ายค่าปรับวุฒิไว้ ก็สามารถดำเนินการปรับปรุงได้ แต่บางส่วนราชการซึ่งไม่ได้เสนอขอตั้งรายจ่ายเช่นนั้นไว้ และถ้าจะต้องมีการปรับวุฒิ ก็ต้องหาเงินงบประมาณเหลือจ่ายโอนมาตั้งจ่ายเพื่อปรับวุฒิ หรือหากไม่มีเงินเหลือจ่าย ก็ไม่มีทางที่จะทำการปรับวุฒิได้ ก่อให้เกิดความไม่เสมอภาคในการปฏิบัติราชการในเรื่องเช่นเดียวกันนี้ ยิ่งกว่านั้น บางส่วนราชการได้เสนอขอตั้งเงินงบประมาณรายจ่ายประเภทนี้ และชี้แจงสนับสนุนประกอบเหตุผลจนได้รับอนุมัติตามขอ แต่ข้อเท็จจริงภายหลังปรากฏว่ามีเหลือจ่าย ทำให้เกิดมีการขอโอนเงินประเภทปรับวุฒิไปใช้จ่ายเป็นอย่างอื่นในภายหลัง เป็นการได้เปรียบส่วนราชการอื่น

ที่มีได้มีเงินเหลือจ่ายประเภทนี้ สำนักงบประมาณจึงเสนอให้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการ
ในเรื่องการปรับวุฒิข้าราชการดังนี้

๑. ตำแหน่งที่จะบรรจุข้าราชการผู้วุฒิใด จะต้องเป็นตำแหน่งที่ ก.พ. ได้ศรัทธา
และกำหนดว่า เป็นตำแหน่งที่จะใช้สำหรับบรรจุผู้ทรงคุณวุฒินั้น ๆ แล้ว รวมทั้งได้รับอนุมัติ
ในงบประมาณรายจ่ายประจำปีด้วย

๒. โดยปกติ ให้มีการปรับเงินให้ได้รับตามคุณวุฒิปีละครั้ง และปรับให้ข้าราชการ
ซึ่งได้เข้ารับหน้าที่ตามตำแหน่งที่ใช้วิชาชีพนั้นก่อน หรือในวันที่ ๑ ของเดือนแรกของปีงบประมาณ
ในกรณีพิเศษสำหรับผู้ได้รับปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพจากต่างประเทศ ซึ่ง
เป็นผู้ได้รับทุนรัฐบาลไปศึกษาวิชาในต่างประเทศตามความต้องการของกระทรวงทบวงกรม หรือ
เป็นข้าราชการพลเรือนสามัญอยู่แล้ว และได้รับอนุญาตให้ลาไปศึกษาวิชาในต่างประเทศตาม
แนวการศึกษาที่ทางราชการต้องการ ให้ปรับวุฒิได้ตั้งแต่วันที่กลับเข้ามาปฏิบัติหน้าที่ใน
ตำแหน่งที่ใช้วิชาชีพนั้น และให้ใช้เงินปรับวุฒิตามที่ได้รับอนุมัติตามงบประมาณ แต่ถ้าไม่ได้
รับอนุมัติเงินงบประมาณ ให้ทำความตกลงกับสำนักงบประมาณเป็นราย ๆ ไป สำหรับการ
ปรับวุฒิให้แก่ข้าราชการในระหว่างปีนอกจากที่กล่าวมาแล้ว ให้ปรับเงินตามวุฒิได้ในปีงบประมาณ
ถัดไปตามที่ได้รับอนุมัติเงินงบประมาณ ซึ่งคณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้ว ลงมติเห็นชอบ
และอนุมัติให้ถือปฏิบัติได้ ตั้งแต่ปีงบประมาณ ๒๕๐๕ เป็นต้นไป

ต่อมา ในปี ๒๕๑๓ สำนักงบประมาณรายงานไปยังคณะรัฐมนตรีอีกครั้งหนึ่งว่า
ในส่วนที่เกี่ยวกับการปรับวุฒิให้ข้าราชการระหว่างปีนั้น ยังมีปัญหาในทางปฏิบัติและก่อให้เกิด
ความเหลื่อมล้ำระหว่างข้าราชการที่จบการศึกษาภายในประเทศและจบจากต่างประเทศ เพราะ
ตามระเบียบเดิมผู้ที่จบการศึกษาภายในประเทศ เช่นผู้ที่จบการศึกษาจาก Asian Institute of
Technology ซึ่งเป็นสถานศึกษาระหว่างประเทศก็ไม่มสิทธิได้รับการปรับวุฒิในระหว่างปี
งบประมาณ แม้จะจบการศึกษาแต่ตอนต้นปี แต่หลังวันแรกของปีงบประมาณ (หลังวันที่ ๑
ตุลาคม) ก็จะต้องรอไปปรับวุฒิเอาในต้นปีงบประมาณต่อไป เพราะเป็นสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ใน
ประเทศไทย ซึ่งทำให้ข้าราชการดังกล่าวต้องเสียประโยชน์และความก้าวหน้าไป ๑ ปี ก่อให้เกิด
การเสียดังใจในการปฏิบัติราชการได้ นอกจากนี้ การปฏิบัติตามระเบียบการปรับวุฒิฉบับ

เดิมนั้น ยังก่อให้เกิดความเข้าใจผิดว่าทางราชการมุ่งจะส่งเสริมแค่เฉพาะผู้ที่จบการศึกษาจากต่างประเทศเท่านั้น สำนักงบประมาณจึงเห็นควรให้ยกเลิกระเบียบการปรับวุฒิข้าราชการฉบับเดิมเสีย แล้วกำหนดหลักการในการปรับวุฒิข้าราชการชั้นใหม่ ซึ่งข้อ ๒ มีข้อความดังนี้

“ให้มีการปรับเงินให้ได้รับตามคุณวุฒิปีละ ๓ ครั้ง ตามระยะของเงินประจำงวด โดยถือเอาวันเริ่มต้นประจำงวดแต่ละงวดเป็นวันดำเนินการปรับวุฒิ คือวันที่ ๑ ตุลาคม, ๑ กุมภาพันธ์ และ ๑ มิถุนายนของทุกปี ทั้งนี้ให้ใช้เงินปรับวุฒิตามที่ได้รับอนุมัติในงบประมาณหรือตามที่ได้รับอนุมัติจากสำนักงบประมาณให้โอนเงินเหลือจ่ายจากหมวดรายจ่ายใด ๆ ก็ตามมาจ่าย” ซึ่งคณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้ว ลงมติเห็นชอบด้วยและอนุมัติให้ดำเนินการตามที่สำนักงบประมาณเสนอตั้งแต่วันเริ่มต้นเงินประจำงวดที่ ๓ คือวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๑๓ เป็นต้นไป

บัดนี้ สำนักงบประมาณรายงานไปยังคณะรัฐมนตรีเป็นครั้งที่ ๓ ว่า หลักเกณฑ์การปรับอัตราเงินเดือนให้ได้รับตามคุณวุฒิปีละ ๓ ครั้ง ตามระยะของเงินประจำงวดนั้นยังไม่เหมาะสม เพราะได้มีข้าราชการผู้มีวุฒิแต่มารายงานตัวเข้าปฏิบัติราชการระหว่างวันที่ ๒ ถึง ๓๑ ตุลาคม ทำให้ต้องรอไปปรับวุฒิในงวดถัดไป คือวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ซึ่งทำให้ข้าราชการผู้นั้นเสียสิทธิในการพิจารณาเลื่อนเงินเดือนประจำปี แม้ว่าความจริงจะได้ปฏิบัติหน้าที่ถึง ๑๑ เดือนเศษก็ตาม ซึ่งนับว่าขาดความเป็นธรรมเมื่อเทียบกับข้าราชการที่ได้รับการบรรจุภายในเดือนตุลาคมแล้ว ก็มีสิทธิที่จะได้รับการพิจารณาเลื่อนเงินเดือนได้ สำนักงบประมาณจึงได้เสนอให้ข้าราชการผู้ได้รับวุฒิเพิ่มขึ้นและมารายงานตัวเข้าปฏิบัติราชการระหว่างวันที่ ๒ ถึง ๓๑ ตุลาคมได้รับการปรับเงินให้ได้รับตามวุฒิในวันที่ ๓๑ ตุลาคมได้อีกครั้งหนึ่งเป็นกรณีพิเศษ ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้พิจารณาเห็นชอบด้วยและให้ถือปฏิบัติต่อไป ดังรายละเอียดปรากฏในหนังสือเวียนที่วารสารข้าราชการได้นำลงในฉบับนี้แล้ว

การที่ระเบียบใหม่ได้เปิดโอกาสให้ข้าราชการพลเรือนซึ่งได้รับวุฒิเพิ่มขึ้นและได้มารายงานตัวระหว่างวันที่ ๒ ถึงวันที่ ๓๑ ตุลาคมได้รับ “การปรับวุฒิ” ในวันที่ ๓๑ ตุลาคมอีกครั้งหนึ่งเป็นกรณีพิเศษเพื่อประโยชน์ในการเลื่อนเงินเดือนประจำปีนั้น เป็นการแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำระหว่างข้าราชการดังกล่าวและผู้ซึ่งได้รับการบรรจุเข้ารับราชการภายในเดือนตุลาคม ซึ่งอาจได้รับการพิจารณาให้ได้เลื่อนเงินเดือนตามปกติ (๑ ขั้น) ในวันที่ ๑ ตุลาคม

ถัดไปนับว่าเป็นคุณแก่ข้าราชการซึ่งได้รับวุฒิเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตามก็เป็นที่น่าเสียดายว่าการเปรียบเทียบกรณี "การปรับวุฒิข้าราชการ" กับกรณีการบรรจุได้สดุดหยดอยู่ตรงเรื่องการเงินเดือนตามปกติเท่านั้น กรณีน่าจะได้อาทางแก้ไขความเหลื่อมล้ำในเรื่องการเงินเดือนเป็นกรณีพิเศษ (เกินกว่า ๑ ขั้นด้วย) เพื่อจะได้ขจัดความไม่เสมอภาคในเรื่องนี้ให้หมดสิ้นไป ทั้งนี้เพราะตามระเบียบ "การปรับวุฒิข้าราชการ" ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม หากกรมอนุมัติให้ส่วนราชการใช้วุฒิที่ข้าราชการในสังกัดได้รับเพิ่มขึ้นในตำแหน่งที่ ก.พ. กำหนดระหว่างวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม ข้าราชการผู้นั้นจะต้องรอไป "ปรับวุฒิ" หรือ "ปรับอัตราเงินเดือนให้ได้รับตามคุณวุฒิ" ในวันที่ ๑ มิถุนายน ทำให้ไม่อาจได้เงินเดือนเป็นกรณีพิเศษในวันที่ ๑ ตุลาคมถัดไป แต่ผู้ได้รับการบรรจุเข้ารับราชการระหว่างวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ถึง ๓๑ มีนาคมเดียวกันนั้น อาจได้รับการพิจารณาให้ได้เงินเดือนเป็นกรณีพิเศษ เนื่องจากได้รับการบรรจุเข้ารับราชการเกินกว่า ๖ เดือน กล่าวคือหากอยู่ในเกณฑ์ที่จะได้เงินเดือนเกินกว่า ๑ ขั้น ผู้บังคับบัญชาอาจสั่งจ่ายเงินเดือนให้ได้ไม่เกิน ๑ ขั้น ทั้งนี้ตามนัยข้อ ๑๔ วรรคแรกแห่งกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๒๗ (พ.ศ. ๒๔๐๔) ว่าด้วยการเลื่อนอันดับเงินเดือนและการเลื่อนขั้นเงินเดือน

แต่นอกเหนือจากการเทียบเคียงกรณี "การปรับวุฒิข้าราชการ" กับกรณีการบรรจุ หากเราพิจารณาเหตุผลที่สำนักงานประมาณ และกรมบัญชีกลางได้หยิบยกมาพิจารณากันอย่างถ่องแท้แล้ว การที่ข้าราชการซึ่งมีวุฒิเพิ่มขึ้นได้รับเงินเดือนสูงขึ้นในระหว่างวันที่ ๒ ถึงวันที่ ๔ ตุลาคม และอาจได้รับการพิจารณาได้เงินเดือนเดือนในวันที่ ๑ ตุลาคมถัดไปนั้น กรณีไม่น่าจะถือเป็นอย่างอื่นได้นอกจากจะถือว่าเป็นการบรรจุใหม่ ทั้งนี้เพราะในข้อกฎหมายแล้ว "การปรับอัตราเงินเดือนให้ได้รับตามคุณวุฒิ" หรือที่หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เรียกสั้น ๆ ว่า "การปรับวุฒิข้าราชการ" นั้น ก็คือการบรรจุใหม่นั้นเองผู้เขียนขอเสนอเหตุผลเพื่อประกอบการพิจารณาดังนี้

ตามพระราชบัญญัติระเบียบราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๕๗ กรณีที่ผู้ซึ่งเป็นข้าราชการพลเรือนอยู่แล้ว จะได้รับเงินเดือนสูงขึ้นจากเดิมมี มอยู่เพียง ๓ ประการเท่านั้น คือ

๑. ได้เงินเดือนเดือนตามปกติ หรือเป็นกรณีพิเศษตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎ ก.พ. ว่าด้วยการเลื่อนเงินเดือน

๒. ได้เลื่อนชั้นโดยได้รับเงินเดือนสูงขึ้นจากเดิม เช่น ได้เลื่อนจากข้าราชการพลเรือนชั้นโท อันดับ ๓ ขึ้น ๒,๔๕๐ บาท เป็นข้าราชการพลเรือนชั้นเอก อันดับ ๑ ขึ้น ๒,๗๕๐ บาท

๓. โดยการบรรจุใหม่เนื่องจากมีวุฒิเพิ่มขึ้น เช่น กรณีผู้มีวุฒินิติศาสตรบัณฑิต ได้รับการบรรจุเข้ารับราชการครั้งแรกในตำแหน่งนิติกรตรี รับราชการไปจนได้รับเงินเดือนในอัตราชั้นตรี ขึ้น ๑,๔๐๐ บาท แล้วได้รับปริญญาโททางกฎหมาย เมื่อ ก.พ. อนุมัติให้ส่วนราชการที่ข้าราชการดังกล่าวสังกัดใช้วุฒิที่ได้รับเพิ่มมาในตำแหน่งนิติกรโท ขึ้น ๑,๘๐๐ บาท ส่วนราชการเจ้าสังกัดจึงได้ดำเนินการบรรจุข้าราชการพลเรือนสามัญผู้หนึ่ง ในตำแหน่งและอัตราเงินเดือนที่ ก.พ. กำหนด

ตัวอย่างข้างต้นนี้ เป็นกรณีที่ได้ทั้งชั้นและเงินเดือนสูงขึ้น แต่กรณีที่ได้เงินเดือนสูงขึ้นอย่างเดียวโดยการบรรจุใหม่ เช่น กรณีข้าราชการพลเรือน ซึ่งเดิมมีวุฒินิติศาสตรบัณฑิต รับราชการไปจนได้เลื่อนเป็นนิติกรโท รับเงินเดือนในอัตราชั้นโท ขึ้น ๑,๕๐๐ บาท ต่อมา ได้รับวุฒิปริญญาโททางกฎหมายเพิ่มขึ้น เมื่อ ก.พ. อนุมัติให้ส่วนราชการเจ้าสังกัดใช้วุฒิดังกล่าวในตำแหน่งนิติกรโท โดยกำหนดให้ได้รับเงินเดือนในอัตรา ๑,๘๐๐ บาท ส่วนราชการนั้นจึงได้ดำเนินการบรรจุข้าราชการพลเรือนสามัญผู้หนึ่ง ในตำแหน่งนิติกรโทเหมือนเดิม แต่รับเงินเดือนในอัตรา ๑,๘๐๐ บาท

เห็นได้ว่า การที่ผู้ซึ่งเป็นข้าราชการพลเรือนอยู่แล้วและมีวุฒิเพิ่มขึ้น ได้รับเงินเดือนสูงขึ้นจากเดิมโดยมิได้ผ่านกระบวนการของการเลื่อนเงินเดือน และการเลื่อนชั้นตามกฎหมาย จะเป็นอย่างไรไม่ได้ นอกจากเป็นกรณีการบรรจุใหม่ ส่วนที่เรียกกันทั่วไปว่า "การปรับอัตราเงินเดือนให้ได้รับตามคุณวุฒิ" หรือที่เรียกกันสั้น ๆ ว่า "การปรับวุฒิ" นั้น ผู้เขียนเห็นว่ามิใช่เพียง ๒ กรณีเท่านั้น คือ กรณีการบรรจุผู้ได้รับปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ เข้ารับราชการโดยให้ได้รับเงินเดือนต่ำกว่าคุณวุฒิ เพราะอัตราเงินเดือนที่จะบรรจุตามคุณวุฒิไม่มีว่าง ต่อมาภายหลังมีอัตราเงินเดือนตรงตามคุณวุฒิว่าง กรณีเช่นนั้น คณะรัฐมนตรีได้มีมติปรากฏตามหนังสือกรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรีที่ น.ว. ๑๖/๒๔๘๖ ลงวันที่

๒๖ มกราคม ๒๕๕๖ เห็นชอบด้วยกับความเห็นของ ก.พ. ว่าให้ปรับเข้ากับอัตราเงินเดือนที่ว่างตามคุณวุฒิได้โดยให้ถือว่าเป็นการบรรจุตามกฎ ก.พ. อีกกรณีหนึ่ง ได้แก่กรณีที่ ก.พ. ได้ตราคุณวุฒิข้าราชการพลเรือนได้รับอยู่แต่เดิมให้สูงขึ้น เช่น เดิม ก.พ. กำหนดว่า ผู้ได้รับปริญญาตรีหลักสูตร ๔ ปี อาจบรรจุเข้ารับราชการได้ไม่สูงกว่าข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นตรี อันดับ ๒ ชั้น ๑,๑๕๐ บาท ต่อมา กฎ ก.พ. ฉบับที่ ๖๒๒ (พ.ศ. ๒๕๓๓) ว่าด้วยการบรรจุผู้ได้รับปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ กำหนดใหม่ว่า ผู้ได้รับปริญญาตรี หลักสูตร ๔ ปี อาจบรรจุเข้ารับราชการได้ไม่สูงกว่าข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นตรีอันดับ ๒ ชั้น ๑,๒๕๐ บาท และมีบทเฉพาะกาลให้ผู้ซึ่งได้รับการบรรจุเข้ารับราชการแล้ว และยังไม่ได้รับเงินเดือนตามขั้นประกาศนียบัตรที่ ก.พ. อนุมัติให้ใช้สำหรับตำแหน่งนั้น ๆ ได้รับการปรับให้ได้รับเงินเดือนตามขั้นตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๑๒ เป็นต้นไป ทั้งนี้ให้ปรับก่อนเลื่อนเงินเดือนตามปกติ

มีข้อสงสัยเกี่ยวกับว่า การปรับอัตราเงินเดือนให้ได้รับตามคุณวุฒิทั้ง ๒ กรณีดังกล่าวนี้มีส่วนเหมือนกันอยู่อย่างหนึ่ง คือใช้ในกรณีที่ข้าราชการซึ่งจะได้รับการปรับอัตราเงินเดือนตามคุณวุฒินั้น มีวุฒิเดิมที่ได้รับในขณะที่ได้บรรจุเข้ารับราชการ ไม่ใช่เป็นกรณีที่รับวุฒิเพิ่มขึ้น และการปรับอัตราเงินเดือนให้ได้รับตามคุณวุฒิก็ไม่ใช่เป็นการบรรจุใหม่ จึงไม่ต้องทดลองปฏิบัติราชการต่างกับกรณี “การปรับวุฒิ” ที่ระเบียบคณะกรรมการอำนวยการ ซึ่ง ก.พ. ได้พิจารณาอนุมัติไว้แล้วว่า ต้องมีการทดลองปฏิบัติราชการ

เมื่อในข้อกฎหมาย “การปรับวุฒิข้าราชการ” ก็คือการบรรจุใหม่ การที่จะให้ผู้ซึ่งเป็นข้าราชการพลเรือนอยู่แล้ว และมีวุฒิเพิ่มขึ้นได้รับการบรรจุในอัตราเงินเดือนตามคุณวุฒิส่วนราชการเข้าสังกัดจะต้องดำเนินการตามกระบวนการดังต่อไปนี้

๑. ขออนุมัติ ก.พ. ให้ส่วนราชการเข้าสังกัดใช้วุฒิดังกล่าวบรรจุในตำแหน่ง และในอัตราเงินเดือนที่ ก.พ. กำหนด

๒. มีอัตราเงินเดือนสำหรับตำแหน่งนั้น ๆ แล้ว โดยได้รับอนุมัติในงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือได้รับอนุมัติจากสำนักงบประมาณ ให้โอนเงินเหลือจ่ายจากหมวดรายจ่ายใด ๆ ก็ตาม มาตั้งจ่ายแล้ว

๓. ดำเนินการบรรจุตามกระบวนการของกฎหมาย โดยการสอบคัดเลือกหรือ คัดเลือก และต้องแต่งตั้งให้ทดลองปฏิบัติราชการ

สำหรับเรื่องการให้ทดลองปฏิบัติราชการนั้น ยังมีผู้สงสัยในเรื่องความจำเป็นกันอยู่บ้างที่ว่าเหตุใดจะต้องแต่งตั้งให้ผู้ซึ่งเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ เช่น ดำรงตำแหน่งนิติกรตรี อยู่แล้ว ทดลองปฏิบัติราชการอีก บ้างก็ว่า ตำแหน่งที่ ก.พ. อนุมัติให้ใช้วุฒิที่ได้รับเพิ่มขึ้นนั้น ก็คือตำแหน่งเดิม เช่น ตำแหน่งนิติกรโทนั่นเอง เหตุใดจะต้องให้ข้าราชการซึ่งดำรงตำแหน่งเดิมทดลองปฏิบัติราชการอีก เรื่องนี้ผู้เขียนมีข้อสังเกตว่า แม้ตามหลักการ การทดลองปฏิบัติราชการควรจะมีเพียงครั้งเดียว เมื่อได้รับการบรรจุเข้ารับราชการเป็นครั้งแรกก็ตาม แต่พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในขณะนั้น บัญญัติให้ผู้ได้รับปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ ซึ่งได้รับการบรรจุเข้ารับราชการทดลองปฏิบัติหน้าที ก่อน และสำหรับผู้ซึ่งเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญอยู่แล้ว ก็ต้องทดลองปฏิบัติราชการอีก ทั้งนี้ ตามนัยมาตรา ๕๒ วรรคท้าย

อนึ่ง สำหรับความเห็นที่ว่า ตำแหน่งที่ ก.พ. อนุมัติให้ใช้วุฒิที่ได้รับเพิ่มขึ้น ก็คือ ตำแหน่งเดิม เช่น ตำแหน่งนิติกรโท ที่ผู้เขียนได้ยกเป็นตัวอย่างนั้น เห็นว่า หากพิจารณากันอย่างถ่องแท้แล้ว หาใช่ตำแหน่งเดิมไม่ เพราะเดิมมีตำแหน่งนิติกรโทอัตราเงินเดือนชั้น ๑,๕๐๐ บาทจริง แต่เป็นตำแหน่งที่ได้ปรับขยายอัตราเงินเดือนจากตำแหน่งนิติกรตรีที่บรรจุจากผู้มีวุฒิปริญญาตรีทางกฎหมาย เมื่อ ก.พ. กำหนดให้มีตำแหน่งนิติกรโท บรรจุจากผู้มีวุฒิปริญญาโททางกฎหมายในอัตราเงินเดือน ๑,๘๐๐ บาท ตำแหน่งนิติกรโทชั้น ๑,๕๐๐ บาท ที่มีอยู่เดิมนั้น ได้สลายตัวไปแล้ว กลายเป็นตำแหน่งใหม่ แม้จะเรียกชื่อเหมือนกันก็ตาม ผู้เขียนจะไปให้ไกลกว่านี้อีก ผู้มีวุฒิปริญญาตรีทางกฎหมายได้รับการบรรจุเข้ารับราชการในตำแหน่งนิติกรตรี รับราชการเรื่อยมาจนได้ปรับขยายอัตราเงินเดือนเป็นชั้นโทชั้น ๑,๘๐๐ บาท เมื่อได้รับปริญญาโททางกฎหมาย และ ก.พ. อนุมัติให้ส่วนราชการเข้าสังกัดใช้วุฒินั้นในตำแหน่งนิติกรโทดังกล่าวได้ ในอัตราเงินเดือน ๑,๘๐๐ บาท ตำแหน่งนิติกรโทหลังก็หาใช่ตำแหน่งนิติกรโทเดิมไม่ เพราะตำแหน่งนิติกรโทเดิมที่ ก.พ. อนุมัติให้บรรจุจากผู้มีวุฒิปริญญาตรีทางกฎหมาย ได้สลายตัวไปแล้วเช่นกัน มีตำแหน่งนิติกรโทที่บรรจุจากผู้มีวุฒิปริญญาโท

ทางกฎหมายเข้ามาแทนที่ และต่อไป การบรรจุบุคคลเข้ารับราชการในตำแหน่งนิติกรโทใหม่ นั้น จะต้องบรรจุจากผู้วุฒิปริญญาโททางกฎหมาย จะบรรจุจากผู้วุฒิปริญญาตรีทางกฎหมาย ไม่ได้อีกแล้ว เว้นแต่ขออนุมัติเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขการบรรจุเป็นอย่างอื่น ซึ่งน่าจะเป็นการ พิสูจน์ให้เห็นแล้วว่า ตำแหน่งนิติกรโทหลังหาใช้ตำแหน่งนิติกรโทเดิมไม่ แม้จะมีอัตราเงิน เดือน ๑,๘๐๐ บาท เหมือนกันก็ตาม

ขอย้อนกลับมาพิจารณาระเบียบคณะกรรมการเกี่ยวกับเรื่อง "การปรับวุฒิข้าราชการ" หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการที่ สร. ๐๔๐๑/ว. ๒๘ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๑๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยหนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการที่สร. ๐๒๐๑/ว. ๒๑ ลงวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๖ ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในเรื่อง "การปรับวุฒิข้าราชการ" ตรง กับสองขั้นตอนแรกของการบรรจุ ผู้ซึ่งเป็นข้าราชการพลเรือนอยู่แล้ว และมีวุฒิ เพิ่มขึ้นให้ได้รับเงินเดือนตามคุณวุฒิ ดังนั้น เมื่อส่วนราชการเจ้าสังกัดได้รับอนุมัติจาก ก.พ. ให้ใช้วุฒินั้น ๆ บรรจุในตำแหน่งและในอัตราเงินเดือนที่ ก.พ. กำหนดแล้ว และหากส่วน ราชการดังกล่าวนี้ มีอัตราเงินเดือนสำหรับตำแหน่งเดิมของข้าราชการพลเรือนผู้นั้นอยู่แล้ว แต่ไม่สูงพอ และมีเงินเหลือจ่ายจากเงินหมวดอื่นอยู่แล้วเช่นกัน ก็น่าจะได้รับอนุมัติให้ดำเนินการตามขั้นตอนสุดท้ายของการบรรจุได้ตั้งแต่วันที่ ก.พ. อนุมัติให้ใช้วุฒิที่ได้รับเพิ่มขึ้น โดยไม่ต้องรอกการขอเงินมาพอกเป็นงวด ๆ ดังที่เป็นอยู่ในขณะนี้ เพราะมิได้เป็นการขอ เพิ่มวงเงินงบประมาณที่ได้รับอนุมัติสำหรับการดำเนินงานของส่วนราชการนั้น ๆ ต่างกับกรณี ที่ ก.พ. กำหนดให้มีตำแหน่งใหม่ที่ยังไม่มีอัตราเงินเดือน ซึ่งจำเป็นต้องรอให้ได้รับอนุมัติ งบประมาณเสียก่อน จึงจะดำเนินการตามวิธีการที่กฎหมายกำหนดได้ นอกจากนี้ การรอ "การปรับวุฒิ" เป็นงวด ๆ อาจเกิดผลเสียแก่ข้าราชการที่เกี่ยวข้องดังนี้

๑. ได้รับเงินเดือนน้อยกว่าที่ตนควรจะได้รับทั้งที่ส่วนราชการเจ้าสังกัดพอจะเจียด เงินเหลือจ่ายจากเงินหมวดอื่นมาจ่ายให้ได้

๒. อาจไม่ได้เลื่อนเงินเดือนในงบประมาณถัดจากการบรรจุ เช่น ก.พ. อนุมัติให้ ส่วนราชการใช้วุฒิที่ข้าราชการในสังกัดได้รับเพิ่มมาในตำแหน่งและในอัตราเงินเดือนที่ ก.พ. กำหนดตั้งแต่วันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๖ และส่วนราชการดังกล่าวนี้ อาจดำเนินการคัดเลือกหรือ

สอบคัดเลือกเพื่อบรรจุได้ภายในเดือนกุมภาพันธ์ หากต้องรอ “การปรับวุฒิ” ไปจนถึงวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๑๖ ข้าราชการผู้นั้นจะมีเวลาปฏิบัติราชการไม่ถึง ๖ เดือน ไม่อาจได้รับการพิจารณาให้เลื่อนเงินเดือนเป็นกรณีพิเศษในวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๑๖ แต่ถ้าหากข้าราชการดังกล่าวได้รับการบรรจุให้ได้รับเงินเดือนตามวุฒิที่ได้รับเพิ่มขึ้นภายในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๑๖ ก็จะมีเวลาปฏิบัติราชการเกินกว่า ๖ เดือน และหากอยู่ในเกณฑ์ที่จะได้เลื่อนเงินเดือนเป็นกรณีพิเศษเกินกว่า ๑ ชั้น ผู้บังคับบัญชาที่อาจส่งเงินเดือนให้ได้ไม่เกิน ๑ ชั้น โดยปกติข้าราชการที่ได้รับอนุญาตให้ไปศึกษาไม่ว่าจะเป็นในประเทศ หรือต่างประเทศอย่างน้อยจะไม่ได้เลื่อนเงินเดือน ๑ ปี แต่อาจถูกงดเงินเดือน ๒ ปี ๓ ปี หรือ ๔ ปี ในระหว่างศึกษามาแล้วก็ได้ หากต้องมาถูกงดเงินเดือนเมื่อกลับจากศึกษาอีก ๑ ปี เนื่องจากได้รับ “การปรับวุฒิ” ไม่ทันการณื ก็อาจจะทำให้ขาดกำลังใจในการปฏิบัติราชการได้ และการที่ข้าราชการจำใจต้องปฏิบัติหน้าที่ในลักษณะเช่นนี้ อาจยังความเสียหายให้แก่ราชการได้

๓. ได้เป็นข้าราชการพลเรือนชั้นสูงขึ้นไป กล่าวคือ เมื่อได้รับการบรรจุตามวุฒิเป็นชั้นโทแล้วเข้าไป ก็อาจจะได้รับเงินเดือนไม่ถึงอัตราที่คณะกรรมการกำหนด และมีเวลาราชการในชั้นโทไม่ถึงเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด เมื่อถึงคราวที่จะได้รับการพิจารณา ให้เลื่อนเป็นข้าราชการพลเรือนชั้นเอก อาจพลาดโอกาสที่จะได้เลื่อนเป็นชั้นเอก แม้จะสอบคัดเลือกได้แล้วก็ตาม

โดยสรุป ผู้เขียนเห็นว่า ระเบียบคณะกรรมการในเรื่อง “การปรับวุฒิข้าราชการ” ฉบับแก้ไขเพิ่มเติมนี้ ได้วางแนวทางปฏิบัติที่เป็นคุณแก่ข้าราชการ อย่างไรก็ตามก็คิดว่าหากส่วนราชการที่เกี่ยวข้องได้มีโอกาสพิจารณาทบทวนปัญหา “การปรับวุฒิข้าราชการ” อีกครั้งหนึ่งและหากเห็นพ้องกับผู้เขียนว่า “การปรับวุฒิข้าราชการ” ก็คือการบรรจุผู้ซึ่งเป็นข้าราชการพลเรือนอยู่แล้วให้ได้รับเงินเดือนตามคุณวุฒิที่ได้รับเพิ่มขึ้นแล้ว ก็น่าจะพิจารณากำหนดมาตรการเกี่ยวกับเรื่องเงินเสียใหม่เพื่อให้ส่วนราชการที่ข้าราชการผู้นั้นสังกัด ดำเนินการตามกระบวนการบรรจุได้ตั้งแต่วันที่ ก.พ. อนุมัติให้ใช้วุฒิดังกล่าวในส่วนราชการนั้น ทั้งนี้เพื่อมิให้ข้าราชการดังกล่าวต้องเสียประโยชน์พึงได้ ซึ่งหากพิจารณากันให้ถึงแก่นแล้ว ผลค้ำน่าจะตกอยู่กับข้าราชการเอง

การศึกษาในประเทศอังกฤษ

นิพนธ์

รัฐอมฤต

เมื่อก้าวถึงการศึกษานในประเทศอังกฤษ
หลายคน คงนึก อยากจะ ไป ศึกษา เอา มาก ๆ
เพราะสำเร็จกลับมาแล้วก็จะพากพุมใจ เพราะ
ระบบการ ศึกษา ของอังกฤษ อยู่ใน ระดับ ที่ดี
แต่ขณะเดียวกัน คนอีกหลายคนก็คงจะส่าย
หน้าหนี เพราะ ได้ยิน ได้ฟังเขาเล่ากันมาว่า ที่

เมืองโนมอกนั้นเรียนยากแสนเข็ญ ขึ้นไป
เรียนก็สำเร็จยาก อะไรทำนองนี้ อย่างไร
ก็ตาม เรื่องนี้พอจะสรุปเอาได้ว่า การศึกษา
ที่นั่นเขาดีแน่ สถานศึกษาของเขาได้ถูกจัด
ตั้งขึ้นมาหลายชั่วอายุคนแล้ว เช่น
University of Oxford และ University of

ต้นฉบับไม่มีหน้านี้

ต้นฉบับไม่มีหน้านี้

ต้นฉบับไม่มีหน้านี้

Cambridge ตั้งมานานกว่า ๗๐๐ ปี และ Rugby School ซึ่งเป็นโรงเรียนสามัญของอังกฤษ ก็ตั้งมานานกว่า ๔๐๐ ปีแล้ว นอกจากนี้ แบบฉบับของการศึกษาในประเทศอังกฤษ ยังได้กลายมาเป็นแม่แบบที่ประเทศต่างๆ หลายประเทศได้ออปฏิบัติเอาเป็นแบบ อย่าง มาจนทุกวันนี้

การศึกษาในประเทศอังกฤษ อาจจำแนกตามประเภทของการศึกษาได้เป็น ๓ ระดับ คือ การศึกษาระดับสามัญ การศึกษาระดับอุดมศึกษา และการศึกษาระดับวิชาชีพชั้นสูง

การศึกษาระดับสามัญศึกษา เทศบาล และองค์การปกครองท้องถิ่นเป็นผู้จัดการศึกษาเองเกือบทั้งสิ้น และมีกฎหมายบังคับให้บิดามารดาส่งบุตรที่มีอายุตั้งแต่ ๕ ปี เข้าศึกษาในโรงเรียนสามัญจนกระทั่งอายุ ๑๖ ปี จึงจะพ้นการศึกษาภาคบังคับ โรงเรียนระดับสามัญศึกษานี้ แบ่งออกได้เป็น ๒ ประเภท คือ โรงเรียนรัฐบาล กับโรงเรียนเอกชน

สำหรับโรงเรียนรัฐบาล เทศบาล หรือองค์การปกครองท้องถิ่นแต่ละแห่ง เป็นผู้จัดตั้งขึ้น จากเงิน กองทุน อุดหนุน สาธารณะ โดยเด็กที่มีอายุระหว่าง ๕-๑๐ ปี จะได้รับการศึกษาในระดับประถมศึกษา และเด็กอายุ

๑๑-๑๖ ปี จะได้รับการศึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา เมื่อเด็กมีอายุครบ ๑๖ ปีแล้ว นักเรียนจะออกจากโรงเรียน หรือจะเรียนต่อในโรงเรียนมัธยมจนอายุไม่เกิน ๑๘ ปีก็ได้ เด็กที่จบชั้นประถมศึกษาและมีความรู้ความสามารถดี สามารถสอบ Eleven Plus Examination ได้ ก็จะได้เข้าศึกษาต่อในโรงเรียนมัธยมประเภท Grammar School ส่วนเด็กที่สอบ Eleven Plus Examination ไม่ได้ ก็จะได้เข้าโรงเรียนมัธยมประเภท Secondary Technical School หรือ Comprehensive School โรงเรียนมัธยมสองประเภทหลังนี้ ส่วนใหญ่จัดสอนวิชาชีพควบคู่กันไปกับวิชาสามัญ

สำหรับโรงเรียนเอกชน เอกชนเป็นผู้จัดตั้งขึ้นด้วยทุนทรัพย์ของตนเอง โดยแต่ละโรงเรียนจะออกระเบียบข้อบังคับ และกำหนดหลักสูตรการสอนขึ้นเอง โรงเรียนเอกชนนี้ จัดการ สอน ตั้งแต่ ระดับ อนุบาล ระดับประถมศึกษา จนถึงระดับมัธยมศึกษา บิดามารดา ที่ไม่ประสงค์ จะส่ง บุตรเข้าศึกษาในโรงเรียนของรัฐบาลก็อาจจะส่งบุตรเข้าศึกษาในโรงเรียนเอกชนได้ สำหรับนักเรียนไทยที่ไปศึกษาในประเทศอังกฤษ ในระดับมัธยมศึกษา ส่วนมากจะเข้าศึกษาในโรงเรียน

เอกชนเพียง ๒ ระดับเท่านั้น คือระดับประถม ซึ่งเรียกว่า Preparatory School และระดับมัธยม ซึ่งเรียกว่า Public School

นักเรียนที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามปกติจะไม่ได้รับใบสุทธิหรือหนังสือรับรองพินความรู้จากโรงเรียนแต่อย่างใด เพราะโรงเรียนมัธยมศึกษาของอังกฤษไม่ได้จัดการสอบไล่ของตนเอง นักเรียนที่ประสงค์จะได้หนังสือรับรองพินความรู้เพื่อเป็นหลักฐานในการสมัครเข้าศึกษาต่อในสถาบันการศึกษาชั้นสูงก็ดี เพื่อประกอบอาชีพก็ดี หรือเพื่อประโยชน์อื่นใดก็ดี จะต้องไปสมัครสอบไล่กับองค์การสอบไล่ต่าง ๆ ซึ่งมีอยู่มากองค์การด้วยกัน อาทิเช่น School Certificate ของ College of Preceptors หรือ The Royal Society of Arts เป็นต้น ถ้าสอบได้ก็จะได้รับประกาศนียบัตรขององค์การสอบไล่เหล่านั้น ๆ ซึ่งเป็นหนังสือรับรองคุณวุฒิระดับมัธยมศึกษา สูงต่ำ แตกต่างกันไปตามระดับความรู้ที่องค์การจะจัดสอบ

ในบรรดาประกาศนียบัตรมัธยมศึกษาแบบต่าง ๆ นี้ G.C.E. หรือ General Certificate of Education เป็นประกาศนียบัตรที่มีระดับสูงกว่าประกาศนียบัตรอื่น ๆ และเป็นประกาศนียบัตรที่มีประโยชน์และมีความ

สำคัญมากที่สุด เพราะมหาวิทยาลัย สถาบันการศึกษาชั้นสูง ตลอดจนหน่วยงานของรัฐบาล และเอกชน ส่วนมากจะรับผู้ที่มีพินความรู้เข้าศึกษาหรือเข้าทำงาน โดยพิจารณาจากผลการสอบ G.C.E. เป็นสำคัญ

ในการสอบ G.C.E. มีวิชาต่างๆ ให้เลือกใน 'O' level ประมาณ ๘๕ วิชา และ 'A' level ๖๐ วิชา แต่การที่นักเรียนจะเลือกสอบวิชาใดนั้น ถ้าจะสอบเพื่อให้เป็นพินความรู้ที่จะศึกษาต่อในชั้นสูงขึ้นไป นักเรียนจะต้องเลือกสอบวิชาให้ตรงตามสาขาวิชาที่ต้องการจะศึกษาต่อด้วย

นักเรียนไทยที่ประสงค์จะไปศึกษาในระดับประถม มัธยมศึกษา นั้น โดยปกติจะไม่มีโอกาสเข้าศึกษาในโรงเรียนรัฐบาล เนื่องจากจะรับเฉพาะผู้ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในประเทศอังกฤษเท่านั้น ส่วนใหญ่จึงต้องเข้าศึกษาในโรงเรียนเอกชน การรับเข้าศึกษานั้น โรงเรียนจะพิจารณาจากอายุ ของนักเรียน เป็นเกณฑ์ ก็ถ้าจะไปศึกษาใน Preparatory School นักเรียนจะต้องมีอายุระหว่าง ๘-๑๒ ปี และ Public School จะต้องมีอายุระหว่าง ๑๓-๑๘ ปี โดยทางโรงเรียนจะทดสอบและสัมภาษณ์นักเรียนก่อนที่จะรับเข้าศึกษา ส่วนนักเรียนที่มีอายุเกิน ๑๘ ปีขึ้นไป จะต้อง

เข้าเรียนใน College of Further Education หรือ Technical College หรือโรงเรียนกวดวิชาต่างๆ ซึ่งมีอยู่มากมาย นักเรียนสามารถสมัครเข้าศึกษาได้ไม่ยาก ทั้งนี้ สำหรับนักเรียนที่ประสงค์จะเข้าศึกษาใน Public School ชั้นนำ เช่น Eton College หรือ Harrow School จะต้องไปเข้าศึกษาตั้งแต่อายุ ๑๓ ปีบริบูรณ์ โดยผ่านการทดสอบที่เรียกว่า Common Entrance ก่อน และส่วนใหญ่จะต้องติดต่อกันที่เรีกกันนานเป็นปี ๆ

การศึกษาระดับอุดมศึกษา เป็นระดับที่มุ่งจะให้ นักเรียน มีความรู้ ความ สามารถ เฉพาะ วิชา และจัดสอนใน มหาวิทยาลัยและวิทยาลัยเทคนิคชั้นสูง หรือในสถาบันวิชาชีพซึ่งรัฐบาลอังกฤษเป็นผู้ดำเนินการเองทั้งหมด สถาบันการศึกษาดังกล่าวจัดสอนแทบทุกวิชา โดยทั่วไป สำหรับปริญญาตรีใช้เวลาศึกษา ๓-๔ ปี เว้นแต่สาขาทันตแพทย์ใช้เวลาศึกษา ๕ ปี สถาบันดุษฎีบัณฑิต และสัตวแพทย์ใช้เวลาศึกษา ๕-๖ ปี และแพทยศาสตร์ใช้เวลาศึกษา ๖ ปี ส่วนการศึกษาชั้นสูงกว่าปริญญาตรี เป็นการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองภายใต้ การควบคุม แนะนำ ของ อาจารย์ ตาม ปกติ Post-graduate Diploma ใช้เวลาศึกษาค้นคว้าต่อจากปริญญาตรี ๑ ปี ชั้นปริญญาโท

๑-๒ ปี และปริญญาเอก ๓ ปี ขึ้นไป

นักเรียนที่จะไปเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษาจะต้องสอบ G.C.E. ให้ได้ครบจำนวนและประเภทวิชาตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด อย่างน้อยจะต้องสอบ G.C.E. 'O' level ให้ได้ ๓ วิชา และ 'A' level ๒ วิชา นักเรียนไทยที่สำเร็จการศึกษาชั้น ม.ศ. ๕ ตามหลักเกณฑ์การศึกษาแล้วอาจเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยในประเทศอังกฤษได้ แต่ตามความเป็นจริงนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาชั้น ม.ศ. ๕ ยากที่จะมีโอกาสเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยของอังกฤษ เพราะมหาวิทยาลัยมัธยมจำกัดมาก และจะพิจารณาผู้ทดสอบ G.C.E. ได้เป็นอันดับแรก ดังนั้นนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาชั้น ม.ศ. ๕ หากประสงค์จะเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยจะต้องสอบ G.C.E. ให้ได้ตามจำนวนและประเภทวิชาที่มหาวิทยาลัยกำหนด โดยปกติ นักเรียนที่สำเร็จการศึกษาชั้น ม.ศ. ๕ แล้ว จะใช้เวลาศึกษาเพื่อสอบ G.C.E. ประมาณ ๒-๓ ปี

การขึ้นสมัครเข้ามหาวิทยาลัยในประเทศอังกฤษ การสมัครเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรีไม่ขึ้นตรงต่อมหาวิทยาลัย แต่ขึ้นต่อองค์การกลางที่เรียกว่า The University

Central Council on Admission (UCCA) โดยผู้สมัครมีโอกาสระบุชื่อมหาวิทยาลัยต่างๆ เพื่อเลือกได้ ๕ ชื่อ ลดหลั่นตามลำดับความประสงค์ที่จะเข้าศึกษา องค์การกลางดังกล่าวนี้เป็นเพียงผู้รวบรวมและส่งใบสมัครไปยังมหาวิทยาลัยต่างๆ ตามที่ผู้สมัครระบุเลือกไว้เท่านั้น ส่วนการพิจารณารับหรือไม่รับ หรือรับโดยมีเงื่อนไขอย่างไร หรือจะเรียกตัวผู้สมัครไปสอบสัมภาษณ์เพิ่มเติมอย่างไรเป็นสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยโดยเฉพาะการยื่นใบสมัครจะต้องยื่นล่วงหน้าก่อนับการศึกษาที่จะเข้าศึกษา ซึ่งสำหรับปีการศึกษาหนึ่งๆ มีกำหนดเวลาสำหรับยื่นใบสมัครแยกได้ ๒ ระยะ คือผู้สมัคร ซึ่งระบุเลือกมหาวิทยาลัย Oxford และหรือ Cambridge ด้วย จะต้องยื่นใบสมัครต่อ UCCA ก่อนวันที่ ๑๕ ตุลาคม สำหรับการเข้าศึกษาในเดือนตุลาคมของปีถัดไป ส่วนผู้สมัครที่ไม่เลือกมหาวิทยาลัยทั้งสองแห่งจะต้องยื่นใบสมัครภายในวันที่ ๑๕ ธันวาคม สำหรับการเข้าศึกษาในเดือนตุลาคมของปีถัดไป สำหรับผู้สมัครเข้ามหาวิทยาลัย Oxford และหรือ Cambridge นอกจากจะต้องมีพื้นฐานความรู้ดังกล่าวข้างต้นแล้ว จะต้องเข้าสอบ Entrance Examination ของมหาวิทยาลัยทั้งสองนี้ด้วย ซึ่งโดยปกติจะจัด

สอบในเดือนพฤศจิกายนของทุกปี และผลการสมัครจะได้เข้าหรือไม่ได้เข้ามหาวิทยาลัยดังกล่าว ก็ขึ้นอยู่กับผลการสอบ Entrance Examination อย่างเดียวโดยทางมหาวิทยาลัย ไม่ได้คำนึงถึง grade ในการสอบ G.C.E. แต่ก็เป็นที่น่าประจักษ์ว่าผู้สมัครที่สอบ G.C.E. ได้ grade ไม่ดี แทบจะไม่มีโอกาสสอบผ่าน Entrance Examination ของมหาวิทยาลัยทั้งสองได้เลย ส่วนการสมัครเข้ามหาวิทยาลัยอื่นๆ นั้น แม้ขณะที่ยื่นใบสมัครยังไม่มีพื้นฐานความรู้ขั้นต่ำตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด ก็อาจยื่นใบสมัครได้ แต่ต้องระบุว่า ได้สมัครสอบ G.C.E. วิชาใด ระดับใด เพิ่มเติมไว้บ้าง

ผลการสมัครเข้ามหาวิทยาลัย ผู้สมัครจะเริ่มทราบผลการสมัครประมาณเดือนมกราคมของปีถัดมา โดยมหาวิทยาลัยจะพิจารณาคัดเห็นว่า จะรับหรือไม่รับ หรือรับโดยมีเงื่อนไข (ปกติเป็นเงื่อนไขระบุว่าจะต้องได้ G.C.E. วิชาใดเพิ่มเติม และ grade ใด ในการสอบเดือนมกราคม หรือมีอนาชนับเดียวกัน) แล้วแจ้งไปยัง UCCA ซึ่ง UCCA จะแจ้งต่อไปยังผู้สมัครอีกทีหนึ่ง ผู้สมัครที่ได้รับการตอบรับ หรือรับโดยมีเงื่อนไขจากมหาวิทยาลัยแห่งใด อาจตอบรับหรือตอบปฏิเสธ หรือรับไว้ชั่วคราวได้ แต่จะตอบรับหรือรับ

ชั่วคราวได้ไม่เกิน ๒ มหาวิทยาลัยในขณะ เดียวกัน และการตอบรับชั่วคราวนั้นนักเรียน จะต้องตอบยืนยันให้แน่นอนว่า จะรับหรือ ปฏิเสธไปอีกครั้งหนึ่ง ภายในเดือนพฤษภาคม ต่อมา

นอกจาก การ พิจารณา รับสมัคร ตาม กำหนดเวลาที่กล่าวข้างต้นแล้ว ในปีการศึกษา เดียวกัน มหา วิทยาลัย จะพิจารณา รับสมัครอีกครั้งหนึ่งในราวเดือนสิงหาคม ซึ่ง เรียกว่า Clearing Scheme คือเป็นการ พิจารณารับสมัครผู้ที่ถูกมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ปฏิเสธ เพราะสอบ G.C.E. ได้ grade ไม่ดี และมหาวิทยาลัยต่างๆยังมีที่ว่างเหลืออยู่ โดย เมื่อใกล้ถึงกำหนดเวลาดังกล่าว มหาวิทยาลัย ทุกแห่งจะรวบรวมที่ว่างที่มีอยู่แยกตามสาขา วิชา แล้วแจ้งบอกไปยัง UCCA และ UCCA จะส่งชื่อผู้สมัคร ไปให้มหาวิทยาลัยพิจารณา ดำเนิน การคัดเลือก นัก เรียน เช่น เดียว กับที่ กล่าวมาแล้วข้างต้น

การยื่นสมัครเข้าศึกษาในระดับปริญญา โท ปริญญาเอก ผู้ที่สำเร็จการศึกษาชั้น ปริญญาตรี แล้วอาจยื่นสมัครต่อสถานศึกษา ได้โดยตรง ไม่ต้องยื่นผ่าน UCCA เหมือน อย่างระดับปริญญาตรี ทางสถานศึกษาจะรับ หรือไม่รับ โดยพิจารณาจากผลการศึกษาใน

ระดับปริญญาตรี แล้วแจ้งให้ผู้สมัครทราบ โดยตรง

ต้นฉบับไม่มีหน้านี้

ต้นฉบับไม่มีหน้านี้

ผู้บังคับบัญชาบางประเภท ในระบบราชการไทย

ปรีศวี

เวชวาทีพิลาต

การบริหารงานนั้น เป็นศิลปะมากกว่าศาสตร์ และไม่ใช่ศิลปะบริสุทธิ์ของ จ้างคัง หรือ คร. ด้วลัย คณิตศาสตร์เชิงลึกทงกันเมื่อปีก่อน การบริหารแบบไทยๆ นั้น ทั่วไปเหมือนตำราของชาวต่างชาติเขาเขียนไว้ แปลกที่ว่า คนไทยนั้น ได้สร้างตำราของตนเองมานานแล้ว แต่ไม่มีใครรวบรวมไว้ คำจำกัดความวิธีการที่คนใช้ เพราะถ้าคนอื่นนำไปใช้ ก็จะไล่ไล่เช่นคน และอาจจะเป็นผลให้คนไม่ได้เป็นควิปโรคของเจ้านาย คนไทยนั้น แม้จะใจกว้าง รับการศึกษามากมาย แต่ก็ใจแคบพอที่จะไม่ยอมให้ใครถามทันหรือเลียนแบบ

ในบทความการบริหารนอกแบบวันนี้ อธิบายจะเล่าเรื่องเจ้านายบางประเภทที่ไม่มีในตำราฝรั่งไว้พอให้พวกเรา ชาวบ้าน (ไม่ใช่หนังสือพิมพ์ นะ) ได้รู้จัก และสังเกตสังกาไว้บ้าง นักบริหารนอกตำรานั้น เราแยกประเภทดังนี้

๑) นักประชาธิปไตยจอมปลอม ตามตำราแล้ว นักประชาธิปไตยนั้น จะเป็นผู้ประสานงาน ชวนลูกน้องคิด ช่วยกันทำ ไม่ขัดใจกับลูกน้อง เพราะถือว่า ตนเองไม่ใช่ นาย ไม่ใช่หัวหน้า ไม่ใช่เจ้าของประเทศ มิได้ผูกความรักชาติไว้แต่ผู้เดียวเลย จะต้องออกเสียง ฟังเสียงข้างมากเข้าไว้

นักบริหาร มักจะชอบประชุม ชอบฟังเขาออกความเห็น และมักจะเป็นแบบ

ก) รับฟัง แต่ไม้อ่อนที่จะนำมติปฏิบัติ เพราะถือว่า ผู้น้อยไม่มีส่วนที่จะช่วยงาน ไม่ใช่คนที่ตนพอจะเชื่อฟัง เพราะตนเองเป็นผู้ นำ แม้ว่าเหตุผลของเขาจะดี และถูก ต้อง คือไว้ก่อน เพื่อรักษาความเป็นผู้นำของตน ไว้ และต้องถือว่า ตนเองถูกที่สุด เหมาะ ที่สุด อะไรที่เสนอไปก็เก็บไว้เฉย

ข) รับฟัง แล้วรีบออกรับแทน พวกนี้ถือว่า การจะแก้ไขอันใดในสำนักงาน ตนเอง เท่านั้น คนอื่นไม่มีสิทธิ์ที่จะเสนอ และจะถูกคิดต้องทำตามสั่ง ใครว่าระเบียบที่ตนสร้างไว้ วางไว้ สั่งไว้ผิด ก็ต้องเถียงแทน ตนเอง ต้องถูกแต่ผู้เดียว ไม่ยอมให้มีการเปลี่ยนแปลง ใด ๆ ทั้งสิ้น แม้โต๊ะ ม้านั่ง เก้าอี้ ทิวา อะไร ๆ ก็ต้องตนเป็นผู้สั่ง ไม่ยอมให้ใครแก้ ตนเองจะตาม ไปแก้ทุกอย่างที่ตน ไม่เห็นด้วย ผู้นำแบบนี้จะตามไปติดเบอร์ เขียนเบอร์บ้าน ทุกบ้านในหน่วยงาน วัตถุประสงค์ตัวเอง ทิวาอ่างน้ำ ฯลฯ เองทั้งสิ้น ไม่ยอมมอบงานให้ใครทำ

ค) รับฟัง แล้วพาไปยืนหัน หัวหน้าเช่นนี้

ชอบที่จะให้คนในหมู่คณะทะเลาะกัน พอใคร รายงานที่ต้องเปลี่ยนแปลง ตนต้องเรียกผู้ท รายงานมาพบกับคนที่ถูกรายงาน และนำมา ยืนกัน และรีบออกตัวว่า ตนเองไม่ใช่เป็น ต้นเหตุ คนที่รายงานนั้น เป็นผู้ทำชน หาก ไม่พอใจก็ไปพูดกันเอง ลูกน้องก็เลยทะเลาะ กัน

ง) ฟังการประชุม แล้วชวนอภิปรายอย่างฮึก ขาว หากันเข้าท่า หัวหน้าพวกนี้มักชอบฟังคน เถียงกัน อยากทราบความคิดเห็นลูกน้อง ได้ แต่ฟัง เมื่อจบแล้วทั้งหัวหน้าและลูกน้องไม่ อาจจะทำได้ว่าได้อภิปรายนั้น ว่ากันเรื่องอะไร บ้าง เพราะขาวมาก ต่อ และตอดกันมาเป็น ทอด ๆ เมื่อสรุปไม่ลง ผู้นำอภิปรายก็สรุปว่า ผมเสนอว่า "เราควรจะทำ..... ใครไม่เห็น ด้วยบ้าง?" ลูกน้องต่างก็เบือนหน้า เกรงใจ กลัว อยากกลับบ้าน เลยไม่แย้ง มติที่ ประชุมก็คือ ข้อเสนอของหัวหน้าสำนักงาน นั้นเอง

ลูกน้อง คนใดที่เป็นผู้อภิปราย ก็มักจะผิดหวัง เพราะเห็นออบเปล้า เหมือนเอา น้ำไปรดหิน ไม่มีอะไรดีขึ้น คือไม่ค้ำปลายขี จะอดเอาด้วย

๒) ผู้ที่สนับสนุนลูกน้อง ผู้นำหรือหัวหน้า นั้น ต้องพยายามหาลูกน้องคนสนิทในสำนักงานเอาไว้ เพื่อจะสับขาแทนตนเอง หรือจัดการกับคนที่ตนเห็นว่าขัดขวางการบริหารงานของตน ลูกน้องคนใดก็ตามที่ขอมทำตามทุกอย่างเช่นชอบมาทำงาน ๗ โมงเช้า ก็ต้องทิ้งบ้านช่องมา และกลับ ๖ โมงเย็นด้วยกัน ลูกหัว ลูกเมีย ไม่ต้องดูแล วันอาทิตย์ก็ต้องมาทำงานอีก โดยขอร้องว่า ไม่ต้องเบิกค่าล่วงเวลา ใบเสร็จจันใดที่นักบริหารนำมาให้ ก็ไม่ควรจะถามถึง หรือซักไซ้ไล่เรียงให้มากนัก จัดการลงบัญชีเสีย เมื่อเป็นเช่นนี้ทำให้เขาไว้ใจมาก และโอกาสที่คุมงาน คุมคน คุมเงินมากขึ้น และอาจจะทำให้คนสนิทมีผลดีกับตน ๔ ประการคือ

ก) มีอำนาจที่จะรักษาการแทน หรือสับอำนาจแทน เมื่อมีโอกาส นอกจากนั้นยังถือโอกาสที่จะสั่งบรรจุนคนของตน หาพรรคพวกไว้ใช้สอยระดับบ้าน มีคนขอมตัวให้ใช้ที่บ้าน ซอหาของต่างๆ ให้สำนักงานหาเปอร์เซ็นต์เข้ากระเป๋า

ข) ผู้บริหารมักจะขอเงินเดือนให้ ๒

ชั้น เกือบทุกปี มีงานอะไร มีเรื่องอะไร ก็มักจะรู้จักก่อนคนอื่น บางครั้งเป็นที่ปรึกษาช่วยการตัดสินใจได้

ค) ส่งคนขอมรับ มีคนไปมาหาสู่ได้รับของฝากบ่อยๆ (ระวังระเบิดเวลาด้วย) มีหัวหน้าหลายคน ที่ชอบให้ลูกน้องทำงาน แล้วมักจะออกตัวโดยวิธีการต่อไปนี้

ก) ยื่นมือลูกน้องไปทำ โดยสั่งให้ไปตักเตือน ลงโทษคนในสำนักงาน ความเกลียดก็ตกเป็นของคนที่รับใช้ แต่ผู้บริหารก็รอดตัวไป

ข) ให้ทำงานและเมื่อมีความผิดพลาดขึ้นก็ไม่รับว่าคนสั่ง แต่ออกตัวว่า เขาไปทำเอง ตนไม่ได้สั่งเช่นนี้ ลูกน้องก็ตี สารภาพผิดหัวหน้าก็ยกโทษให้ ไม่มีผิด กลับว่ามีอำนาจวาสนาขึ้นอีก

ค) รับปากว่าจะให้และก็ให้ทุกอย่างที่ หัวหน้าระดับรองๆ ลงมาเห็นว่าไม่ควร เช่นหัดขับรถ ขอบ้านอยู่ ฯลฯ เมื่อขอคนอื่นไม่ได้ หัวหน้าสำนักงานให้ ลูกน้องก็พากันดีใจ ชมเชย ยกย่องคนใหม่ เกลียดคนที่ไม่ขอม

ตามใจ ลูกน้องแยกกันหลายก๊ก ใครเข้าไป
ขอ ๒ ชั้นให้หมด และเอาให้คู่คี่ว่า ขอ
ให้จริง ๆ ทุกคนค้ำใจเพราะได้นายดี แต่เมื่อ
ไปถึงกรมกอง กลับว่าเป็นอีกคนหนึ่งได้
เพราะการขอ เขารับของอันคับเหมือนกัน ครู
โท ก็ต้องมีโอกาสได้มากกว่าครูตรี เมื่อเงิน
เดือนหรือ จ. ๑๘ ตกมาถึง คนที่ไม่ได้ก็ถามไถ่
หัวหน้าก็จะแก้ว่า คนที่ได้เข้าวังตัดหน้าเอา
ไปกิน ลูกน้องก็แตกกันอีกตามเคย

หัวหน้างานบางคน ชอบที่จะให้ลูกน้องแตกกัน
กักกัน เพราะเขาจะได้ไม่ร่วมกันทำร้าย หรือค้ำค้ำ
หรือโต้แย้งคน เมื่อเขาคู้คู้แล้ว เขาจะไม่สนใจ
หัวหน้า และก็รู้ว่า มีโอกาสตงหน้าตงตาหา
เปอร์เซนต์กับราชการอย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วย
ไม่มีใครขัดขวาง ลูกน้องเอง แต่ละฝ่ายก็
พยายามตีสันทหัวหน้า เพื่อจะได้เป็นทพ
เมื่อเวลาผิดพลาดขึ้นมา หัวหน้าสำนักงาน
เล่มมีแต่คนล้อมหน้าล้อมหลัง มีของฝากเขอะ
ยังมีอำนาจมากที่สุดในที่สุด เมื่อรักษาสถานะการณ์
เช่นนี้ ในสำนักงานก็มีแต่ความท้อแท้ หมด
อาลัยตาขอยาก เข้าขามเย็นขาม มาสายกลับ
ก่อน ทำส่งเดชกันไปตามเรื่อง

ท่านอยากให้หน่วยราชการเป็นอย่างนี้
ทุกแห่งไหม? หาหัวหน้าแล้วๆ ส่งไปแฉ
ภูธรคู และก็มีตัวอย่างให้ดูหลายจังหวัดแล้ว.

ห้องอาหารนานาชาติ

ตั้งอยู่ในโรงแรมนานาชาติ ซอยนานาชาติ
ถนนสุขุมวิท บริการอาหารไทย จีน ฝรั่งเศส
พร้อมด้วย KOBE STEAK ที่ท่านจะต้อง
ติดใจ สถานที่โอเอียง สะดวกสบาย อยู่ริม
สระว่ายน้ำ

ขณะนี้ทางห้องอาหารกำลังสร้างห้องอา
หารใหม่ชั้นนอก ซึ่งจะมีห้องเลขรับรองสำ
หรับจัดงานเลี้ยงต่าง ๆ ห้องประชุม และ
NIGHT CLUB ได้คืน จะแล้วเสร็จในราว
กลางปี ๒๕๑๖ นี้

รายละเอียดโปรดติดต่อโทร ๕๔๒๐๑-๕

เด็ดกลีบกุหลาบสีชมพูลอยในแก้วน้ำใส
ฟังเพลงโซลมิวสิกเปลี่ยว ๆ ปลูกวิญญาณ
ขณะสี่เขี้ยวอ่อนโยนสะท้อนประกายแสงไฟ
สี่เขี้ยวซ่งทอดตามองสี่มวงหมาดหม่น
สี่มวงซ่งขรมและเศร้า หากไว้ตัว

ซาหนุ่มผู้หลงไหลในสี่สันเหล่านี

อยากได้ชิ้นคำตอบรับบางคำ

-เอ็งเคยเห็นรอยยิ้มของโบไม้บ้างไหม

เพื่อนผมชาวฉงน โบไม้อะไรยิ้มได้

ซาหนุ่มคนนั้นตอบว่า

โบไม้แห่งนาค

ผู้เขียน และผู้เขียน

ชลล วนะภุคิ รองปลัดกระทรวงมหาดไทย นักเขียนมือชั้นครูที่โซนด้วยประสิทธิภาพในหน้าที่
การงาน ผลงานเป็นที่ยอมรับของนักวิชาการทั่วไป เป็นนักเขียนเกี่ยวกับวิชาการ แต่ทำให้
วิชาการเป็นเรื่องน่าอ่าน ถ้าเขียนแล้วอ่านไม่สนุกเป็นไม่เขียน เรื่องเขียนส่งงาน เป็นผลงาน
ออกชนบทที่อ่านแล้วต้องหยิบขึ้นมาอ่านอีก

พิชิต ภูริพงศ์ ข้าราชการฝ่ายปกครองที่สัมผัสชีวิตอย่างโชกโชน ปัจจุบันเขาเป็นวีรชนแห่ง
โลกวรรณกรรมที่เหลื่ออยู่แต่เพียงข้อเสียดังงาม และผลงานดีเด่น งานเขียนหลายชิ้นทำให้
เห็นสภาพชีวิตและการทำงานในต่างจังหวัดที่คนกรุงอาจคิดไม่ถึง เราคงไม่ได้ที่จะนำเสี้ยวหนึ่ง
จากงานเขียนของเขามาเสนอท่าน

ปรักวี นามปากกา ถึงแม้จะใช้ชีวิตอยู่ภูธร แต่ไม่เคยละเลยที่จะแสดงความคิดเห็นให้เป็น
ประโยชน์ต่อส่วนรวม งานเขียนของเขาเขียนจากข้อเท็จจริงและเหตุผล มิใช่เพราะเหงาเมื่อ
อ่านได้แง่คิดหลากหลาย

วรเทพ สวัสดิ์ นักวิชาการหนุ่มแห่ง ก.พ. เขียนเรื่องให้วารสารข้าราชการเป็นครั้งแรก และบอก
เราว่าไม่ใช่ครั้งสุดท้าย เก้าหน้าในหนังสือเล่มนี้ ได้สกัดเอาประเด็นสำคัญของรายงานวิจัย
สภาพรายได้รายจ่ายข้าราชการ ๒๕๑๕ ซึ่งหนาถึงร้อยกว่าหน้า

นิคม รัฐอมฤต เจ้าหน้าที่นักเรียนต่างประเทศโทของ ก.พ. เขียนเรื่องการศึกษาในอังกฤษ ก็หวัง
ที่จะชี้ให้เห็นระบบการศึกษาและสภาพความเป็นอยู่ในประเทศนั้น อย่างน้อยอาจเป็นพื้นฐาน
การตัดสินใจของผู้จะไปศึกษาต่อ

อดุล อดุลย์ศักดิ์ อารตสทอัสระอารมณละเมียดแห่งคลองประปา และทุ่งหญ้าบางเขน ผู้ไม่
ยอมออกแบบปกให้หนังสือฉบับใดนอกจากวารสารข้าราชการ

ไฟแรงในหัวใจเรายังไม่ราลค

เราทำงานจริงจังและไม่เคยสิ้นเพียรที่จะเร่งรัดให้วารสารข้าราชการ
มีกำหนดนัดหมายอันแน่นอนในการเดินทางจากความว่างเปล่า ไปถึงมือของท่าน
ผู้เป็นสมาชิก หรือแม่เป็นเพียงผู้อ่าน

อยากให้เงินค่าสมาชิกของท่านได้รับผลตอบแทนในระดับความพอ
ใจสูงเท่าที่เราสามารถจะกระทำได้ อย่าปล่อยให้เราต้องประเมินความต้องการ
ของท่านแต่เพียงฝ่ายเดียวเลย-เกมการอ่านหัวใจบางครั้งมันก็เกิดความคิดพลาด
จนได้มิใช่หรือ

มีการเปลี่ยนแปลงบางประการสำหรับวารสารข้าราชการฉบับนี้ นับ
แต่ตัวบุคคลรวมทั้งวิธีการเสนอ การหนีออกไปจากความจำเจอันน่าเบื่อหน่าย
คงช่วยให้การทำงานมีรสชาติมากขึ้นและอ่อนล้าช้าลง

เรียกได้ว่าฉนวนอมกลีบดอกไม้ให้ร่วงโรยเร็วนัก ในวันที่อากาศ
ร้อนรุนแรงอย่างวันนี้

และผู้คนในกองบรรณาธิการรู้สึกถึงความร้อนนั้น หลังจากการ
ปรึกษาหารือ เราได้ตกลงใจกันว่า เราจะหยุดเรื่องหนักสมองทั้งหลายไว้ชั่วคราว
- เราจะพักร้อน

โดยหลักเร็นออกไปจากงานในชีวิตประจำวัน ไปดูดอกไม้แห่ง
ฤดูร้อนสวยอ่อนหวาน ชาน้ำใส แมกไม้และขุนเขา หรือฟังทะเลที่เพลงคลื่น
ในคืนที่แรมจันทร์สหม่น

เพื่อสีสันของวันพรุ่งนี้จะได้อ่อนโยนลงบ้าง

แล้วเราจะเก็บบรรยากาศงดงามเหล่านั้นมาเรียงเรียงตามรูปลักษณ์

จริงแท้ ในวารสารฉบับหน้า ต้นเดือนเมษายน

เดือนแห่งการพักร้อน

หวังว่าเราจะลดอุณหภูมิในหัวใจของท่านลงได้พอประมาณ

พั ก ร ้อ น พัก ร ้อ น

